

FLETORJA ZYRTARE

E

REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Botim i Qendrës së Publikimeve Zyrtare

Nr.98

2004

20 dhjetor

P Ë R M B A J T J A

Faqe

Ligj nr.9310 datë 11.11.2004	Për ratifikimin e “Marrëveshjes ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë së Republikës të Italisë, për realizimin e programit “Ndërtimi i segmentit rrugor Lushnjë-Fier dhe supervizioni i punimeve për dy segmentet rrugore Lushnjë-Fier dhe Fier-Vlorë”.....	6651
Ligj nr.9316 datë 18.11.2004	Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në Konventën Ndërkombëtare “Për asistencë të ndërsjellë administrative në çështjet doganore”.....	6659
Ligj nr.9319 datë 25.11.2004	Për ratifikimin e “Marrëveshjes ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë së Republikës të Malit të Zi për vendosjen e linjës ndërkombëtare liqenore për udhëtarë Shkodër-Virpazar”.....	6680
Ligj nr.9320 datë 25.11.2004	Për ratifikimin e “Konventës nr.97 të Organizatës Ndërkombëtare të Punës “Për migracionin për punësim”, e rishikuar”.....	6683
Ligj nr.9321 datë 25.11.2004	Për privatizimin e banesave dhe objekteve të kthyer në banesa, të ndërtuara me fondet e shoqërive dhe të ndërmarrjeve shtetërore	6695
Ligj nr.9322 datë 25.11. 2004	Për miratimin e Strategjisë së Sigurisë Kombëtare të Republikës së Shqipërisë.....	6696

LIGJ
Nr.9310, datë 11.11.2004

PËR RATIFIKIMIN E “MARRËVESHJES NDËRMJET KËSHILLIT TË MINISTRAVE TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË DHE QEVERISË SË REPUBLIKËS TË ITALISË, PËR REALIZIMIN E PROGRAMIT “NDËRTIMI I SEGMENTIT RRUGOR LUSHNJË-FIER DHE SUPERVIZIONI I PUNIMEVE PËR DY SEGMENTET RRUGORE LUSHNJË-FIER DHE FIER-VLORË””

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 121 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Ratifikohet “Marrëveshja ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë së Republikës të Italisë, për realizimin e programit “Ndërtimi i segmentit rrugor Lushnjë-Fier dhe supervizioni i punimeve për dy segmentet rrugore Lushnjë-Fier dhe Fier-Vlorë””.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.4414, datë 13.12.2004 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Alfred Moisiu

MARRËVESHJE

NDËRMJET KËSHILLIT TË MINISTRAVE TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË DHE QEVERISË SË REPUBLIKËS ITALIANE PËR REALIZIMIN E PROGRAMIT “NDËRTIMI I SEGMENTIT RRUGOR LUSHNJË-FIER DHE SUPERVIZIONI I PUNIMEVE PËR DY SEGMENTET VIJUESE LUSHNJË-FIER DHE FIER-VLORË”

Këshilli i Ministrave i Republikës së Shqipërisë, përfaqësuar nga Ministria e Transportit dhe e Telekomunikacionit (MTT) dhe Qeveria e Republikës Italiane, përfaqësuar nga Ministria e Punëve të Jashtme, Drejtoria e Përgjithshme për Bashkëpunimin për Zhvillim (MAE-DGCS),

të quajtura më poshtë “Palë Kontraktuese”,

duke pasur parasysh që në protokollin e bashkëpunimit për tre vitet 2002-2004, Kooperacioni italian ka konfirmuar angazhimin për të financuar një ndërhyrje në sektorin rrugor të përbërë nga:

- ndërtimi i segmentit rrugor Lushnjë-Fier;

- supervizioni i punimeve në dy segmentet vijuese Lushnjë-Fier dhe Fier-Vlorë.

Që në mbledhjen e 29.7.2003 Komiteti Drejtues i MAE/DGCS ka shprehur mendimin në favor të dhënies së një kredie ndihme prej 24 350 000 euro për realizimin e ndërhyrjes “Ndërtimi i segmentit rrugor Lushnjë-Fier dhe supervizioni i punimeve për dy segmentet vijuese Lushnjë-Fier dhe Fier-Vlorë” i quajtur më poshtë programi

për çka u parashtrua,

Palët Kontraktuese kanë rënë dakord për sa më poshtë:

Neni 1
Qëllimi dhe pjesët e Marrëveshjes

Qëllimi i Marrëveshjes në fjalë është të rregullojë angazhimet përkatëse të të dyja palëve për zbatimin korrekt të programit, duke i'u referuar veçanërisht mënyrave të dhënies së kontratave, përfshirë ato të menaxhimit, identifikimit, shpërndarjes së fondeve të kredisë së ndihmës.

Marrëveshja në fjalë është e përbërë nga 14 nene dhe 3 anekse që i janë bashkëlidhur:

1. Përmbledhja e programit;
2. Kontrata e shërbimeve, pajisjeve dhe punimeve (kushte të veçanta);
3. Mënyra e zbatimit dhe menaxhimit të kredisë së ndihmës.

Neni 2
Objektivat e programit

Programi propozon të përmirësojë gjendjen rrugore të rrugës Lushnjë-Fier-Vlorë, sipas kritereve të projektimit, në përputhje me standardet europiane, duke favorizuar lëvizjen e njerëzve dhe mallrave si brenda vendit, ashtu dhe me vendet kufitare, në koherencë me prioritetet rajonale, të cilat konsiderojnë rrugën Lushnjë-Fier-Vlorë pjesë përbërëse të Korridorit të VIII Pan-Europian.

Neni 3
Përshkrimi i programit

Programi është përshkruar shkurtimisht në aneksin 1 dhe ka për qëllim të arrijë rezultatet e mëposhtme:

- Të bëjë rrugën Lushnjë-Fier-Vlorë të përshtatshme për nevojat e flukseve aktuale dhe të ardhshme të trafikut;
- Të garantojë nivele më të larta të sigurisë rrugore;
- Të zvogëlojë kohën e udhëtimit dhe të ulë kostot operative të mjeteve;
- Të kontribuojë në përmirësimin e cilësisë së jetës të popullsisë së zonës dhe të zhvillimit ekonomik të jugut të vendit.

Zbatimi i programit përfshin veprimtaritë e ndërtimit dhe supervizionit të punimeve, të cilat do të jepen nëpërmjet procedurave të ndryshme të tenderit, të rezervuara për shoqëritë italiane.

Neni 4
Institucionet e përfshira në realizimin e programit

Institucionet e përfshira në realizimin e programit janë:

Për palën italiane:

a) MAE/DGCS, që siguron shpërndarjen e burimeve financiare me kredi, sipas mënyrave të parashikuara nga rregullorja italiane në fuqi, të treguara sintetikisht në Marrëveshjen në fjalë. MAE/DGCS, në bashkëpunim me MTT, do të ketë gjithashtu detyrën për të monitoruar ecurinë e programit dhe aftësinë e tij për të arritur rezultatet e treguara në nenin 3. MAE/DGCS do të operojë nëpërmjet zyrave kompetente për kryerjen e detyrave të tyre. Në veçanti, njësia teknike qendrore e MAE/DGCS, e quajtur më poshtë UTC, do të sigurojë të gjitha funksionet e natyrës teknike, në mbështetje të realizimit të programit.

b) Mediocredito Centrale (MCC), e cila-nën udhëzimet e MAE/DGCS dhe të Ministrisë Italiane të Ekonomisë – do të nënshkruajë bashkë me Ministrinë shqiptare të Financave një marrëveshje financiare që do të rregullojë përdorimin e fondeve të kredisë së ndihmës. Në kuadër të kësaj marrëveshjeje financiare, MCC do të trajtojë lëshimin e kontratave të veçanta për shpërndarjen e të ardhurave, shërbimeve dhe punimeve, nëpërmjet të cilave do të realizohen veprimtaritë e parashikuara në program. Nën kujdesin e MCC do të jetë gjithashtu sigurimi i pagesës së detyrimeve përkatëse ndaj organizmave realizuese.

c) Ambasada/UTL në Tiranë, që do të sigurojë të gjitha funksionet e natyrës teknike të nevojshme për supervizionin e saktë të ecurisë së veprimtarive. Në fushën e veprimtarive institucionale të saj, Ambasada /UTL do të sigurojë gjithashtu kontaktet e nevojshme me palët e tjera të programit, duke trajtuar, ndër të tjera, marrjen dhe transmetimin e të gjithë dokumentacionit zyrtar.

Për palën shqiptare:

a) MTT, e cila do të sigurojë zbatimin e detyrimeve që rrjedhin nga marrëveshja në fjalë duke përfshirë dhe strukturat e tjera kompetente shqiptare, në veçanti Drejtorinë e Përgjithshme të Rrugëve (DPRR).

b) Ministria e Financave (MoF), e cila do të nënshkruajë marrëveshjen financiare me MCC dhe që do të trajtojë kontaktet operative me këtë të fundit dhe me bankat agjente, siç është përcaktuar në marrëveshjen financiare.

c) Struktura e PIU pranë DPRR, që do të marrë përsipër koordinimin e funksioneve të natyrës teknike dhe drejtuese të nevojshme në realizimin e programit.

Neni 5

Burimet financiare dhe modalitetet e përdorimit të kredisë së ndihmës

Burimet financiare të nevojshme për realizimin e programit janë si më poshtë:

1. Kredia e ndihmës prej 24 350 000 euro për realizimin e të gjitha veprimtarive të parashikuara në program.

2. Fonde të Qeverisë shqiptare, të barasvlefshme me rreth 4 900 000 euro për kostot vendore (TVSH, taksa doganore dhe shpronësime).

Format dhe kushtet e kredisë janë si më poshtë:

- periudha e rimbursimit të kredisë: 38 vjet,
- periudha e mospagimit të interesave (për rimbursimin e kredisë): 17 vjet,
- taksa e interesit vjetor: 0.10%.

Mbi bazën e procedurave në fuqi pranë MAE/DGCS, hapat kryesore për t'u ndjekur, për përdorimin e fondeve të kredisë së ndihmës janë si vijon (përcaktuar më mirë në aneksin 3):

1. Nënshkrimi i Marrëveshjes në fjalë;
2. Lëshimi nga ana e Ministrisë Italiane të Ekonomisë të një dekreti ministror që autorizon MCC të negociojë dhe të nënshkruajë Marrëveshjen financiare me MoF;
3. Nënshkrimi i Marrëveshjes financiare ndërmjet MCC dhe MoF;
4. Parapërgatitja e dokumenteve të tenderit për zbatimin e punimeve dhe për veprimtaritë e supervizionit;
5. Kryerja e dy tenderave dhe shqyrtimi i ofertave përkatëse, nga ana e Komisionit të Vlerësimit të krijuar nga MTT, për dhënien e dy kontratave;
6. Verifikimi nga ana e MAE/DGCS i përputhjes të procedurave të ndjekura për tenderat dhe kontratave për nënshkrim, e, në rast përfundimi pozitiv, nënshkrimi i kontratave nga ana e MTT;
7. Identifikimi i kontratave mbi Marrëveshjen financiare, me mënyrat e shpërndarjes së fondeve të treguara në aneksin 3.

Neni 6

Monitorimi i programit

Ecuria e programit do të monitorohet bashkërisht nga MAE/DGCS (nëpërmjet misionëve të herëpashershme të funksionarëve dhe ekspertëve të përcaktuar) dhe nga MTT. Të dyja Palët angazhohen që nga ky moment të përcaktojnë të gjitha masat që do të konsiderohen si të nevojshme të ndërmerren atëherë kur, gjatë zbatimit të programit, skema e treguesve nuk rezulton e respektuar, ose nuk vërehet më si e përshtatshme me kushtet sektoriale dhe vendore.

Neni 7

Mënyra e blerjes së shërbimeve, pajisjeve dhe punimeve

Përzgjedhja e zbatuesve të veprimtarive të programit do të bëhet nëpërmjet kryerjes së tenderave të përqasura sipas dispozitave që gjenden në manualin e procedurave (adoptuar nga Komisioni European më 23 dhjetor 2002), lidhur me: “Kontratat e shërbimeve, pajisjeve dhe punimeve në kuadër të bashkëpunimit komunitar me vendet e treta”, e përcaktuar gjithashtu në aneksin 2.

Neni 8

Detyrimet e Qeverisë shqiptare

Qeveria shqiptare angazhohet:

- të verë në dispozicion burimet financiare që i përkasin, të barasvlefshme me rreth 4 900 000 euro;
- të bëjë operative të gjitha veprimet, veprimtaritë dhe aktet formale të nevojshme për realizimin me sukses të programit;
- të bashkëpunojë me MAE/DGCS për veprimtaritë e monitorimit të programit sipas nenit 6, si dhe për aksesin në dokumentacionet ekzistuese dhe fushave të veprimtarisë.

Neni 9

Detyrimet e Qeverisë italiane

Qeveria italiane angazhohet të garantojë financimin deri në 24 350 000 euro me kredi ndihme, që do të jetë e disponueshme pranë MCC dhe do të livrohet siç përcaktohet në aneksin 3.

Neni 10

Zgjidhja e mosmarrëveshjeve

Çdo mosmarrëveshje që lind ndërmjet Palëve Kontraktuese lidhur me interpretimin dhe zbatimin e Marrëveshjes në fjalë do të zgjidhet, për sa është e mundur, nëpërmjet konsultimeve dhe negociatave.

Neni 11

Pengesat dhe shkaqet madhore

Në rast pengese të realizimit të programit, si pasojë e shkaqeve madhore (luftë, përmytje zjarr, taifune, tërmete, konflikte pune, greva, masa paraprake të qeverive përkatëse, vështirësi të paparashikuara e transporte, disa shkaqe të tjera) të njohura nga të dyja palët, ose në rast rreziku apo kushtesh të rrezikshme për personelin e çatdhësuar, do të adoptohen dispozitat në vijim, bazuar në rekomandimet e Këshillit të Ministrave të Shqipërisë dhe miratuar nga MAE/DGCS:

- a) Nëse kohëzgjatja e pengesës së realizimit të programit është më pak se gjashtë muaj, përdorimi i fondeve të mbetura pezullohet derisa MAE/DGCS autorizon rinisjen e veprimtarive;
- b) Nëse kohëzgjatja e pengesave është më shumë se gjashtë muaj dhe më pak se njëzet e katër, programi pezullohet dhe fondet e mbetura mbahen deri sa të zgjidhet pengesa dhe të sigurohet autorizimi i MAE/DGCS për rinisjen e veprimtarive;
- c) Atëherë kur kohëzgjatja e pengesës është më shumë se njëzet e katër muaj, Palët janë të detyruara të bien dakord për vazhdimin e programit dhe të përcaktojnë rrjedhën e veprimeve. Në rast pamundësie për të vazhduar veprimtarinë, Palët duhet të vendosin mbi destinacionin e fondeve të mbetura.

Neni 12

E drejta për zgjidhjen e marrëveshjes së MAE/DGCS

MAE/DGCS ka të drejtë të tërhiqet nga Marrëveshja në rastet e mëposhtme:

a) Mungesë realizimi e veprimtarive të parashikuara në program, për shkak që jo në faj të Palës italiane;

b) Pengese që zgjat ose shkak madhor, sipas nenit 11.

Në të dy rastet e përmendura më lart, MAE/DGCS mund të vendosë njëanshmërisht përfundimin e Marrëveshjes, duke njoftuar MTT nëpërmjet një note verbale, të paktën tre muaj përpara. Në çdo rast, pas një njoftimi të tillë, MTT është e detyruar të ndërpresë veprimtarinë e PROGRAMIT, përveç një Marrëveshjeje tjetër midis Palëve.

Neni 13

Modifikimi

Palët mund të propozojnë në çdo moment modifikime në përmbajtjen e Marrëveshjes në fjalë nëpërmjet shkëmbimit të notave, përmes rrugëve diplomatike. Modifikimet e bëra në këtë mënyrë do të hyjnë në fuqi me të njëjtat procedura të parashikuara nga Marrëveshja për hyrjen e saj në fuqi.

Neni 14

Hyrja në fuqi, kohëzgjatja dhe denoncimi

Marrëveshja në fjalë do të hyjë në fuqi në datën e marrjes së njoftimit të dytë nga dy njoftimet me të cilat Palët Kontraktuese do të kenë komunikuar zyrtarisht kryerjen e të gjitha procedurave përkatëse të brendshme të ratifikimit siç parashikohet.

Marrëveshja në fjalë do të zgjasë tre vjet dhe do të rinovohet automatikisht për periudhat në vijim me kohëzgjatje të njëjtë.

Marrëveshja në fjalë mund të denoncohet në çdo moment dhe denoncimi do të hyjë në fuqi gjashtë muaj mbasi i është bërë njoftimi i tij Palës tjetër Kontraktuese.

Në dëshminë e përfaqësuesve nënshkrues, të autorizuar siç duhet nga qeveritë përkatëse, kanë firmosur Marrëveshjen në fjalë.

Bërë në Tiranë më 25.2.2004, në dy kopje origjinale secila në gjuhën italiane dhe atë shqipe. Në rast mospërputhjeje të përkthimit, teksti në gjuhën italiane është ai që mbizotëron.

ANEKSI 1

PËRMBLEDHJE E PROGRAMIT OBJEKTIVAT

Objektivi i përgjithshëm i programit është në përputhje me direktivat e lëshuara nga Qeveria shqiptare, të finalizuara në realizimin e një rrjeti rrugor kombëtar eficient, që favorizon lëvizjen e njerëzve dhe mallrave brenda Shqipërisë, me vendet kufitare dhe me pjesën tjetër të Europës, dhe është përfaqësuar me përmirësimin e gjendjes rrugore përgjatë Korridorit VIII-të, i cili segmenti Lushnjë — Fier — Vlorë përfaqëson shtojcën drejt Jugut të Vendit.

Objektivat e veçanta synojnë:

- të përmirësojnë gjendjen rrugore të rrugës Lushnjë-Fier-Vlorë sipas kriterëve të projektimit në përputhje me standardet europiane;
- të përshtasin rrugën Lushnjë-Fier-Vlorë me nevojat e fluksit të trafikut të tanishëm dhe të ardhshëm dhe me nivele të larta sigurie;
- të zvogëlojë kohën e përshkrimit dhe të ulin kostot operative të mjeteve;
- të favorizojnë zhvillimin ekonomik të Jugut të Shqipërisë.

REZULTATET E PRITSHME

Veprimtaritë e projektit do të lejojnë të arrihen rezultatet e mëposhtme:

- pjesë rrugore me një segment me dy korsi për çdo drejtim lëvizjeje e përshtatshme me

fluksin e trafikut të tanishëm dhe të ardhshëm;

- vepra arti (ura, mbyllësa shtonesh etj.) të rindërtuara ose të rehabilituara;
- infrastrukturë rrugore në përputhje me standardet europiane, përta i përket ngarkesave, sigurisë dhe sinjalistikës;

- lëvizje urbane e përmirësuar në qendrat kryesore të përshkruara (Lushnjë-Fier-Vlorë), duke e ndarë trafikun vendas nga ai përshkues.

VEPRIMTARITË E PARASHIKUARA

Punimet e ndërtimit të pjesës rrugore Lushnjë-Fier (rreth 22 km) me segment me dy korsit për drejtim lëvizjeje, nga progresiviteti km 19 -550 (e vendndodhur në fund të by-pass të Lushnjës) deri në progresivitetin rreth 41 km, përpara urës mbi lumin Seman. Njja përfunduese e pjesës rrugore në fjalë do të lejojë, nëpërmjet një rreth rrotullimi, një lidhje racionale me by-passin e parashikuar të Fierit, që bie tërësisht në lotin vijues Fier-Vlorë (punimet e ndërtimit të të cilit do të financohen nga BEI).

Veprimtaria e supervizionit të punimeve (që do të përfshijë dhe lotin vijues Fier-Vlorë) do të kryhet në kontakt të vazhdueshëm me MTT dhe DPRR.

Nëpërmjet pranisë së vazhdueshme në kantier të personelit, veprimtaria e supervizionit do të tentojë tërësisht t'i paraprijë zgjidhjes së çdo problematike në kundërshtim me rregullin e zhvillimit të punimeve, duke siguruar kështu realizimin e veprave të projektuara në përputhje me:

- specifikat teknike të projektit;
- kostot e parashikuara në kontratën e shërbimeve, pajisjeve dhe mjeteve dhe të kohëve përkatëse të treguara në kronogramën bashkëlidhur kontratës.

ANEKSI 2

KONTRATA E SHËRBIMEVE, PAJISJEVE DHE PUNIMEVE (KUSHTE TË VEÇANTA)

Aneksi i referohet përdorimit të kredisë italiane të ndihmës.

Caktimi i kontratave do të bëhet nëpërmjet tenderit të hapur, rezervuar ndaj shoqërive italiane. Përqindja e kredisë së ndihmës të përdorshme për kostot vendore dhe/ose në vendet në zhvillim nuk mund të kalojë 50% të vetë kredisë.

Për caktimin e të gjitha kontratave të parashikuara në Program, do të adoptohen procedurat e parashikuara në manualin e procedurave (adoptuar nga Komisioni evropian më 22 dhjetor 2002) që ka ta bëjë me: Kontratën e shërbimeve, pajisjeve dhe punimeve në kuadrin e bashkëpunimit komunitar me vendet e treta.

Në çdo rast, procedura e seleksionimit duhet megjithatë të përfshijë:

1. Verifikimi i përshtatshmërisë së ofruesve (persona juridikë, shoqëri dhe ndërmarrje) që nuk do të konsiderohen të përshtatshëm atëherë kur:

a) Janë në gjendje falimentimi, likuidimi, administrimi të kontrolluar ose preventivi të njëjtë, mbyllje veprimtarie ose që janë objekt i një procedimi të ngjashëm të parashikuar nga ligjet dhe rregullat kombëtare;

b) Janë objekt i një procedure të deklarimit të falimentimit, likuidimit. administrimit të kontrolluar, preventivi të njëjtë ose i një procedimi të ngjashëm të parashikuar nga ligjet dhe rregullat kombëtare;

c) Kanë marrë një dënim që nuk kundërshtohet për një vepër që ka të bëjë me moralin profesional;

d) Janë bërë përgjegjës për dhunime të rënda të detyrimeve profesionale, të provuara këto me çdo lloj elementi të dokumentuar nga administratat vlerësuese;

e) Nuk janë në rregull me detyrimet në fushën e kontributeve shoqërore sipas dispozitave legjislativë të vendit në të cilin janë vendosur;

f) Nuk janë në rregull me detyrimet në fushën e taksave dhe tatimeve sipas dispozitave legjislativë të vendit në të cilin janë vendosur;

g) Janë bërë fajtorë për mossaktësi të rënda në dhënien e informacionit të kërkuar nga administratat vlerësuese, për sa u përmond më lart;

h) Janë deklaruar fajtorë për shkak të mosrespektimit të detyrimeve kontraktuale, të mosplotësimeve të rënda në fushën e zbatimit, lidhur me një kontratë tjetër të nënshkruar me të njëjtën administratë vlerësuese ose me një kontratë tjetër të financuar nëpërmjet fondeve të komunitetit.

Për sa më sipër ofruesit italianë janë të detyruar të paraqesin një certifikatë ose një deklaratë të vlefshme që nuk i përkasin kategorisë së treguar në dekretin legjislativ italian 8 gusht 1994, nr.490 ("antimafia").

Për rrjedhojë ofruesit duhet të paraqesin në mbështetje të ofertave të tyre, provat përkatëse konform legjislacionit të vendit në të cilin janë vendosur, duke vërtetuar se ata nuk gjenden në asnjë nga situatat e parashikuara në pikat a, b, c, e dhe f.

2. Verifikimi i gjendjes ekonomike dhe financiare i ofruesve nëpërmjet:

a) Një deklaratë të kapitalit financiar të shoqërisë dhe të xhirove në 3 vitet përpara tenderit.

b) Një deklaratë të faturimeve gjithsej të konkurruesve dhe, në rast të një shoqërie të përkohshme faturimin e secilit pjesëmarrës.

c) Një deklaratë që tregon faturimin e sektorëve të veçantë, për të cilët referohet tenderi ose sektori në të cilin, në rast shoqërie të përkohshme, shoqëria individuale ka për të qëllim të kontribuojë.

d) Një deklaratë të përshtatshme e përfaqësuesve ligjorë ose një certifikatë bankare që përmban informacione mbi marrëdhëniet me institucionet bankare të nivelit ndërkombëtar, që tregojnë pranueshmërinë financiare dhe tregtare të konkurrentëve dhe të shoqërive që përbëjnë shoqërinë e përkohshme.

e) Një kopje e certifikatës që vërteton që konkurenti është pjesëtar i Dhomës së Tregtisë në vendin që është vendosur.

f) Në rast shoqërie të përkohshme duhet të paraqitet një kopje e kontratës së shoqërisë së përkohshme ku tregon shoqërinë që merr përsipër rolin e liderit përgjegjës përballë MIE në rast ekzekutimi të kontratës.

3. Verifikimi i aftësive teknike dhe profesionale të konkurrenteve nëpërmjet:

a) Kopje e dokumentave origjinale që vërtetojnë gjendjen zyrtare dhe/ose statusin juridik, që vërtetojnë vendin e regjistrimit dhe/ose zyrën qendrore ose zyrën e regjistrimit dhe nëse nuk përputhen, vendqendrimi i selisë kryesore të firmës, shoqërisë ose *joint venture*, ose të palëve të ndryshme që përfaqësojnë konkurrentin në rast shoqërie të përkohshme.

b) Një raport që përmban informacione të dokumentuara mbi eksperiencat e mëparshme të punës të konkurrentëve ose të shoqërisë së përkohshme në tendera të llojit të ngjashëm, përgjatë tre viteve të fundit, dhe të tenderave të tjerë me informacione të veçanta rreth efektivitetit dhe pjesëmarrjes konkrete në çdo tender.

c) Kualifikimet dhe eksperiencat e anëtarëve kryesore të stafit që do jenë të ngarkuar nga kontraktuesi për zbatimin e kontratës.

d) Një raport i shkurtër mbi veprimtarinë e konkurrentëve, vetëm ose të bashkuar që i referohet në mënyrë veçanërisht veprimtarive të lidhura me programin.

Krahasimi i konkurrenteve mbi bazën e kriterëve të vlerësimit të përcaktuara në njoftimin e kontratës dhe në dosjen e tenderit, do të bëhet duke përdorur kriteret e parashikuara dhe çmimin për identifikimin e konkurruesit ekonomikisht më në avantazh.

Kriteret duhet të jenë të saktësuar, jodiskriminuese, për ta vlerësuar të saktë konkurruesin.

ANEKSI 3 MËNYRA E EKZEKUTIMIT DHE MENAXHIMIT TË KREDISË SË NDIHMËS

PJESA 1 LËSHIMI I NJOFTIMIT TË TENDERIT, PROCEDURA E APLIKIMIT

Dokumentacioni duhet të jetë i përgatitur në përputhje me aneksin 2, që ngjan me manualin e procedurave (adoptuar nga Komisioni Europian në 23 dhjetor 2002), që ka të bëjë me kontratën e shërbimeve, pajisjeve dhe punimeve në kuadrin e bashkëpunimit komunitar me vendet e treta. Dokumentacioni në çdo rast duhet:

- Të përcaktojë “kushte të veçanta” që kanë lidhje me secilin tender;
- Të shpjegojë kriteret e vlerësimit që do të adoptohen nga komisioni i krijuar nga MTT.

1. Përgatitja e dokumentacionit të tenderit

MTT do të përgatisë dokumentacionin e tenderit për përzgjedhjen e kontraktorit (Punime dhe supervizioni i punimeve) dhe do t’ia transmetojë Ambasadës/UTL bashkë me kërkesën për të publikuar njoftimin e tenderit në gazetatat italiane.

2. Verifikimi i përputhjes së dokumentacionit të tenderit

Verifikimi i përputhjes me Marrëveshjen në fjalë do të kryhet nga MAE/DGCS dhe do të konsistojë, sidomos mbi:

- Përmbajtjen me karakter ligjor me procedurat e treguara në aneksin 2;
- Teknikat e veçanta dhe parametrat e vlerësimit me objektivat që propozon të arrijë).

3. Publikimi i njoftimit

Në rast verifikimi pozitiv, njoftimet e tenderit do të publikohen, nga ana e MAE/DGCS në gazetatat e përditshme italiane, në Buletinin e Kooperacionit dhe në faqen e internetit të MAE. MTT do të procedojë njëkohësisht me publikimet të njoftimeve në të përditshmet kombëtare.

PJESA II FAZA E VLERËSIMIT - PROCEDURA E APLIKIMIT

1. Ekzaminimi i ofertave të parashikuara për çdo tender do të kryhet nga një Komision Vlerësimi i krijuar posaçërisht nga MTT. PIU pranë DPRR do të ndjekë ecurinë e çdo tenderi, duke asistuar — nëse nevojitet — dhe Komisionin. Megjithatë në mbledhjet e Komisionit nuk mund të marrë pjesë personeli italian që operon pranë Ambasadës /UTL ose i dërguar me mision nga DGCS.

2. Për çdo tender, PIU do t’i transmetojë Ambasadës/UTL dokumentacionin që përmban aktet e Komisionit, së bashku me kontratën për nënshkrim, duke kërkuar lejimin për nënshkrimin e kontratës. Një dokumentacion i tillë do t’i transmetohet nga Ambasada/UTL, MAE/DGCS, me komentet e bëra.

3. MAE/DGCS do të verifikojë kryesisht përgjigjen ligjore dhe teknike të vlerësimit të kryer me procedurat dhe kriteret/parametrat e parashikuara në kushtet e kontratës së tenderit Ambasadës/UTL, mbi rezultatin e tyre.

Në rast rezultati pozitiv (nulla osta) MTT-ja do të procedojë me nënshkrimin e kontratave me shoqërinë që rezulton fituese.

PJESA III FAZA E IDENTIFIKIMIT TË KONTRATATEVE DHE SHPËRNDARJES, PROCEDURA E APLIKIMIT

1. Kontratat e formalizuara nga shoqëritë fituese dhe MTT duhet t’i shkojnë MAE/DGCS nëpërmjet Ambasadës/UTL, së bashku me kopjen e performance bond dhe të lartpërmendurit nulla osta, me deklaratën e impenjimit nga pala shqiptare për të përballuar kostot vendore (TVSH, taksa doganore, shpronësime etj.)

2. Pasi të marrë dhe ekzaminojë dokumentacionin, MAE/DGCS do të marrë masa për të autorizuar Mediocredito Centrale për të përfshirë kontratat në Marrëveshjen financiare.

3. Mediocredito Centrale do t'i kërkojë firmave italiane të interesuara një "deklaratë impenjimi që të ardhurat dhe shërbimet të jenë me origjinë italiane dhe se shpenzimet që mund të kryhen në vend dhe/ose në vendet e treta të industrializuara nuk mund të kalojnë vlerën e përcaktuar në çdo kontratë, për më tepër një certifikatë antimafia. Njëkohësisht, Mediocredito Centrale do t'i kërkojë huamarrësit shqiptarë përcjelljen e kërkesës për vënien në dispozicion të fondeve dhe të letrës së udhëzimeve për bankën agjente.

4. Pas tërheqjes së tërë dokumentacionit që përmendet në pikën 3, Mediocredito Centrale do t'i komunikojë huamarrësit, bankës italiane agjente dhe PIU-t pranë DPRR përfshirjen e kontratave në Marrëveshjen financiare dhe mundësinë e financimit të tyre. Plotësimi i një procedure të tillë do të lejojë shpërndarjen e "pagesës paraprake" ose të parashikuar në kontratat e veçanta dhe në përcaktimin e datës së hyrjes në fuqi.

5. Për sa i përket të gjitha pagesave të tjera, këto mund të jenë të disponueshme vetëm pas miratimit nga ana e MTT për kryerjen e pritshme të shërbimeve të parashikuara në kontratat e veçanta.

LIGJ

Nr.9316, datë 18.11.2004

PËR ADERIMIN E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË NË KONVENTËN NDËRKOMBËTARE "PËR ASISTENCË TË NDËRSJELLË ADMINISTRATIVE NË ÇËSHTJET DOGANORE"

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 121 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Republika e Shqipërisë aderon në Konventën Ndërkombëtare "Për asistencë të ndërsjellë administrative në çështjet doganore", bërë në Bruksel më 27 qershor 2003.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

**Shpallur me dekretin nr.4418, datë 14.12.2004 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Alfred Moisiu**

ORGANIZATA BOTËRORE E DOGANAVE

PREAMBUL

Palët Kontraktuese në këtë Konventë, themeluar nën mbikëqyrjen e Këshillit të Kooperimit Doganor, tani e njohur si Organizata Botërore e Doganave,

duke ditur se bashkëpunimi më i ngushtë ndërmjet administratave doganore është një synim primar i Konventës që ka themeluar një këshill të kooperimit doganor,

të bindur se bashkëpunimi më efektiv ndërmjet administratave doganore mund të arrihet nëpërmjet vullnetit të mirë të Palëve Kontraktuese,

duke marrë në konsideratë rëndësinë e përcaktimit të saktë të detyrimeve doganore dhe taksave të tjera dhe të sigurimit të ushtrimit të saktë nga administratat doganore të ndalimeve, kufizimeve dhe masave të kontrollit në lidhje me mallra të caktuara,

duke marrë në konsideratë se shkeljet ndaj ligjeve doganore janë të dëmshme për sigurinë e Palëve Kontraktuese dhe për interesat e tyre ekonomike, tregtare, fiskale, shoqërore, kulturore dhe të shëndetit publik,

duke marrë në llogari kërcënimin e krimit ndërkombëtar të organizuar dhe të grupeve terroriste me resorset e tyre thelbësore dhe nevojën për t'i luftuar efektivisht ato,

duke njohur shqetësimin e rritur global për sigurinë dhe lehtësimin e rrjetit ndërkombëtar të furnizimit tregtar dhe Rezolutën e Këshillit të Kooperimit Doganor të qershorit 2002 lidhur me këtë,

duke njohur rëndësinë e arritjes së një ekulibri ndërmjet zbatimit të ligjit dhe lehtësimit për të siguruar lëvizjen e lirë të tregtisë së ligjshme dhe për të arritur nevojat e qeverive për mbrojtjen e shoqërisë dhe të të ardhurave,

të bindur se tregtia ndërkombëtare do të lehtësohet nëpërmjet adoptimit të teknikave moderne të kontrollit, si menaxhimi i riskut nga administratat doganore,

duke ditur se shkëmbimi ndërkombëtar i informacionit është një komponent thelbësor i menaxhimit efektiv të riskut dhe se një shkëmbim i tillë informacioni duhet të bazohet në dispozita të qarta ligjore,

duke marrë në konsideratë Konventën ndërkombëtare mbi ndihmën e ndërsjellë administrative për parandalimin, hetimin dhe goditjen e shkeljeve doganore, adoptuar në Nairobi më 9 qershor 1997 nën mbikëqyrjen e Këshillit të Kooperimit Doganor, i cili shtron një strukturë për lehtësimin e ndihmës së ndërsjellë administrative në çështjet doganore,

duke marrë në konsideratë Konventën e Kombeve të Bashkuara kundër krimit transnacional të organizuar, adoptuar në Nju-Jork më 15 nëntor 2000 dhe për të cilën u mbajt Konferenca Nënshkruese Politike e Nivelit të Lartë në Palermo më 12-15 dhjetor 2000, e cila shtron strukturën për ndihmë të ndërsjellë ndërkombëtare në çështjet kriminale me synim parandalimin dhe luftën ndaj krimit të organizuar transnacional;

duke marrë në konsideratë konventat ndërkombëtare që përfshijnë ndalimet, kufizimet dhe masat e kontrollit lidhur me mallra të caktuara,

duke marrë paraysh Deklaratën Universale të Kombeve të Bashkuara për të Drejtat e Njeriut të 1948;

Ranë dakord për sa më poshtë vijon:

KAPITULLI I PËRKUFIZIME

Neni 1

Për qëllimet e kësaj Konvente:

- a) “Komitet Administrativ” do të thotë Komiteti Përgjegjës për Menaxhimin e kësaj Konvente siç përcaktohet në nenin 45;
- b) “Këshill” do të thotë organizata e ngritur nga Konventa themeluese e Këshillit të Kooperimit Doganor, kryer në Bruksel më 15 dhjetor 1950 dhe hyrë në fuqi më 4 nëntor 1952;
- c) “Zyrtar i Këshillit” do të thotë çdo zyrtar apo punonjës i Këshillit dhe çdo person tjetër i caktuar nga Sekretari i Përgjithshëm për të kryer funksionet në zbatim të kësaj Konvente;
- d) “Bashkëpunim ndërkufitar” do të thotë bashkëpunimi ndërmjet administratave doganore të Palëve Kontraktuese ndërmjet kufijve të tyre respektivë;
- e) “Administratë doganore” do të thotë autoriteti doganor dhe çdo autoritet tjetër i Palëve Kontraktuese i autorizuar sipas legjislacionit kombëtar nga kjo Palë Kontraktuese për të zbatuar dispozitat e kësaj Konvente;
- f) “Pretendime doganore” do të thotë çdo sasi e detyrimeve doganore të cilat nuk mund të grumbullohen në njërën prej Palëve Kontraktuese;
- g) “Detyrime doganore” do të thotë të gjitha detyrimet, taksat, kuotat dhe të tjera të cilat ushtrohen në territoret e Palëve Kontraktuese në zbatim të ligjit doganor, por që nuk përfshijnë taksa dhe detyrime të tjera për shërbimet e kryera;
- h) “Ligj doganor” do të thotë çdo dispozitë ligjore apo administrative e zbatuar apo e ushtruar nga administrata doganore e një Palë Kontraktuese lidhur me importimin, eksportimin, transitin, transngarkimin, magazinimin dhe lëvizjen e mallrave, duke përfshirë dispozitat ligjore dhe administrative lidhur me masat e ndalimit, kufizimit dhe kontrollit, dhe për të luftuar larjen e parave;
- i) “Shkelje doganore” do të thotë çdo shkelje ose përpjekje për shkelje të ligjit doganor të një Palë Kontraktuese;
- j) “Union Ekonomik ose Doganor” do të thotë një bashkim, i konstituuar dhe përbërë nga anëtarë, i cili ka kompetencë të adoptojë rregullat e veta të cilat janë të detyrueshme për anëtarët e vet në respekt të çështjeve të trajtuara nga kjo Konventë, dhe ka kompetenca të vendosë, në përputhje me procedurat e veta të brendshme për të firmosur, ratifikuar apo hyrë në këtë Konventë;
- k) “Komiteti i Antikontrabandës” do të thotë Komiteti i Antikontrabandës së Këshillit;
- l) “Informacion” do të thotë çdo e dhënë, e përpunuar dhe analizuar ose jo, si dhe dokumente, raporte, dhe komunikime të tjera në çdo format, përfshirë ato elektronike, ose kopje të certifikuara dhe të autentifikuara të këtyre;
- m) “Rrjeti ndërkombëtar i furnizimit të tregtisë” do të thotë të gjitha proceset e përfshira në lëvizjen ndërkufitare të mallrave nga vendi i origjinës deri në vendin e destinacionit final;
- n) “Nëpunës” do të thotë çdo zyrtar i doganës ose agjentë të tjerë qeveritarë të caktuar nga një administratë doganore;
- o) “Person” do të thotë si person fizik, ashtu edhe person juridik, me përjashtim të rasteve kur konteksti nënkupton diçka tjetër;
- p) “Të dhëna personale” do të thotë çdo e dhënë lidhur me një person fizik të identifikuar apo të identifikueshëm;
- q) “Ratifikim” do të përfshijë pranimin ose aprovimin;
- r) “Administratë kërkuese” do të thotë administrata doganore që kërkon ndihmë;
- s) “Administratë e kërkuar” do të thotë administrata doganore nga e cila kërkohet ndihmë;
- t) “Palë Kontraktuese kërkuese” do të thotë Pala Kontraktuese, administrata doganore e së cilës kërkon ndihmë;
- u) “Palë Kontraktuese e kërkuar” do të thotë Pala Kontraktuese, administrata doganore e së cilës kërkohet të mundësojë ndihmë;
- v) “Sekretar i Përgjithshëm” do të thotë Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit.

KAPITULLI II FUSHËMBULIMI I MARRËVESHJES

Neni 2

1. Palët Kontraktuese, nëpërmjet administratave të tyre doganore, do t'i mundësojnë njëra-tjetrës ndihmë administrative sipas termave të vendosura në këtë Konventë, për zbatimin e saktë të legjislacionit doganor, për parandalimin, hetimin dhe luftën ndaj shkeljeve doganore, si dhe për të garantuar sigurimin e rrjetit ndërkombëtar të furnizimit tregtar.

2. Çdo aktivitet i kryer sipas kësaj Konvente nga Palët Kontraktuese do të jetë në përputhje me dispozitat ligjore dhe administrative dhe brenda limiteve të kompetencave dhe resorceve të mundshme të administratës së vet doganore.

3. Çdo Palë Kontraktuese do të njoftojë Sekretarin e Përgjithshëm për autoritetet e përmendura në nenin 1(e), të autorizuar sipas legjislacionit kombëtar dhe të caktuara nga kjo Palë Kontraktuese për të zbatuar çdo dispozitë të kësaj Konvente. Sekretari i Përgjithshëm do t'ua komunikojë këtë informacion, si dhe zhvillimet e reja lidhur me këtë Palëve të tjera Kontraktuese.

4. Kjo Konventë mbulon vetëm ndihmën e ndërsjellë administrative ndërmjet Palëve Kontraktuese dhe nuk synon të ketë pasoja mbi marrëveshjet e ndihmës së ndërsjellë ligjore ndërmjet tyre. Nëse ndihma e ndërsjellë do të mundësohet nga autoritete të tjera të Palës Kontraktuese të kërkuar, administrata e kërkuar do të ndikojë këto autoritete dhe kur njihen marrëveshjet apo rregullimet e zbatueshme.

5. Dispozitat e kësaj Konvente nuk do t'i japin të drejtë një Pale për ndonjë person që të pengojë ekzekutimin e kërkesës për ndihmë.

KAPITULLI III PROCEDURAT E NDIHMËS SË PËRGJITHSHME

Neni 3

Komunikimi i kërkesave

1. Kërkesat për ndihmë sipas kësaj Konvente do të komunikohen direkt ndërmjet administratave doganore të interesuara. Secila administratë doganore do të caktojë një pikë zyrtare kontakti për këtë qëllim dhe këto të dhëna do t'i jepen Sekretarit të Përgjithshëm. Sekretari i Përgjithshëm do t'ua komunikojë këtë informacion, si dhe çdo rifreskim të këtij informacioni administratave të tjera doganore.

2. Kërkesat për ndihmë sipas kësaj Konvente do të bëhen me shkrim ose në rrugë elektronike dhe do të shoqërohen nga një informacion që konsiderohet i nevojshëm për qëllimin e përmbushjes së kërkesës. Administrata e kërkuar mund të kërkojë konfirmim me shkrim të kërkesës elektronike. Kur e kërkojnë situatat, kërkesa mund të bëhet me gojë. Një kërkesë e tillë duhet të konfirmohet sa më shpejt të jetë e mundur me shkrim ose nëse pranohet nga administrata e kërkuar, me rrugë elektronike.

3. Kërkesat duhet të bëhen në një gjuhë të pranueshme nga administrata doganore e interesuar. Çfarëdolloj dokumenti shoqërues i kërkesës do të përkthehet për aq sa është e nevojshme në një gjuhë reciprokisht të pranuar. Administrata e kërkuar gjithsesi do ta pranojë kërkesën për ndihmë dhe dokumentet shoqëruese, në njërën prej gjuhëve zyrtare të Këshillit të cilën ajo përcakton.

4. Kërkesat e bëra në përputhje me paragrafin 2 të këtij neni do të përmbajnë detajet e mëposhtme:

- a) emrin e administratës kërkuese;
- b) çështjen, llojin e ndihmës së kërkuar dhe arsyet për kërkesën;
- c) një përshkrim të përmbledhur të çështjes, si dhe dispozitat ligjore dhe administrative që zbatohen;
- d) emrat dhe adresat e personave me të cilët ka të bëjë çështja nëse dihen;

- e) një referencë në përputhje me paragrafin 2 të nenit 42, nëse aplikohet;
- f) verifikimet e bëra në përputhje me paragrafin 2 të nenit 7.

5. Kur administrata kërkuese kërkon që të ndiqet një procedurë apo metodologji e caktuar, administrata e kërkuar do t'i përgjigjet kërkesës kushtëzuar nga dispozitat e veta kombëtare ligjore dhe administrative.

Neni 4 **Ndihma spontane**

Për rastet që përfshijnë dëme thelbësore për ekonominë, shëndetin publik, sigurinë publike, duke përfshirë sigurinë e rrjetit ndërkombëtar të furnizimit të tregtisë, ose interesa të tjera vitale të një Palë Kontraktuese, administrata doganore e një Pale Kontraktuese, sa herë të jetë e mundur do të furnizojë me ndihmë sipas iniciativës së vet dhe pa vonesë.

KAPITULLI IV INFORMACIONI

Neni 5 **Informacion për zbatimin dhe ushtrimin e ligjit doganor**

Administratat doganore do t'i mundësojnë njëra-tjetrës sipas kërkesës ose me iniciativën e vet, informacion i cili ndihmon për të siguruar zbatimin e saktë të ligjit doganor dhe parandalimin, hetimin dhe luftën ndaj shkeljeve doganore dhe për të garantuar sigurinë e rrjetit ndërkombëtar të furnizimit të tregtisë. Ky informacion duhet të përmbajë:

- a) teknika te reja antikontrabandë të cilat kanë treguar efektivitetin e tyre;
- b) tendenca të reja, mjete dhe metoda për kryerjen e shkeljeve doganore;
- c) mallra të njohura si subjekt i shkeljeve doganore, si dhe metoda transporti dhe magazinimi të përdorura lidhur me këto mallra;
- d) persona të njohur se kanë kryer një shkelje doganore ose të dyshuar se janë gati të kryejnë një shkelje doganore;
- e) të dhëna të tjera që mund të asistojnë administratat doganore mbi përcaktimin e riskut për qëllime kontrolli dhe lehtësimi.

Neni 6 **Informacioni lidhur me shkeljet doganore**

Administrata doganore e një Pale Kontraktuese do t'i mundësojë administratës doganore të një Pale tjetër Kontraktuese të interesuar, sipas iniciativës ose sipas kërkesës, informacion mbi veprime të planifikuara, në vazhdim apo të kryera, të cilat japin baza të arsyeshme për të besuar se është kryer ose do të kryhet një shkelje doganore në territorin e Palës Kontraktuese të interesuar.

Neni 7 **Informacion mbi përcaktimin e detyrimeve dhe taksave të importit ose eksportit**

1. Sipas kërkesës, administrata e kërkuar, pa paragjykuar nenin 42, në mbështetje të zbatimit të saktë të ligjit doganor ose për parandalimin e kontrabandës, do të mundësojë informacion për të ndihmuar administratën e kërkuar, e cila ka arsye për të dyshuar mbi vërtetësinë apo origjinalitetin e një deklarate.

2. Kërkesa do të specifikojë procedurat e verifikimit për të cilat është përpjekur apo ka ndërmarrë administrata kërkuese, si dhe informacionin specifik të kërkuar.

Neni 8

Lloje të veçanta informacioni

Sipas kërkesës, administrata e kërkuar do t'i mundësojë administratës kërkuuese, e cila ka arsye të dyshojë mbi vërtetësinë e informacionit të dhënë asaj mbi një çështje doganore, informacion:

a) nëse mallrat e importuara në territorin e Palës Kontraktuese kërkuuese janë eksportuar në mënyrë të ligjshme në territorin e Palës Kontraktuese të kërkuar;

b) nëse mallrat e eksportuara nga territori i Palës Kontraktuese kërkuuese janë importuar ligjërisht në territorin e Palës Kontraktuese të kërkuar, si dhe procedurat doganore, nëse ka, nën të cilat janë vendosur mallrat.

Neni 9

Shkëmbimi automatik i informacionit

Palët Kontraktuese, sipas rregullimeve të ndërsjella në përputhje me paragrafin 2 të nenit 48, mund të shkëmbejnë informacion të mbuluar nga kjo Konventë, mbi baza automatike.

Neni 10

Shkëmbimi paraprak i informacionit

1. Palët Kontraktuese, nëpërmjet rregullimeve të ndërsjella në përputhje me paragrafin 2 të nenit 48, mund të shkëmbejnë informacion specifik para mbërritjes së ngarkesave në territoret e tyre respektive për të garantuar në veçanti, sigurinë e rrjetit ndërkombëtar të furnizimit të tregtisë.

2. Një informacion i tillë, sa më shumë që të jetë e mundur, duhet të përmbajë të dhënat e mëposhtme:

- i) Dërguesin ose kodin e dërguesit, eksportuesin ose kodin e eksportuesit;
- ii) Përshkrimin e mallrave ose numrin e kodit tarifor;
- iii) Numrin UNDG (kodin e mallrave të rrezikshme);
- iv) Identifikimin e tipit të paketimit;
- v) Numrin e pakove;
- vi) Vlerësimin e njësisë matëse;
- vii) Peshën totale gross;
- viii) Sasinë totale të faturës;
- ix) Kodin e valutës;
- x) Vendin e ngarkesës ose kodin e vendit të ngarkesës;
- xi) Identifikimin e transportuesit ose emrin e transportuesit;
- xii) Numrin identifikues të pajisjeve;
- xiii) Masën e pajisjeve dhe identifikimin e tipit;
- xiv) Numrin e plumbçes;
- xv) Identifikimin e mjeteve të transportit që kalojnë kufirin e një Palë Kontraktuese ose kodin;
- xvi) Kombësinë e mjeteve të transportit që kalojnë kufirin e territorit të Palës Kontraktuese ose kodin;
- xvii) Numrin e referencës së ngarkesës;
- xviii) Kodin ose metodën e pagesës së detyrimeve të transportit;
- xix) Degën doganore të daljes ose kodin;
- xx) Vendet gjatë rrugës ose kodin;
- xxi) Portin e parë të mbërritjes ose kodin;
- xxii) Datën dhe orën e mbërritjes në portin e parë të mbërritjes në territorin e Palës Kontraktuese ose kodin;
- xxiii) Marrësin ose kodin e marrësit ose importuesin ose kodin e importuesit;

- xxiv) Palën e njoftuar ose kodin e palës së njoftuar;
- xxv) Destinacionin e dërgesës;
- xxvi) Agjentin ose kodin e agjentit;
- xxvii) Numrin e references unike të ngarkesës.

3. Komiteti Administrativ do të ketë autoritetin të modifikojë listën e referuar në paragrafin 2 të këtij neni.

KAPITULLI V LLOJE SPECIALE NDIHME

Neni 11 **Mbikëqyrja**

1. Sipas kërkesë, administrata e kërkuar, për aq sa është e mundur, do të mbajë nën survejim, dhe do t'i mundësojë administratës kërkuese informacion mbi:

- a) mallrat në transport apo magazinim të njohura se janë përdorur ose dyshuar se mund të jenë përdorur për të kryer një shkelje doganore në territorin e Palës Kontraktuese kërkuese;
- b) mjete transporti të njohura se janë përdorur ose të dyshuara se janë përdorur për të kryer një shkelje doganore në territorin e Palës Kontraktuese kërkuese;
- c) vende të njohura se janë përdorur ose të dyshuara se mund të përdoren në lidhje me kryerjen e një shkeljeje doganore në territorin e Palës Kontraktuese kërkuese;
- d) persona të njohur se kanë kryer ose të dyshuar se janë gati për të kryer një shkelje doganore në territorin e Palës Kontraktuese kërkuese, veçanërisht ato që lëvizin për në, apo nga territori i Palës Kontraktuese të kërkuar.

2. Administrata doganore e një Palë Kontraktuese mund të kryejë një survejim të tillë me iniciativën e vet nëse ka arsye të besojë se veprime të planifikuara, në kryerje e sipër ose të përfunduara mund të përbëjnë një shkelje doganore në territorin e një Palë tjetër Kontraktuese.

Neni 12 **Shpërndarja e kontrolluar**

1. Palët Kontraktuese, sipas rregullimeve reciproke në përputhje me paragrafin 2 të nenit 48, mund të lejojnë lëvizjen e mallrave të paligjshme ose të dyshuara që të kalojnë nga, nëpër ose për në territorin e tyre, me njohurinë ose nën kontrollin e administratës doganore, me synimin investigimin dhe goditjen e shkeljeve doganore.

2. Nëse një lëvizje e tillë nuk mund të kryhet nën kontrollin e autoritetit doganor, ky autoritet do të përpiqet të fillojë bashkëpunimin me autoritetet shtetërore të cilat kanë kompetenca të tilla ose do t'ua transferojë çështjen atyre.

Neni 13 **Njoftimet**

1. Sipas kërkesës, administrata e kërkuar, nëse është e lejueshme nën legjislacionin e vet kombëtar, do të ndërmarrë të gjitha masat e nevojshme për të njoftuar një person rezident ose të regjistruar në territorin e vet mbi të gjitha vendimet e marra nga administratë kërkuese në zbatim të ligjit doganor lidhur me atë person, të cilat bien brenda fushës së mbulimit të kësaj Konvente.

2. Këto njoftime do të bëhen në përputhje me procedurat e zbatueshme në territorin e Palës Kontraktuese të kërkuar për vendime kombëtare të ngjashme.

Neni 14

Rimbursimi i pretendimeve doganore

1. Sipas kërkesës, administratat doganore mund t'i japin njëra-tjetrës ndihmë për rimbursimin e pretendimeve doganore.

2. Rregullimet e nevojshme për ndihmë lidhur me rimbursimin e pretendimeve doganore do të bëhen ndërmjet Palëve Kontraktuese të interesuara, në përputhje me paragrafin 2 të nenit 48.

Neni 15

Ekspertët dhe dëshmitarët

Sipas kërkesës, administrata e kërkuar mund të autorizojë punonjësit e vet për t'u paraqitur përpara një gjykate apo tribunali në territorin e Palës Kontraktuese kërkuese si ekspertë apo dëshmitarë në një çështje të lidhur me zbatimin e ligjit doganor.

Neni 16

Prania e punonjësve në territorin e një Pale tjetër Kontraktuese

Sipas kërkesës, punonjës të caktuar specifikisht nga një administratë kërkuese, me autorizimin e administratës së kërkuar dhe kushtëzuar nga konditat që kjo e fundit mund të caktojë, me qëllim investigimin e një shkeljeje doganore:

a) mund të ekzaminojnë, në zyrat e administratës së kërkuar, dokumente dhe informacione të tjera lidhur me shkelje doganore dhe të furnizohen me kopje të këtyre;

b) mund të jenë prezente gjatë një hetimi të kryer nga administrata e kërkuar në territorin e Palës Kontraktuese të kërkuar, e cila ka lidhje me administratën kërkuese; këta punonjës do të kenë vetëm rol këshillues.

Neni 17

Prania e punonjësve të administratës kërkuese sipas ftesës së administratës së kërkuar

1. Kur administrata e kërkuar e konsideron të përshtatshme për një punonjës të administratës kërkuese që të jetë prezent kur, në përputhje me një kërkesë janë duke u ndërmarrë masa ndihme, ajo mund të ftojë pjesëmarrjen e administratës kërkuese në bazë të termave dhe kushteve që kjo mund të caktojë.

2. Administrata doganore në fjalë mund të zgjerojë rolin e punonjësit vizitues përtej atij të këshillimit, sipas rregullimeve të ndërsjella në përputhje me paragrafin 2 të nenit 48.

Neni 18

Rregullime për punonjësit vizitues

1. Pa paragjykuar nenet 19, 20, 21, 22 dhe 23, kur punonjësit e një Palë Kontraktuese janë prezente në territorin e një Palë tjetër Kontraktuese sipas kushteve të kësaj Konvente, ata në çdo kohë duhet të jenë të aftë të provojnë, në një gjuhë të pranueshme për administratën e kërkuar, identitetin e tyre zyrtar dhe statusin në administratën e tyre dhe të statusit të tyre zyrtar që u është dhënë në administratën e kërkuar.

2. Punonjësit, gjatë qëndrimit të tyre në territorin e një Palë tjetër Kontraktuese sipas termave të kësaj Konvente, janë përgjegjës për çdo shkelje që mund të kryejnë dhe do të gëzojnë, për aq sa mundësohet nga ligji kombëtar i asaj pale, të njëjtën mbrojtje siç u jepet nëpunësve të vet doganorë.

KAPITULLI VI BASHKËPUNIMI NDËRKUFITAR

Neni 19

Dispozita të përgjithshme

Punonjës të një Pale Kontraktuese, sipas rregullimeve të ndërsjella në përputhje me paragrafin 2 të nenit 48, mund të angazhohen në një nga veprimet e caktuara në këtë kapitull në territorin e një Palë tjetër Kontraktuese dhe në përputhje me kushte shtesë siç mund të caktohen nga Pala Kontraktuese në territorin e së cilës zhvillohen këto veprime. Secila nga këto veprime do të ndalojë në momentin që e kërkon Pala Kontraktuese në territorin e së cilës zhvillohen këto veprime.

Neni 20

Ndjekja e nxehtë

1. Punonjës të një Pale Kontraktuese të cilët ndjekin në territorin e Palës së vet një individ të kapur në aktin e kryerjes së një shkeljeje doganore, e cila jep shkak për ekstradim, ose i cili merr pjesë në një shkelje të tillë, mund të vazhdojnë ndjekjen në territorin e një Pale tjetër Kontraktuese, sipas kushteve të një kërkesë paraprake, autorizimi ose kushtëzimeve të caktuara nga Pala e Kërkuar.

2. Nëse, për shkaqe tejet urgjente, nuk ka qenë e mundur të informohen autoritetet kompetente të një Pale Kontraktuese përpara hyrjes në territorin e saj ose kur këto autoritete nuk kanë pasur mundësi të angazhohen në ndjekje aktive, ndjekja mund të vazhdohet pa autorizim paraprak.

3. Kur ndjekja vazhdon pa autorizim paraprak, autoritetet doganore të Palës Kontraktuese në territorin e së cilës po kryhet ndjekja, duhet të informohen menjëherë mbi kalimin e kufirit dhe duhet të dorëzohet sa më shpejt të jetë e mundur një kërkesë zyrtare autorizimi, duke theksuar arsyet për kalimin e kufirit pa autorizimin paraprak.

4. Sipas kërkesës së punonjësve ndjekës, autoritetet kompetente të Palës Kontraktuese ku po zhvillohet ndjekja do të ndjekin individin e kërkuar në mënyrë që të përcaktohet identiteti apo të gjendet ai/ajo.

5. Kur ndjekja zhvillohet në det, kjo ndjekje, kur zhvillohet në det të hapur, do të kryhet në përputhje me ligjet ndërkombëtare të detit siç paraqiten në Konventën e Kombeve të Bashkuara mbi ligjin për detin.

Neni 21

Mbikëqyrja ndërkufitare

1. Punonjësit e një Pale Kontraktuese, të cilët mbajnë nën survejim në territorin e palës së tyre një person për të cilin ka të dhëna serioze për të besuar se ai apo ajo është i përfshirë në një shkelje doganore, mund të vazhdojnë mbikëqyrjen në territorin e një Pale tjetër Kontraktuese sipas një kërkesë paraprake, autorizimi apo kushteve që Pala Kontraktuese e kërkuar mund të vendosë.

2. Nëse për arsye tejet urgjente, autorizimi paraprak nuk mund të kërkohet, mbikëqyrja në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni mund të vazhdohet me kusht që autoritetet kompetente të Palës Kontraktuese në territorin e së cilës do të vazhdojë mbikëqyrja të informohen menjëherë mbi kalimin e kufirit, dhe një kërkesë zyrtare për autorizim, e cila thekson arsyet e kalimit të kufirit pa autorizim paraprak, duhet të paraqitet sa më shpejt të jetë e mundur.

Neni 22
Hetimet e mbuluara

1. Një Palë Kontraktuese e kërkuar mund të autorizojë punonjës të një Palë Kontraktuese kërkuese të hetojnë në territorin e vet, nën mbulimin e identiteve false, për të siguruar apo sqaruar fakte mbi një shkelje doganore kur është jashtëzakonisht e pamundur për të vepruar ndryshe. Punonjësit në fjalë do të autorizohen të grumbullojnë informacion dhe të kenë kontakt me subjektet e hetimit ose me persona të tjerë të lidhur me ta gjatë veprimtarive hetuese.

2. Këto hetime do të kryhen në përputhje me ligjin dhe procedurat e Palës Kontraktuese në territorin e së cilës zhvillohen hetimet.

Neni 23
Kontrolli dhe ekipet hetuese të përbashkëta

1. Palët Kontraktuese mund të kryejnë kontrolle ose ekipe hetuese të përbashkëta për të gjetur dhe parandaluar lloje të veçanta shkeljesh doganore, të cilat kërkojnë veprime të njëkohshme dhe të koordinuara.

2. Këto ekipe do të operojnë në përputhje me ligjin dhe procedurat e Palës Kontraktuese në territorin e së cilës kryhen këto veprime.

KAPITULLI VII
PËRDORIMI, KONFIDENCIALITETI DHE MBROJTJA E INFORMACIONIT

Neni 24
Përdorimi i informacionit

1. Pa paragjykuar nenin 36, çdo informacion i komunikuar sipas kësaj Konvente do të përdoret vetëm nga administrata doganore për të cilën është dërguar dhe vetëm për qëllime të ndihmës së ndërsjellë sipas kushteve të vendosura në këtë Konventë.

2. Sipas kërkesës, Pala Kontraktuese që ka dërguar informacionin, pa paragjykuar paragrafin 1 të këtij neni, mund të autorizojë përdorimin e tij për qëllime të tjera ose nga autoritete të tjera, kushtëzuar nga termat dhe kushtet që mund të caktojë. Ky përdorim do të jetë në përputhje me dispozitat ligjore dhe administrative të Palës Kontraktuese që kërkon të përdorë këtë informacion. Përdorimi i informacionit për qëllime të tjera përfshin përdorimin në hetime kriminale, procedime apo penalizime.

Neni 25
Konfidencialiteti dhe mbrojtja e informacionit

1. Çdo informacion i komunikuar sipas kësaj Konvente do të trajtohet si konfidencial dhe, të paktën, do të gëzojë të njëjtën mbrojtje dhe konfidencialitet siç gëzon i njëjti informacion nën dispozitat ligjore dhe administrative të Palës Kontraktuese që e ka marrë.

2. Shkëmbimi i të dhënave ndërmjet dy ose më shumë Palëve Kontraktuese sipas kësaj Konvente nuk do të fillojë derisa Palët Kontraktuese në fjalë, sipas rregullimeve në përputhje me paragrafin 2 të nenit 48, të kenë vendosur se këto të dhëna do të gëzojnë në territorin e Palës Kontraktuese marrëse, një nivel mbrojtjeje të tillë që plotëson kërkesat e ligjit kombëtar të Palës Kontraktuese dërguese.

3. Në mungesë të rregullimeve të ndërsjella siç referohen në paragrafin 2 të këtij neni, të dhënat personale mund të dërgohen kur Pala Kontraktuese dërguese është e kënaqur se këto të dhëna personale do të mbrohen në territorin e Palës Kontraktuese marrëse në përputhje me dispozitat e kësaj Konvente.

4. Palët Kontraktuese, në momentin e firmosjes, ratifikimit apo hyrjes në këtë Konventë, do të njoftojnë Sekretarin e Përgjithshëm me shkrim mbi dispozitat e tyre ligjore apo administrative në

respekt të konfidencialitetit të informacionit dhe mbrojtjes së të dhënave personale. Ato do të bëjnë një deklaratë me shkrim te Sekretari i Përgjithshëm në kohën e firmosjes, ratifikimit apo hyrjes, mbi detyrimet e tyre, të paktën mbi detyrimin e konfidencialitetit të informacionit dhe dispozitave të mbrojtjes së të dhënave të kësaj Konvente.

Neni 26

Mbrojtja e të dhënave personale

1. Të dhënat personale do t'i transmetohen vetëm një administrate doganore. Dërgimi i të dhënave personale te një autoritet tjetër do të lejohet vetëm pas një aprovimi paraprak nga administrata doganore e cila ka dërguar të dhënat në fjalë.

2. Sipas kërkesës, administrata doganore e cila ka marrë të dhëna personale, do të informojë administratën doganore që ka dërguar të dhënat mbi përdorimin që i është bërë të dhënave dhe mbi rezultatet e arritura.

3. Të dhënat personale të dërguara sipas kësaj Konvente do të mbahen vetëm për kohën e nevojshme për të arritur qëllimet për të cilat është dërguar.

4. Administrata doganore e cila dërgon të dhëna personale, për aq sa ka mundësi, do të sigurojë se këto të dhëna janë grumbulluar saktësisht dhe ligjërisht dhe se janë të plota dhe të rishikuara dhe nuk e tejkalojnë qëllimin për të cilin janë dërguar.

5. Nëse të dhënat personale të dërguara duket se janë jokorrekte ose nuk duhet të ishin shkëmbyer, kjo gjë duhet njoftuar menjëherë. Administrata doganore e cila ka marrë këto të dhëna duhet t'i ndryshojë ose t'i fshijë.

6. Administratat doganore do të regjistrojnë dërgimin ose marrjen e të dhënave personale të shkëmbyera sipas kësaj Konvente.

7. Administratat doganore do të ndërmarrin masat e nevojshme të sigurisë për të mbrojtur të dhënat personale të shkëmbyera sipas kësaj Konvente nga akseset e paautorizuara, ndryshimi apo shpërndarjet.

8. Një Palë Kontraktuese do të jetë përgjegjëse, në përputhje me dispozitat e veta ligjore dhe administrative, për dëmtimin shkaktuar një personi nga përdorimi i të dhënave personale të shkëmbyera sipas kësaj Konvente. Gjithashtu, ky do të jetë dhe rasti kur dëmtimi është shkaktuar nga një Palë Kontraktuese që ka dërguar të dhëna jo të sakta ose që ka dërguar të dhëna të cilat janë në kundërshtim me këtë Konventë.

9. Nëse një Palë Kontraktuese e gjetur përgjegjëse për dëmtime sipas paragrafit 8 të këtij neni nuk është Pala Kontraktuese e cila ka dërguar të dhëna personale, Palët Kontraktuese të interesuara do të rakordojnë mbi termat dhe kushtet e rimbursimit te Pala Kontraktuese përgjegjëse mbi shumat që kjo palë ka paguar si kompensim.

KAPITULLI VIII

PËRQENDRIMI I INFORMACIONIT

Neni 27

Qëllimi i përqendrimit

1. Informacioni i referuar në nenet 28, 29 dhe 30 do të vendoset në një sistem të automatizuar qendror informacioni të sigurtë për qëllimet e përcaktimit të riskut e për të siguruar zbatimin e saktë të ligjit doganor për parandalimin, hetimin dhe luftën ndaj shkeljeve doganore dhe për të garantuar sigurinë e rrjetit ndërkombëtar të furnizimit të tregtisë.

2. Të dhënat personale do të vendosen gjithashtu në një sistem qendror informacioni të automatizuar për qëllimet e dhënies së informacionit mbi persona të njohur se kanë kryer një shkelje doganore ose të dyshuar se janë gati të kryejnë një shkelje doganore.

Neni 28

Informacioni jopersonal

1. Për qëllimet e neneve 27 dhe 31 dhe nëse është e lejueshme sipas ligjeve të tyre kombëtare, administratat doganore do të dërgojnë te sistemi qendror i automatizuar i informacionit informacionet e mëposhtme jopersonale:

- i) informacion mbi çështjen në referencë, kur është e nevojshme;
- ii) mallrat;
- iii) sasi të dhe njësitë e matjes;
- iv) mjetet e transportit;
- v) mënyrat e fshehjes;
- vi) tregues nëse mallrat janë gjetur gjatë importit, eksportit, në transit apo në brendësi të territorit;
- vii) rrugën;
- viii) mjetet e gjetjes.

2. Komiteti Administrativ do të ketë autoritetin për të modifikuar listën e paragrafit 1 të këtij neni.

Neni 29

Informacion mbi persona fizikë dhe juridikë

1. Për qëllimet e neneve 27 dhe 31 dhe nëse është e lejueshme nga ligjet e tyre kombëtare, administratat doganore mund t'i komunikojnë sistemit qendror të automatizuar të informacionit, informacionin e mëposhtëm:

A. Mbi personat fizikë:

- i) mbiemrin, emrin e dhënë, emrin dhe pseudonimet, dhe emrat e kaluar sipas rastit;
- ii) datën dhe vendin e lindjes;
- iii) kombësinë;
- iv) llojin dhe numrin e dokumenteve të identifikimit;
- v) seksin;
- vi) vendin e banimit;
- vii) natyrën e shkeljes;
- viii) punësimin;
- ix) tiparet e dallueshme;
- x) historinë e mëparshme ose informacione mbi dyshime;
- xi) numrat e regjistrimit të mjeteve të transportit;
- xii) tregues të nivelit të rrezikut që mund të mbartë personi;
- xiii) arsye specifike për përfshirjen e të dhënave;
- xiv) organizatën kriminale së cilës i takon;
- xv) bashkëpunëtorë të njohur.

B. Mbi personat juridikë:

- i) emrin, emrin tregtar;
- ii) vendin e regjistrimit;
- iii) numrin e regjistrimit;
- iv) datën e regjistrimit;
- v) zyrën e regjistrimit;
- vi) adresën tregtare;
- vii) llojin e biznesit;
- viii) llojin e shkeljes;
- ix) historitë e kaluara ose informacione mbi personat e dyshuar juridikë;
- x) arsye specifike për përfshirjen e të dhënave;
- xi) emrat e drejtuesve ose punonjësve dhe nëse është e mundur çdo informacion tjetër

identifikues siç përshkruhet në paragrafin (A) i deri xv.

2. Komiteti Administrativ do të ketë autoritetin të modifikojë listat në paragrafët 1(A) dhe (B) të këtij neni.

Neni 30

Informacione të tjera

Administratat doganore mund t'i komunikojnë sistemit qendror të automatizuar të informacionit, nëse është e lejueshme sipas ligjeve të tyre kombëtare, çdo lloj informacioni që mund të ketë lidhje me zbatimin e duhur të ligjit doganor për parandalimin, hetimin dhe luftën ndaj shkeljeve doganore, dhe për të garantuar sigurinë e rrjetit ndërkombëtar të furnizimit të tregtisë.

Neni 31

Sistemi qendror i automatizuar i informacionit

1. Informacioni i përmendur në nenet 28, 29 dhe 30 do të vendoset në një sistem të sigurtë qendror të automatizuar informacioni për qëllime doganore. Ky sistem do të menaxhohet nga drejoria e këshillit dhe do të lejojë hyrje sipas dipozitave të caktuara në nenin 38.

2. Komunikimi i informacionit nga një Palë Kontraktuese drejt sistemit qendror të automatizuar të informacionit do të kushtëzohet nga dispozitat administrative dhe ligjore të asaj Pale, me përjashtim të rasteve kur Konventa përcakton dispozita më strikte.

3. Çdo Palë Kontraktuese do të caktojë një autoritet kompetent në administratën e vet doganore për të qenë kompetent në nivel kombëtar për zbatimin korrekt të sistemit qendror të automatizuar të informacionit dhe për masat e nevojshme për të siguruar zbatueshmërinë e kapitujve VIII dhe X.

4. Sekretari i Përgjithshëm do të caktojë punonjësit e Këshillit për të qenë përgjegjës në nivelin e Këshillit për zbatimin korrekt dhe mirëmbajtjen e sistemit qendror të automatizuar të informacionit dhe për masat e nevojshme për të siguruar zbatueshmërinë e neneve VIII dhe X.

5. Çdo Palë Kontraktuese do të njoftojë Sekretarin e Përgjithshëm mbi autoritetet kompetente që ka caktuar sipas paragrafit 3 të këtij neni, i cili do të mundësojë këtë informacion te Palët e tjera Kontraktuese, së bashku me ndonjë informacion lidhur me punonjësit e Këshillit, të caktuar sipas paragrafit 4 të këtij neni. Informacioni i referuar në këtë paragraf do të përfshihet në sistemin qendror të automatizuar të informacionit, por nuk do të kushtëzohet nga dispozitat e kapitullit VII.

Neni 32

Menaxhimi i sistemit qendror të automatizuar të informacionit

1. Një skuadër do të ngrihet për të menaxhuar sistemin qendror të automatizuar të informacionit lidhur me çështjet teknike, operacionale dhe procedurale. Ajo do të përbëhet nga përfaqesues të administratave doganore të Palëve Kontraktuese dhe punonjës të Këshillit. Përbërja e skuadrës menaxhuese do të vendoset nga Komiteti Administrativ.

2. Ekiye menaxhuese do të përcaktojnë procedurat për të gjitha çështjet teknike dhe operacionale lidhur me:

a) komunikimin e informacionit, në përputhje me nenet 28, 29 dhe 30;

b) aksesin në sistemin qendror të automatizuar të informacionit dhe në informacionet që ai përmban, në përputhje me nenin 38 dhe

c) ndryshimin e informacionit, në përputhje me dispozitat e neneve 39 dhe 40.

3. Pas marrjes së aprovimit nga Komiteti Administrativ për procedurat e referuara në paragrafin 2 të këtij neni, ekiye manaxhuese do të sigurojnë zbatimin.

4. Ekiye manaxhuese do të raportojnë të paktën një herë në vit tek Komiteti Administrativ mbi menaxhimin e sistemit qendror të automatizuar të informacionit sipas paragrafit 1, 2 dhe 3 të këtij neni, duke bërë rekomandimet e nevojshme.

KAPITULLI IX

SIGURIMI I SISTEMIT QENDROR TË AUTOMATIZUAR TË INFORMACIONIT

Neni 33

Përgjegjësia për masat e sigurisë

1. Palët Kontraktuese dhe Sekretari i Përgjithshëm do të jenë përgjegjës për zbatimin e të gjitha masave të nevojshme për sigurinë e sistemit qendror të automatizuar të informacionit. Objektivat e këtyre masave do të përfshijnë, por nuk do të kufizohen në:

a) parandalimin e aksesit të paautorizuar të pajisjet e përdorura për përpunimin e të dhënave në sistem;

b) parandalimin e aksesit të paautorizuar në sistem;

c) parandalimin e hyrjes, leximit, kopjimit, amendimit apo fshirjes së paautorizuar të çdo informacioni në sistem;

d) sigurimin se është i mundur kontrolli dhe përcaktimi se cili autoritet kompetent i caktuar dhe zyrtarë të Këshillit, referuar në paragrafin 1 të nenit 38, kanë akses në sistemin qendror të automatizuar të informacionit dhe cilët punonjës dhe zyrtarë të caktuar të Këshillit, referuar në paragrafin 2 të nenit 38, kanë akses për informacionin në sistem;

e) sigurimin se është i mundur kontrolli dhe përcaktimi se cili informacion ka hyrë në sistem, nga kush dhe të monitorojnë kërkimet;

f) parandalimin e leximit, kopjimit, ndryshimeve apo fshirjes së paautorizuar të informacionit gjatë komunikimit të të dhënave dhe transportimit të të dhënave.

2. Përfaqësuesi apo përfaqësuesit e pavarur të caktuar sipas paragrafit 1(f) të nenit 45 do të kryejnë verifikime të aksesit dhe të kërkimeve mbi të dhënat personale për të siguruar se aksesit dhe kërkimet e bëra janë të pranueshme dhe janë kryer nga përdorues të autorizuar. Një regjistër i të gjitha verifikimeve do të mbahet në sistem për të raportuar te Komiteti Administrativ dhe që do të fshihet pas 12 muajsh.

Neni 34

Zbatimi i masave të sigurisë

1. Çdo Palë Kontraktuese do të caktojë një autoritet kompetent në administratën e vet doganore për të zbatuar, në nivel kombëtar, masat e sigurisë të referuara në paragrafin 1 të nenit 33.

2. Sekretari i Përgjithshëm do të caktojë punonjësit e Këshillit për të zbatuar, në nivel këshilli, masat e sigurisë të referuara në paragrafin 1 të nenit 33.

3. Çdo Palë Kontraktuese do të njoftojë Sekretarin e Përgjithshëm mbi autoritetet kompetente që ka caktuar sipas paragrafit 1 të këtij neni, të cilët do të mundësojnë këtë informacion te Palët e tjera Kontraktuese, së bashku me çdo informacion tjetër lidhur me punonjësit e Këshillit të caktuar sipas paragrafit 2 të këtij neni. Informacioni i përmendur në këtë paragraf do të përfshihet në sistemin qendror të automatizuar të informacionit, por nuk do të kushtëzohet nga dispozitat e kapitullit VII.

KAPITULLI X

MBROJTJA E INFORMACIONIT NË SISTEMIN QENDROR TË AUTOMATIZUAR TË INFORMACIONIT

Neni 35

Përfshirja e informacionit

Përfshirja e informacionit në sistemin qendror të automatizuar të informacionit do të udhëhiqet nga dispozitat ligjore dhe administrative të Palës Kontraktuese dërguese, me përjashtim të rasteve kur kjo Konventë parashtron dispozita më strikte.

Neni 36
Përdorimi i informacionit

1. Përdorimi i informacionit të marë nga sistemi qendror i automatizuar i informacionit do të udhëhiqet nga dispozitat ligjore dhe administrative të Palës Kontraktuese që përdor këtë informacion, me përjashtim të rasteve kur Konventa parashtrohet dispozita më strikte.

2. Palët Kontraktuese mund të përdorin vetëm informacionin e përfutur nga sistemi qendror i automatizuar i informacionit me synim arritjen e qëllimeve të përmendura në nenin 27. Gjithsesi, sipas kërkesës, Pala Kontraktuese që ka dërguar informacionin mund të autorizojë përdorimin e tij për qëllime të tjera, kushtëzuar nga termet dhe konditat që ajo mund të specifikojë. Ky përdorim tjetër duhet të jetë në përputhje me dispozitat ligjore dhe administrative të Palës Kontraktuese që kërkon të përdorë këtë informacion. Përdorimi i informacionit për qëllime të tjera përfshin përdorimin e tij në hetime kriminale, procese ose gjykatë.

3. Nën përgjegjësinë e Sekretarit të Përgjithshëm, punonjësit e Këshillit mund të përdorin informacionin e përfutur nga sistemi qendror i automatizuar i informacionit vetëm për të kryer detyrat e kërkuara nga kjo Konventë, sipas kushteve që mund të vendosë Komiteti Administrativ.

4. Të dhënat personale mund të përdoren vetëm kur përftohen nga sistemi qendror i automatizuar i informacionit në përputhje me paragrafin 7 të nenit 38.

Neni 37
Mbajtja e të dhënave personale

1. Të dhënat personale të përfshira në sistemin qendror të automatizuar të informacionit do të mbahen vetëm për kohën e nevojshme për të arritur qëllimin për të cilin janë dërguar. Palët Kontraktuese do të specifikojnë periudhën e mbajtjes në sistem të të dhënave personale që ato dërgojnë.

2. Një Palë Kontraktuese dërguese mund të zgjasë periudhën e mbajtjes referuar në paragrafin 1 të këtij neni nëse mbajtja e të dhënave personale është e nevojshme për qëllimet për të cilat është dërguar. Nëse nuk ka zgjatje të kësaj periudhe, të dhënat do të fshihen nga sistemi qendror i automatizuar i informacionit me iniciativë të Palës Kontraktuese që ka dërguar të dhënat personale.

3. Sekretari i Përgjithshëm do të informojë Palën Kontraktuese dërguese mbi fshirjen e menjëhershme të të dhënave personale sipas paragrafit 2 të këtij neni, duke dhënë njoftim njëmuajor.

4. Përfaqësuesi apo përfaqësuesit e pavarur të caktuar sipas paragrafit 1(f) të nenit 45 do të kryejnë verifikime për të siguruar se periudha e mbajtjes së të dhënave personale në sistemin qendror të automatizuar të informacionit është respektuar. Një regjistrim i të gjitha verifikimeve do të mirëmbahet në sistem për t'u raportuar te Komiteti Administrativ dhe që do të fshihet pas 12 muajsh.

Neni 38
Aksesi

1. Autoritetet kompetente dhe punonjësit e Këshillit të caktuar në përputhje me paragrafët 3 dhe 4 të nenit 31, do të kenë akses (hyrje) në sistemin qendror të automatizuar të informacionit.

2. Për qëllimet e nenit 27 dhe pa paragjykuar paragrafin 7 të këtij neni, Palët Kontraktuese do të caktojnë punonjës në administratat e tyre doganore, dhe Sekretari i Përgjithshëm do të caktojë punonjësit e Këshillit, të cilët do të kenë akses në informacionin e sistemit qendror të automatizuar të informacionit.

3. Aksesi në sistem do të jetë në përputhje me procedurat e referuara në paragrafin 2 të nenit 32. Për qëllimet e zbatimit të nenit 32, ekipe manaxhuese do të kenë akses në sistemin qendror të automatizuar të informacionit.

4. Komiteti Administrativ do të lejojë akses tek informacioni jopersonal në sistemin qendror të automatizuar të informacionit për organizmat ndërkombëtarë rajonalë dhe qeveritarë mbi bazën e reciprocitetit dhe të kushteve që mund të specifikojë Komiteti Administrativ.

5. Përfaqësuesi apo përfaqësuesit e caktuar nga Komiteti Administrativ sipas paragrafit 1(f) të nenit 45 do të kenë akses te sistemi qendror i automatizuar i informacionit.

6. Çdo Palë Kontraktuese do të njoftojë Sekretarin e Përgjithshëm mbi punonjësit që ka caktuar sipas paragrafit 2 të këtij neni. Sekretari i Përgjithshëm do t'ua mundësojë këtë informacion Palëve Kontraktuese, së bashku me informacionet lidhur me punonjësit e Këshillit të caktuar sipas të njëjtit paragraf. Informacioni i përmendur në këtë paragraf do të përfshihet në sistemin qendror të automatizuar të informacionit, por nuk do të kushtëzohet nga dispozitat e kapitullit VII.

7. Palët Kontraktuese mund të përcaktojnë se kush do të ketë apo nuk do të ketë akses te të dhënat personale që ato dërgojnë.

8. Të drejtat e personave fizikë lidhur me të dhënat personale në sistemin qendror të automatizuar të informacionit, në veçanti ato lidhur me aksesin, do të kenë efekt në përputhje me dispozitat ligjore dhe administrative të Palës Kontraktuese në territorin e së cilës këto të drejta linden.

Neni 39

Ndryshimi i informacionit jopersonal në sistemin qendror të automatizuar të informacionit

1. Të dhënat jopersonale në sistemin qendror të automatizuar të informacionit do të ndryshojnë, shtohen, korrektohen apo fshihen vetëm me inisiativë të Palës Kontraktuese dërguese.

2. Të dhënat jopersonale do të amendohen, shtohen, korrektohen apo fshihen në përputhje me procedurat e përcaktuara dhe zbatuara nga ekiye manaxhuese sipas paragrafëve 2 dhe 3 të nenit 32.

Neni 40

Ndryshimi i të dhënave personale në sistemin qendror të automatizuar të informacionit

1. Të dhënat personale në sistemin qendror të automatizuar të informacionit do të amendohen, shtohen, korrektohen apo fshihen vetëm me inisiativë të Palës Kontraktuese dërguese.

2. Nëse një Palë Kontraktuese shikon se të dhënat personale që ka dërguar janë të pasakta ose janë përfshirë apo magazinuar në sistemin qendror të automatizuar të informacionit në kundërshtim me këtë Konventë, ajo do të rregullojë mbi amendimin, shtimin, korrigjimin ose fshirjen e të dhënave pa vonesë. Palët Kontraktuese të interesuara do të bien dakord me Sekretarin e Përgjithshëm për të njoftuar ata të cilët kanë akses në të dhënat personale, siç referohet në paragrafin 7 të nenit 38, mbi këto amendime, shtesa, korrigjime apo fshirje.

3. Nëse një Palë Kontraktuese ka informacion për të sugjeruar se ndonjë e dhënë personale është e pasaktë ose ishte përfshirë, ose ruajtur në sistemin qendror të automatizuar të informacionit në kundërshtim me këtë Konventë, ajo do të njoftojë Palën Kontraktuese dërguese sa më shpejt të jetë e mundur. Kjo e fundit do të kontrollojë të dhënat në fjalë dhe nëse është e nevojshme do të rakordojë mbi ndryshimet, shtimet, korrigjimet apo fshirjet pa vonesë. Pala Kontraktuese dërguese do të rakordojë me Sekretarin e Përgjithshëm për të njoftuar ata që kanë akses në të dhënat personale, siç referohet në paragrafin 7 të nenit 38, mbi këto amendime, shtime, korrigjime apo fshirje.

4. Nëse, në momentin e përfshirjes së të dhënave personale në sistemin qendror të automatizuar të informacionit, një Palë Kontraktuese kupton se të dhënat e veta personale bien në konflikt me të dhënat personale të dërguara nga një Palë tjetër Kontraktuese, kjo do të këshillojë menjëherë Palën Kontraktuese që ka dërguar këto të dhëna. Palët Kontraktuese të interesuara do të përpiqen të zgjidhin çështjen. Nëse zgjidhja e çështjes rezulton në një ndryshim, shtim, korrigjim apo fshirje të të dhënave personale, Pala Kontraktuese që ka dërguar të dhënat do të rakordojë me

Sekretarin e Përgjithshëm për të njoftuar ata që kanë akses në të dhënat personale, siç referohet në paragrafin 7 të nenit 38, mbi këto ndryshime, shtime, korrigjime apo fshirje.

5. Kur një gjykatë apo autoritet tjetër kompetent brenda territorit të një Palë Kontraktuese merr një vendim final lidhur me ndryshimin, shtimin, korrigjimin apo fshirjen e të dhënave personale në sistemin qendror të automatizuar të informacionit, Pala Kontraktuese në territorin e së cilës u mor vendimi, do të rakordojë, nëse është ajo që ka dërguar të dhënat mbi ndryshimet, shtesat, korrigjimet apo fshirjen e këtyre të dhënave pa vonesë ose nëse të dhënat janë dërguar nga një Palë tjetër Kontraktuese, ajo do të këshillojë Palën Kontraktuese dërguese mbi këtë vendim. Pala Kontraktuese dërguese do të rakordojë atëherë për ndryshimin, shtesat, korrektimin apo fshirjen e të dhënave pa vonesë.

Neni 41

Përgjegjësitë dhe detyrimet

1. Një Palë Kontraktuese do të jetë përgjegjëse, për aq sa është e mundur, për saktësinë dhe ligjshmërinë e informacionit që ka përfshirë në sistemin qendror të automatizuar të informacionit.

2. Një Palë Kontraktuese do të mbajë përgjegjësi, në përputhje me dispozitat e veta ligjore dhe administrative, për dëmtimet shkaktuar një personi nga përdorimi i informacionit të përftuar nga sistemi qendror i automatizuar i informacionit nga kjo Palë Kontraktuese. I njëjtë do të jetë rasti kur dëmtimi është shkaktuar nga Pala Kontraktuese dërguese, e cila ka futur të dhëna të pasakta ose ka futur të dhëna në kundërshtim me këtë Konventë.

3. Nëse Pala Kontraktuese e gjetur përgjegjëse për dëmtime, sipas paragrafit 2 të këtij neni, nuk është Pala Kontraktuese e cila ka dërguar këtë informacion, Palët Kontraktuese të interesuara do të rakordojnë mbi termat dhe kushtet e rimbursimit të Palës Kontraktuese përgjegjëse mbi shumat që ka paguar si kompensim.

4. Një Palë Kontraktuese do të jetë përgjegjëse, në përputhje me dispozitat e veta ligjore dhe administrative, për dëmtimet e shkaktuara ndaj një personi nëpërmjet përdorimit të informacionit nga punonjësit e Këshillit të përftuar nga sistemi qendror i automatizuar i informacionit, në kundërshtim me këtë Konventë, për faktin se ky informacion është përfshirë në sistem nga kjo Palë Kontraktuese.

5. Nëse dëmi është përcaktuar nga një autoritet kompetent ligjor në respekt të paragrafit 4 të këtij neni, Pala Kontraktuese e referuar mund t'ia transmetojë vendimin Komitetit Administrativ i cili do t'i bëjë një rekomandim Këshillit lidhur me ndonjë rimbursim.

KAPITULLI XI

PËRJASHTIME DHE REZERVA

Neni 42

Përrjashtime

1. Kur një ndihmë e kërkuar sipas kësaj Konvente mund të shkelë sovranitetin, ligjet dhe detyrimet sipas traktateve, sigurinë, politikat publike ose çdo interes tjetër thelbësor kombëtar të një Pale Kontraktuese të kërkuar ose mund të paragjykojë interesa të ligjshme komerciale apo profesionale, një ndihmë e tillë mund të refuzohet nga kjo Palë Kontraktuese ose mund të jepet në bazë të termave dhe kushteve që ajo mund të vendosë.

2. Kur një administratë kërkuuese e ka të pamundur t'i përgjigjë një kërkesë të ngjashme që mund të bëhet nga administrata e kërkuar, ajo do ta theksojë këtë fakt në kërkesë. Përgjigja ndaj një kërkesë të tillë do të varet nga administrata e kërkuar.

3. Ndihma mund të shtyhet nëse ka baza për të besuar se ajo mund të ndërhyjë në një hetim në vazhdim apo procedim. Në një rast të tillë, administrata e kërkuar do të konsultohet me administratën kërkuuese për të përcaktuar nëse ndihma mund të jepet bazuar në termat dhe kushtet që mund të specifikojë administrata e kërkuar.

4. Nëse administrata e kërkuar konsideron se përpjekja e kërkuar për të përmbushur një kërkesë është qartësisht në disproporcion me përfitimin e parashikuar të administratës kërkuuese, ajo mund të kundërshtojë dhënien e ndihmës.

5. Kur ndihma mohohet apo shtyhet, duhet të paraqiten shkaqet për mohimin apo shtyrjen.

Neni 43

Rezerva

1. Nenet 9, 10, 12, 14, 15, 16 17, 19, 20, 21, 22, 23, 29 dhe 30 mundet, pjesërisht apo tërësisht, të kushtëzohen nga rezerva.

2. Një Palë Kontraktuese do të konsiderohet se i ka pranuar të gjitha dispozitat e neneve 9, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 29 dhe 30 nëse në momentin e firmosjes, ratifikimit apo hyrjes në Konventë nuk e ka njoftuar Sekretarin e Përgjithshëm mbi ndonjë rezervim lidhur me këto dispozita.

3. Një Palë Kontraktuese që ka pasur rezerva mund t'i tërheqë ato, pjesërisht apo tërësisht, në çdo moment nëpërmjet njoftimit të depozituesi ku specifikon datën në të cilat marrin efekt këto anulime.

KAPITULLI XII

KOSTOT

Neni 44

1. Kushtëzuar nga paragrafët 2 dhe 3 të këtij neni, kostot e dala nga zbatimi i kësaj Konvente do të mbulohen nga Pala Kontraktuese e kërkuar.

2. Shpenzimet dhe dietat paguar ekspertëve dhe dëshmitarëve, si dhe kostot e përkthyesve dhe interpretuesve që nuk janë punonjës qeveritarë, do të mbulohen nga Pala Kontraktuese kërkuuese.

3. Nëse ekzekutimi i një kërkesë kërkon shpenzime të një natyre thelbësore apo të jashtëzakonshme, Palët Kontraktuese do të konsultohen për të përcaktuar termat dhe kushtet sipas të cilave do të ekzekutohet kërkesa, si dhe mënyrën me të cilën do të përballohen kostot.

KAPITULLI XIII

DISPOZITA PËRFUNDIMTARE

Neni 45

Menaxhimi i Konventës

1. Një Komitet Administrativ do të ngrihet:

a) për të marrë në konsideratë çështje lidhur me zbatimin dhe administrimin e kësaj Konvente, si dhe mbi ndryshimet e propozuara;

b) për t'u rekomanduar Palëve Kontraktuese ndryshimin e kësaj Konvente;

c) për t'u rekomanduar Palëve Kontraktuese masat për të siguruar interpretimin uniform dhe zbatimin e kësaj Konvente;

d) për të vendosur mbi përbërjen e skuadrës manaxhuese referuar në paragrafin 1 të nenit 32;

e) për të ekzaminuar dhe aprovuar procedurat teknike dhe operationale referuar në paragrafin 2 të nenit 32 lidhur me sistemin qendror të automatizuar të informacionit;

f) për të caktuar një ose më tepër përfaqësues të pavarur për të kryer verifikimet e referuara në paragrafin 2 të nenit 33 dhe paragrafin 4 të nenit 37 dhe për të përcaktuar fushëmbulimin, frekuencën dhe termat e kushtet e tjera për të tilla verifikime;

g) për të determinuar kushtet e referuara në paragrafin 3 të nenit 36 lidhur me përdorimin nga punonjësit e këshillit të informacionit të përfutur nëpërmjet sistemit qendror të automatizuar të informacionit;

h) për të përcaktuar kushtet e referuara në paragrafin 4 të nenit 38 lidhur me lejimin e aksesit për informacionin jopersonal në sistemin qendror të automatizuar të informacionit për organizatat ndërkombëtare dhe qeveritare rajonale;

i) për të bërë rekomandime te Këshilli lidhur me rimbursimet sipas paragrafit 5 të nenit 41;

j) për të mirëmbajtur lidhjet me organizata të tjera ndërkombëtare të interesuara;

k) për të konsideruar çështje të tjera lidhur me këtë Konventë që mund t'i referohen kësaj;

l) për të informuar Komitetin e Antikontrabandës dhe Këshillin mbi vendimet e mara.

2. Komiteti Administrativ do të marrë vendime lidhur me ndryshimin e listës në nenet 10, 28 dhe 29, sipas kërkesës, pa kundërshtuar nenin 49 dhe lidhur me zbatimin e këtyre vendimeve.

3. Të gjitha Palët Kontraktuese në këtë Konventë do të jenë anëtarë të Komitetit Administrativ;

4. Çdo entitet i kualifikuar për të qenë një Palë Kontraktuese në këtë Konventë sipas dispozitave të nenit 46 mund të ftohet të ndjekë sesionet e Komitetit Administrativ si vëzhgues. Statusi dhe të drejtat e këtyre vëzhguesve do të përcaktohen nga Komiteti Administrativ. Komiteti Administrativ mund të ftojë përfaqësues të organizatave ndërkombëtare për të ndjekur sesionet e veta si vëzhgues.

5. Komiteti Administrativ do të përcaktojë rregullat e procedurave të veta nga shumica e jo më pak se dy të tretave të Palëve Kontraktuese në këtë Konventë. Në mungesë të rregullave të procedurave të Komitetit Administrativ në kohën e hyrjes në fuqi të kësaj Konvente, rregullat e procedurës së Këshillit do të zbatohen derisa Komiteti Administrativ të adoptojë rregullat e veta.

6. Pa paragjykuar paragrafin 5 të këtij neni, çështjet e lidhura me këtë Konventë përpara Komitetit Administrativ do të të vendosen me konsensusin e atyre prezente. Kur nuk mund të arrihet një vendim me konsensus, çështja do të vendoset nga shumica e thjeshtë e votave e atyre prezente. Në çdo rast, për qëllimet e ndryshimit të listës në paragrafin 2 të nenit 10, paragrafit 1 të nenit 28, paragrafit 1 të nenit 29, si dhe për qëllimet e caktimit të një ose më shumë përfaqësuesve nën paragrafin 1(f) të këtij neni, vendimet do të merren nga maxhoranca e jo më pak se dy të tretave të Palëve Kontraktuese prezente dhe me të drejtë vote. Në rastin e lejimit të aksesit për informacionin jopersonal referuar në paragrafin 4 të nenit 38, vendimi do të merret nga vota unanime e atyre prezente.

7. Secila Palë Kontraktuese do të këtë të drejtën e një vote. Kur zbatohen paragrafët 3 dhe 4 të nenit 46, unionet doganore apo ekonomike të cilat janë Palë Kontraktuese do të kenë, në rast votimi, vetëm një numër votash të barabartë me totalin e votave të alokuara për anëtarët e tyre që janë Palë Kontraktuese.

8. Komiteti Administrativ do të mbledhet të paktën një herë në çdo vit. Do të zgjedhë për çdo vit një kryetar dhe një nënkryetar. Administratat Doganore të Palëve Kontraktuese do t'i komunikojnë Sekretarit të Përgjithshëm çdo kërkesë për përfshirjen në axhentën e sesioneve të Komitetit Administrativ. Sekretari i Përgjithshëm do të shpërndajë ftesën dhe draftaxhentën tek administratat doganore të Palëve Kontraktuese dhe te vëzhguesit e referuar në paragrafin 4 të këtij neni të paktën gjashtë javë përpara mbledhjes së Komitetit Administrativ.

9. Këshilli do t'i mundësojë Komitetit Administrativ shërbime sekretarie.

Neni 46

Firmosja, ratifikimi dhe pranimi

1. Çdo anëtar i Këshillit dhe çdo anëtar i Kombeve të Bashkuara ose agjencitë e veta të specializuara mund të bëhen anëtarë kontraktuese në këtë Konventë:

- duke e firmosur atë pa rezerva ratifikimi;

- duke depozituar një instrument ratifikimi pas firmosjes kushtëzuar ratifikimit ose

- duke hyrë në të.

2. Kjo Konventë do të jetë e hapur deri më 28 qershor 2004 për firmosje në zyrat e Këshillit në Bruksel nga anëtarët e referuar në paragrafin 1 të këtij neni. Pas kësaj do të jetë e hapur për pranim për këta anëtarë.

3. Çdo union ekonomik apo doganor mund të bëhet Palë Kontraktuese në këtë Konventë në përputhje me paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni. Këto unione ekonomike apo doganore do të informojnë Sekretarin e Përgjithshëm mbi anëtarët që përbëjnë Unionin, si dhe mbi kompetencat e veta në respekt të çështjeve të trajtuara nga kjo Konventë. Këto unione ekonomike apo doganore do të njoftojnë gjithashtu Sekretarin e Përgjithshëm mbi çdo modifikim thelbësor në përshirje të këtyre kompetencave.

4. Një union ekonomik apo doganor që është Palë Kontraktuese në këtë Konventë, për çështjet brenda kompetencave të veta, do të ushtrojë nën emrin e vet të drejtat, dhe përmbushë përgjegjësitë të cilat Konventa ofron për anëtarët e një unioni të tillë të cilët janë Palë Kontraktuese në këtë Konventë. Në rast të tillë, anëtarët e një unioni të tillë nuk do të kenë të drejtë të ushtrojnë individualisht këto të drejta, duke përfshirë të drejtën për të votuar.

5. Secila Palë Kontraktuese që ratifikon këtë Konventë ose e pranon atë do të kushtëzohet nga çdo amendim i kësaj Konvente që ka hyrë në fuqi në datën e depozitimit të instrumenteve të veta të ratifikimit apo hyrjes.

Neni 47

Zbatimi territorial i Konventës

1. Secila Palë Kontraktuese mund të deklarojë në çdo kohë nëpërmjet një njoftimi të dhënë te depozitari se kjo Konventë do të zbatohet në të gjithë apo në secilin nga territoret për të cilat është përgjegjëse për marrëdhëniet ndërkombëtare. Këto njoftime do të kenë efekt tre muaj pas datës së marrjes së njoftimit në fjalë nga depozitari. Gjithsesi, kjo Konventë nuk do të zbatohet në ndonjë nga territoret e emëruara në njoftim përpara se kjo Konventë të këtë hyrë në fuqi për Palën Kontraktuese në fjalë.

2. Secila Palë Kontraktuese që ka bërë njoftimin sipas paragrafit 1 të këtij neni, për ta zbatuar këtë Konventë në çdo territor për marrëdhëniet ndërkombëtare të së cilit është përgjegjës mund të njoftojë te depozitari, sipas procedurave të nenit 52 të kësaj Konvente, se territori në fjalë nuk do ta zbatojë më këtë Konventë.

Neni 48

Implementimi dhe aplikimi i Konventës

1. Në zbatim të kësaj Konvente, Palët Kontraktuese do të ndërmarrin masat e nevojshme për të siguruar, aq sa është e mundur, se punonjësit e vet që janë përgjegjës për hetimin apo luftën ndaj shkeljeve doganore do të mbajnë lidhje personale dhe direkte me njëri-tjetrin.

2. Dy ose më tepër Palë Kontraktuese mund të vendosin mbi rregullimet e ndërsjella për të lehtësuar implementimin dhe aplikimin e kësaj Konvente ndërmjet tyre.

Neni 49

Ndryshimi në Konventë

1. Teksti i çdo amendimi rekomanduar te Palët Kontraktuese nga Komiteti Administrativ në përputhje me paragrafin 1(b) të nenit 45, do t'i komunikohet nga Sekretari i Përgjithshëm të gjitha Palëve Kontraktuese dhe atyre anëtarëve të Këshillit të cilët nuk janë Palë Kontraktuese.

2. Çdo amendim i propozuar për këtë Konventë do të hyjë në fuqi tre muaj pas skadimit të periudhës së 24 muajve nga data e komunikimit të amendimeve të propozuara në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni, kushtëzuar se asnjë kundërshtim për amendimin e propozuar nuk është komunikuar nga një Palë Kontraktuese te Sekretari i Përgjithshëm gjatë kësaj periudhe.

3. Nëse një kundërshtim mbi ndryshimet e propozuara është depozituar nga një Palë Kontraktuese përpara skadimit të periudhës prej 24 muajsh të specifikuar në paragrafin 2 të këtij neni, amendimi konsiderohet se nuk është pranuar.

Neni 50

Zgjidhja e mosmarëveshjeve

1. Pa paragjykuar paragrafin 1(c) të nenit 45, çdo mosmarëveshje ndërmjet dy apo më tepër administratash doganore lidhur me interpretimin apo zbatimin e kësaj Konvente do të zgjidhet për aq sa është e mundur, me negociata ndërmjet tyre.

2. Çdo mosmarëveshje që nuk zgjidhet me negociata do t'i referohet nga Palët Kontraktuese Komitetit Administrativ, i cili do të marrë në konsideratë mosmarëveshjen dhe do bëjë rekomandime për zgjidhjen e saj.

3. Palët Kontraktuese në mosmarëveshje mund të bien dakord për të pranuar rekomandimet e Komitetit Administrativ si detyruese.

4. Mosmarëveshjet për të cilat nuk është gjetur zgjidhje do të zgjidhen me rrugë diplomatike.

Neni 51

Hyrja në fuqi

1. Kjo Konventë do të hyjë në fuqi tre muaj pasi pesë nga entitetet e referuara në paragrafin 1 dhe 3 të nenit 46 kanë firmosur Konventën pa rezerva ratifikimi ose kanë depozituar instrumentet e tyre të ratifikimit apo pranimit.

2. Pas hyrjes në fuqi në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni, kjo Konventë do të hyjë në fuqi, për çdo Palë tjetër Kontraktuese, tre muaj pasi kjo të jetë bërë Palë Kontraktuese në përputhje me dispozitat e nenit 46.

Neni 52

Denoncimi

1. Kjo Konventë është e një kohëzgjatjeje të pakufizuar, por çdo Palë Kontraktuese mund ta denoncojë atë në çdo kohë pas hyrjes së saj në fuqi sipas nenit 51.

2. Denoncimi do të njoftohet me shkrim dhe depozitohet te depozitari.

3. Denoncimi do të ketë efekt gjashtë muaj pas marrjes së instrumentit të denoncimit te depozitari.

Neni 53

Depozitari i Konventës

1. Kjo Konventë, të gjitha firmosjet me ose pa rezerva ratifikimi dhe të gjitha instrumentet e ratifikimit apo pranimit do të depozitohen te Sekretari i Përgjithshëm.

2. Depozitari:

a) do të marrë dhe ketë nën përgjegjësi tekstet origjinale të kësaj Konvente;

b) do të përgatisë kopje të certifikuara të teksteve origjinale të kësaj Konvente dhe do t'ua transmetojë ato Palëve Kontraktuese dhe atyre anëtarëve të Këshillit të cilët nuk janë Palë Kontraktuese dhe Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara;

c) do të marrë çdo firmosje me ose pa rezerva të ratifikimit, ratifikimin ose hyrjen në këtë Konventë dhe do të marrë dhe mbajë nën përgjegjësi instrumentet, njoftimet dhe komunikimet e lidhura me të;

d) do të marrë dhe mbajë nën përgjegjësi dispozitat ligjore dhe administrative dhe deklaratat e shkruara në respekt të paragrafit 4 të nenit 25;

e) do të marrë dhe mbajë nën përgjegjësi njoftimet dhe rezervat e Palëve Kontraktuese në përputhje me nenin 43;

f) do të ekzaminojë nëse firmat ose çdo instrument, njoftim apo komunikim i lidhur me këtë Konventë është i përshatshëm, në formën e duhur dhe, nëse është e nevojshme, të sjellë çështjen në vëmendje të Palës Kontraktuese të interesuar;

g) do të njoftojë Palët Kontraktuese, ata anëtarë të Këshillit që nuk janë Palë Kontraktuese dhe Sekretarin e Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara mbi:

- datën e hyrjes në fuqi të kësaj Konvente në përputhje me nenin 51 të kësaj Konvente;
- njoftimet e marra në përputhje me nenet 43, 46, 47 dhe 51 të kësaj Konvente;
- denoncimet sipas nenit 52 të kësaj Konvente;
- çdo amendim të pranuar apo kundërshtuar në përputhje me nenin 49 të kësaj Konvente dhe

datën e hyrjes në fuqi dhe

- çdo vendim të marrë nga Komiteti Administrativ referuar sipas paragrafit 2 të nenit 45;

h) njoftojë Palët Kontraktuese mbi autoritetet e referuara në paragrafin 3 të nenit 2;

i) njoftojë administratat doganore mbi pikat e kontaktit zyrtar referuar në paragrafin 1 të nenit 3.

3. Në rast të ndonjë mosmarëveshjeje të paraqitur ndërmjet një Palë Kontraktuese dhe depozitarit lidhur me performancën e funksionit të kësaj të fundit, depozitari ose ajo Palë Kontraktuese do ta sjellë këtë çështje në vëmendje të Palëve të tjera Kontraktuese dhe të firmosesve ose, sipas rastit, te Komiteti Administrativ.

Neni 54

Regjistrimi dhe tekstet autentike

Në përputhje me nenin 102 të Kartës së Kombeve të Bashkuara, kjo Konventë do të regjistrohet te Sekretariati i Kombeve të Bashkuara sipas kërkesës së Sekretarit të Përgjithshëm.

Dëshmitarë për sa më sipër, të poshtëshënuarit, të autorizuar përkatësisht, kanë firmosur këtë Konventë.

Bërë në Bruksel, më 27 qershor 2003 në anglisht dhe frëngjisht, të dyja tekstet njëlloj autentike, në një kopje të vetme që depozitohet te Sekretari i Përgjithshëm, i cili do t'i transmetojë kopje të vërtetuara të gjitha entiteve të përmendura në paragrafët 1 dhe 3 të nenit 46 të kësaj Konvente.

LIGJ

Nr.9319, datë 25.11.2004

PËR RATIFIKIMIN E “MARRËVESHJES NDËRMJET KËSHILLIT TË MINISTRAVE TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË DHE QEVERISË SË REPUBLIKËS TË MALIT TË ZI PËR VENDOSJEN E LINJËS NDËRKOMBËTARE LIQENORE PËR UDHËTARË SHKODËR-VIRPAZAR”

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 121 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI

I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Ratifikohet “Marrëveshja ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë së Republikës të Malit të Zi për vendosjen e linjës ndërkombëtare liqenore për udhëtarë Shkodër-Virpazar”.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

**Shpallur me dekretin nr.4421, datë 14.12.2004 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Alfred Moisiu**

MARRËVESHJA

MIDIS QEVERISË SË REPUBLIKËS TË SHQIPËRISË DHE QEVERISË SË REPUBLIKËS TË
MALIT TË ZI PËR VENDOSJEN E LINJËS NDËRKOMBËTARE LIQENORE PËR
UDHËTARË SHKODËR-VIRPAZAR

Qeveria e Republikës së Shqipërisë dhe Qeveria e Republikës së Malit të Zi, më poshtë
thirrur “Palët”,
duke dëshiruar nxitjen e bashkëpunimit miqësor në fushën e transportit dhe në veçanti të
transportit të udhëtarëve në liqenin e Shkodrës,
kanë rënë dakord:

Neni 1

Të dyja Palët bien dakord të fillojnë dhe të operojnë linjën ndërkombëtare sezonale për
turistët ndërmjet Shkodrës dhe Virpazar, me kalime kufitare në Shkodër (Ura e Bunës) dhe
Virpazar.

Të dyja Palët bien dakord që linja të fillojë të funksionojë mbi bazat e reciprocitetit, në
përputhje me legjislacionin kombëtar respektive të tyre.

Neni 2

Palët kanë rënë dakord që linja të operohet nga subjekte të regjistruara, në përputhje me
legjislacionin kombëtar respektiv të tyre.

Neni 3

Palët kanë rënë dakord, që qytetarët e secilës palë, mbajtës të pasaportave të vlefshme, do të
hyjnë dhe do të lënë territoret e vendit tjetër në kalimet kufitare të përcaktuara me viza në përputhje
me regjimin e vizave të vendosura ndërmjet të dy vendeve.

Qytetarët e njërës Palë, gjatë qëndrimit në territorin e Palës tjetër ose dëshirojnë të
qëndrojnë në territorin e Palës tjetër për një periudhë më të gjatë se sa është parashikuar në regjimin
e vizave të vendosur, janë të detyruar të kërkojnë nga autoritetet respektive, lëshim vize ose lejë
qëndrimi.

Qytetarët e njërës Palë, gjatë qëndrimit në territorin e Palës tjetër janë të detyruar të
zbatojnë ligjet dhe rregullat në fuqi të kësaj Palë.

Çdo palë rezervon të drejtën të refuzojë hyrjen në territorin e saj ose të anulojë qëndrimin në
territorin e saj të qytetarëve të Palës tjetër të cilët ajo i konsideron “*non grata*”.

Neni 4

Gjatë periudhës së lundrimit nga kalimi kufitar deri në kufirin shtetëror të secilës Palë:

Anijet nuk duhet të kenë kontakt me anije të tjera, përveç atyre të policisë, doganave dhe
anijeve të autoritetit portual.

Ndalohet çdo ngarkim ose shkarkim i udhëtarëve ose mallrave nga dhe për në anije.

Neni 5

Kapiteni i anijes është i detyruar t'u paraqesë autoriteteve respektive dokumentet e kërkuara bazuar si mbi legjislacionin kombëtar, ashtu edhe atë ndërkombëtar.

Neni 6

Udhëtarëve nuk u lejohej të transportojnë mallra për përdorim tregtar, dhe janë të detyruar t'u deklarojnë autoriteteve të doganës bagazhin e tyre personal dhe mallrat që nuk janë për përdorim tregtar.

Neni 7

Autoritetet kompetente do të krijojnë të gjitha kushtet e nevojshme për shkëmbim miqësor informacionesh.

Neni 8

Orari i udhëtimit të anijes që operon në linjë do të miratohet nga të dyja Palët në përputhje me legjislacionin e tyre kombëtar.

Autoritetet respektive kompetente të secilës Palë duhet të informojnë njëra-tjetrën me shkrim rreth "Orarit të udhëtimit" të miratuar.

Neni 9

Operatorët e të dy vendeve do të respektojnë ligjet dhe rregullat në fuqi përsa i përket regjimit të taksave. Regjimi konkret i pagesës së taksave do të përcaktohet me marrëveshje ndërmjet autoriteteve kompetente të të dyja Palëve.

Neni 10

Anijet që operojnë në linjë janë të detyruara të kenë në bord të gjithë dokumentacionin dhe pajisjet e nevojshme në përputhje me legjislacionin kombëtar respektivë të tyre.

Neni 11

Kjo Marrëveshje mund të amendohet me konsensusin e përbashkët të të dyja Palëve.

Neni 12

Kjo Marrëveshje do të hyjë në fuqi ditën e parë pas datës kur të dyja Palët kanë njoftuar njëra-tjetrën, nëpërmjet kanaleve diplomatike, që procedurat respektive për hyrjen e saj në fuqi sipas legjislacionit kombëtar të secilës Palë janë përmbushur.

Kjo Marrëveshje lidhet për një periudhë prej 5 vjetësh nga data e hyrjes në fuqi. Ajo do të vazhdojë të qëndrojë në fuqi për një periudhë tjetër 5-vjeçare për sa kohë nuk denoncohet nga njëra nga palët kontraktuese me shkrim, 6 muaj përpara skadimit të çdo periudhe vlefshmërie, nëpërmjet kanaleve diplomatike.

Kjo Marrëveshje do të jetë e zbatueshme nga data e firmosjes.

Firmosur në Podgoricë më 2.7.2004 në dy kopje origjinale autentike në gjuhën angleze.

LIGJ
Nr.9320, datë 25.11.2004

PËR RATIFIKIMIN E “KONVENTËS NR.97 TË ORGANIZATËS NDËRKOMBËTARE TË PUNËS “PËR MIGRACIONIN PËR PUNËSIM”, E RISHIKUAR”

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 121 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Ratifikohet “Konventa nr.97 e Organizatës Ndërkombëtare të Punës “Për migracionin për punësim”, e rishikuar”.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.4422, datë 14.12.2004 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Alfred Moisiu

KONVENTA NR.97
E ORGANIZATËS NDËRKOMBËTARE TË PUNËS
MBI MIGRACIONIN PËR PUNËSIM (E RISHIKUAR)

Rishikuar në 1949, hyrë në fuqi më 22 janar 1952
Konferenca e Përgjithshme e Organizatës Ndërkombëtare të Punës,
e mbledhur në Gjenevë nga trupi drejtues i Zyrës Ndërkombëtare të Punës, në sesionin e saj të tridhjetë e dytë më 8 qershor 1949,
duke vendosur për miratimin e disa propozimeve lidhur me rishikimin e Konventës së migracionit për punësim, 1939, miratuar nga Konferenca në sesionin e saj të njëzet e pestë, që përfshihet në pikën njëmbëdhjetë të kalendarit të këtij sesioni;
duke pasur parasysh që këto propozime duhet të marrin formën e një Konvente ndërkombëtare,
miraton në ditën e 1 korrik 1949 Konventën e mëposhtme me emrin Konventa për migracionin për punësim (e rishikuar):

Neni 1

Çdo Shtet Palë i Organizatës Ndërkombëtare të Punës për të cilin është në fuqi kjo Konventë merr përsipër të vërë në dispozicion të Zyrës Ndërkombëtare të Punës dhe pjesëtarëve të tjerë sipas kërkesës çdo

a) informacion për politikat kombëtare, ligjet dhe rregulloret që lidhen me emigracionin dhe imigracionin;

b) informacion për masat specifike lidhur me migracionin për punësim dhe kushtet e punës dhe jetesës së migrantëve për punësim;

c) informacion për marrëveshjet e përgjithshme dhe masat e veçanta për këto çështje të lidhura nga Shtetet Palë.

Neni 2

Çdo Shtet Palë për të cilin kjo Konventë është në fuqi merr përsipër të mbajë ose të përmbushë mbajtjen e një shërbimi të përshtatshëm dhe falas për të ndihmuar migrantët për punësim, dhe në mënyrë të veçantë t'u japë atyre informacion të saktë.

Neni 3

1. Çdo Shtet Palë për të cilin kjo Konventë është në fuqi merr përsipër që, aq sa e lejojnë ligjet dhe rregullat vendase, të ndërmarrin të gjitha hapat e duhura kundër propagandës së rreme lidhur me emigracionin dhe imigracionin.

2. Për këtë qëllim ata do të bashkëpunojnë, kur del nevoja, me Shtetet e tjera Palë të interesuara.

Neni 4

Nga secili Shtet Palë do të merren masat e duhura, brenda juridiksionit të tij, për të lehtësuar nisjen, udhëtimin dhe pritjen e migrantëve për punësim.

Neni 5

Çdo Shtet Palë për të cilin kjo Konventë është në fuqi merr përsipër të organizojë, brenda juridiksionit të tij, shërbimet e duhura mjekësore përgjegjëse për:

a) të siguruar, kur është e nevojshme, si në kohën e nisjes edhe në atë të mbërritjes, që migrantët për punësim dhe pjesëtarët e familjeve të tyre të autorizuar për t'i shoqëruar ose për t'u bashkuar me ta gëzojnë shëndet të mirë;

b) të siguruar që migrantët për punësim dhe pjesëtarët e familjeve të tyre të gëzojnë kujdesin e duhur mjekësor dhe kushtet e mira higjienike në kohën e nisjes, gjatë udhëimit dhe në mbërritje në territorin e destinacionit.

Neni 6

1. Çdo Shtet Palë për të cilin kjo Konventë është në fuqi merr përsipër të zbatojë, pa diskriminim lidhur me kombësinë, racën, fenë ose seksin, për imigrantët që qëndrojnë ligjërisht në territorin e tij, trajtim jo më pak të favorshëm sesa ai që zbatohet për shtetasit e vet lidhur me çështjet e mëposhtme:

a) Për çështjet që rregullohen nga ligji ose rregullat, ose që i nënshtrohen kontrollit të autoriteteve administrative:

i) shpërblimi, përfshi të ardhurat familjare kur këto përbëjnë pjesë të shpërblimit, orët e punës, puna jashtë orarit, pushimet e paguara, kufizimet për punën në shtëpi, mosha minimale për punësim, trajnimi dhe kualifikimi, puna e grave dhe puna e personave në moshë të re;

ii) anëtarësimi në sindikata dhe përfitimet e marrëveshjeve kolektive;

iii) strehimi.

b) Sigurimet shoqërore (domethënë masat ligjore lidhur me dëmtimin në punë, shtatzaninë, sëmundjen, invaliditetin, pleqërinë, vdekjen, papunësinë dhe përgjegjësitë familjare, dhe çdo ngjarje tjetër të paparashikuar që, sipas ligjeve dhe rregullave vendase, mbulohet nga një skemë e sigurimeve shoqërore), që i nënshtrohen kufizimeve të mëposhtme:

i) mund të ketë masa të veçanta për ruajtjen e të drejtave të fituara ose të të drejtave në proces fitimi;

ii) ligjet ose rregullat vendase të vendeve të imigracionit mund të përcaktojnë masa të veçanta lidhur me përfitimet ose pjesët e përfitimeve që janë të pagueshme plotësisht nga fondet publike, dhe lidhur me pagesat për personat që nuk përmbushin kushtet e kontributit të parashikuara për të marrë pension normal.

c) Taksat e punësimit, detyrimet ose kontributet që paguhen lidhur me personin e punësuar.

d) Procedurat ligjore lidhur me çështjet të cilave u referohet kjo Konventë.

2. Në rastin e një shteti federal masat e këtij neni zbatohen deri në nivelin ku çështjet e trajtuara rregullohen nga ligji ose rregullat federale ose i nënshtrohen kontrollit të autoriteteve administrative federale. Shtrirja dhe mënyra sesi zbatohen këto masa lidhur me çështjet që rregullohen nga ligji ose rregullat e shteteve përbërëse, provincave apo kantoneve, ose që i nënshtrohen kontrollit të autoriteteve administrative, përcaktohen nga çdo Shtet Palë. Shteti Palë tregon në raportin e përvitshëm mbi zbatimin e Konventës shtrirjen në të cilën rregullohen çështjet e trajtuara në këtë nen nga ligji ose rregullat federale ose i nënshtrohen kontrollit të autoriteteve administrative federale. Lidhur me çështjet që rregullohen nga ligji ose rregullat e shteteve përbërëse, provincave apo kantoneve, ose i nënshtrohen kontrollit të autoriteteve administrative, Shteti Palë ndërmerr hapat e përcaktuara në paragrafin 7 (b) të nenit 19 të Kushtetutës së Organizatës Ndërkombëtare të Punës.

Neni 7

1. Çdo Shtet Palë për të cilin është në fuqi kjo Konventë merr përsipër që shërbimi i tij i punësimit dhe shërbimet e tjera që lidhen me migracionin të bashkëpunojnë në rastet e duhura me shërbimet përkatëse të Shteteve të tjera Palë.

2. Çdo Shtet Palë për të cilin kjo Konventë është në fuqi, merr përsipër të sigurojë që shërbimet e bëra nga shërbimi i tij publik i punësimit për migrantët të jenë falas.

Neni 8

1. Një migrant për punësim që është pranuar për qëndrim të përhershëm dhe pjestarët e familjes së tij që janë autorizuar ta shoqërojnë ose të bashkohen me të nuk do të kthehen në territorin e tyre të origjinës ose në territorin nga ku kanë emigruar, për arsyen se migranti nuk është në gjendje të vazhdojë punësimin e tij për shkak të sëmundjes ose dëmtimit pas hyrjes, përveç rastit kur personi në fjalë e dëshiron këtë ose kur kjo përcaktohet nga një marrëveshje ndërkombëtare në të cilën Shteti Palë ka pranuar.

2. Kur migrantët për punësim pranohen për qëndrim të përhershëm pas mbërritjes në vendin e imigracionit autoriteti kompetent i atij vendi mund të përcaktojë që masat e paragrafit 1 të këtij neni të hyjnë në fuqi vetëm pas një periudhe të arsyeshme që në asnjë rast nuk do t'i kalojë 5 vjetët që nga data e pranimit të këtyre migrantëve.

Neni 9

Çdo Shtet Palë për të cilin kjo Konventë është në fuqi merr përsipër të lejojë, duke marrë parasysh kufizimet e lejuara nga ligjet dhe rregullat vendase lidhur me eksportin dhe importin e valutës, transferimin e pjesës së fitimeve dhe kursimeve të migrantit për punësim sipas dëshirës së migrantit.

Neni 10

Në rastet kur numri i migrantëve që shkojnë nga territori i një Shteti Palë tek ai i një Shteti tjetër Palë është mjaft i madh, autoritetet kompetente të territoreve në fjalë, kur është e nevojshme ose e dëshirueshme, bëjnë marrëveshje për qëllimin e rregullimit të çështjeve që përbëjnë shqetësim të përbashkët që lindin lidhur me zbatimin e masave të kësaj Konvente.

Neni 11

1. Për qëllimin e kësaj Konvente termi migrant për punësim do të thotë një person që migron nga një vend në një tjetër me synimin për t'u punësuar jo për llogari të tij dhe përfshin çdo person të pranuar rregullisht si migrant për punësim.

2. Kjo konventë nuk zbatohet për:

- a) punëtorët kufitarë;
- b) hyrjen afatshkurtër të profesionistëve të lirë dhe artistëve;
- c) detarët.

Neni 12

Ratifikimet zyrtare të kësaj Konvente i komunikohen Drejtorit të Përgjithshëm të Zyrës Ndërkombëtare të Punës për regjistrim.

Neni 13

1. Kjo Konventë është detyruese vetëm për ata Shtete Palë të Organizatës Ndërkombëtare të Punës, ratifikimi i të cilëve është regjistruar pranë Drejtorit të Përgjithshëm.

2. Ajo hyn në fuqi 12 muaj pas datës në të cilën ratifikimet e dy Shteteve Palë të jenë regjistruar pranë Drejtorit të Përgjithshëm.

3. Pas kësaj, kjo Konventë hyn në fuqi për çdo Shtet Palë 12 muaj pas datës së regjistrimit të ratifikimit.

Neni 14

1. Çdo Shtet Palë që ratifikon këtë Konventë, me anën e një deklarate të bashkëngjitur me ratifikimin, mund të përjashtojë nga ratifikimi ndonjë ose të gjitha anekset e Konventës.

2. Duke iu nënshtruar kushteve të kësaj deklarate, masat e anekseve kanë të njëjtin efekt me masat e Konventës.

3. Çdo Shtet Palë që bën një deklaratë të tillë ka mundësinë që më vonë, me anën e një deklarate tjetër, të njoftojë Drejtorin e Përgjithshëm që pranon ndonjë ose të gjitha anekset e përmendura në deklaratë; që nga data e regjistrimit të këtij njoftimi nga Drejtori i Përgjithshëm masat e këtyre anekseve bëhen të zbatueshme për Shtetin Palë në fjalë.

4. Ndërkohë që një deklaratë e bërë sipas paragrafit 1 të këtij neni mbetet në fuqi për ndonjë aneks, Shteti Palë mund të deklarojë vullnetin e tij për ta pranuar atë aneks si rekomandim.

Neni 15

1. Deklaratat e komunikuara te Drejtori i Përgjithshëm i Zyrës Ndërkombëtare të Punës në përputhje me nenin 35 të Kushtetutës së Zyrës Ndërkombëtare të Punës do të tregojnë:

a) territoret për të cilat Shteti Palë në fjalë merr përsipër që masat e Konventës do të zbatohen pa ndryshime;

b) territoret për të cilat ai merr përsipër që masat e Konventës do të zbatohen me ndryshime, së bashku me hollësitë e ndryshimeve të përmendura;

c) territoret për të cilat Konventa është e pazbatueshme dhe në këto raste bazat për këtë pazbatueshmëri;

d) territoret për të cilat ai rezervon pezullimin e vendimit deri në rishikim të pozicionit.

2. Masat e ndërmarra sipas pikave (a) dhe (b) të paragrafit 1 të këtij neni konsiderohen pjesë përbërëse të ratifikimit dhe kanë të njëjtën fuqi me ratifikimin.

3. Çdo Shtet Palë ka mundësinë që në çdo kohë me anën e një deklarate të mëvonshme të anulojë plotësisht ose pjesërisht çdo rezervim të bërë në deklaratën fillestare lidhur me pikat (b), (c) ose (d) të paragrafit 1 të këtij neni.

4. Çdo Shtet Palë ka mundësinë që, në çdo kohë që Konventa i nënshtrohet denoncimit në përputhje me masat e nenit 17, t'i komunikojë Drejtorit të Përgjithshëm një deklaratë që ndryshon çdo aspekt kushtet e çdo deklarate zyrtare të mëparshme dhe që përcakton pozicionin aktual lidhur me këto territore siç mund të specifikohet në të.

Neni 16

1. Deklaratat e komunikuara te Drejtori i Përgjithshëm i Zyrës Ndërkombëtare të Punës, në përputhje me paragrafin 4 ose 5 të nenit 35 të Kushtetutës së Organizatës Ndërkombëtare të Punës, do të tregojnë nëse masat e Konventës do të zbatohen në territorin në fjalë pa ndryshime ose do t'u nënshtrohen ndryshimeve; kur deklarata tregon që masat e Konventës do të zbatohen me ndryshime, do të jepen hollësi për këto ndryshime.

2. Shteti Palë, anëtarët ose autoriteti ndërkombëtar i interesuar mund që në çdo kohë me anën e një deklarate të mëvonshme të heqë dorë plotësisht ose pjesërisht nga e drejta për të kërkuar ndryshime në deklaratat e mëparshme.

3. Shteti Palë ose autoriteti ndërkombëtar i interesuar mund që, në çdo kohë që Konventa i nënshtrohet denoncimit në përputhje me masat e nenit 17, t'i komunikojë Drejtorit të Përgjithshëm një deklaratë për ndryshimin në çdo aspekt të deklaratave të mëparshme dhe që përcakton pozicionin aktual lidhur me zbatimin e Konventës.

Neni 17

1. Një Shtet Palë që e ka ratifikuar këtë Konventë mund ta denoncojë atë pasi të kenë kaluar 10 vjet nga data e hyrjes në fuqi e Konventës për herë të parë, me anën e një akti që i komunikohet Drejtorit të Përgjithshëm të Zyrës Ndërkombëtare të Punës për regjistrim. Ky denoncim nuk duhet të hyjë në fuqi deri një vit pas datës kur është regjistruar.

2. Çdo Shtet Palë që ka ratifikuar këtë Konventë dhe që, brenda një viti në vijim të mbarimit të periudhës prej 10 vjetësh, përmendur në paragrafin pararendës, nuk ushtron të drejtën e denoncimit të përcaktuar në këtë nen, do t'i shtohen detyrimet edhe për 10 vjet të tjera dhe, pas kësaj, ai mund ta denoncojë këtë Konventë në mbarim të çdo periudhe prej 10 vjetësh sipas kushteve të përcaktuara në këtë nen.

3. Në çdo kohë që kjo Konventë i nënshtrohet denoncimit në përputhje me masat e paragrafëve pararendës, çdo Shtet Palë që nuk e bën këtë denoncim, mund t'i komunikojë Drejtorit të Përgjithshëm një deklaratë ku të denoncojë veçan çdo aneks të Konventës që është në fuqi për atë Shtet Palë.

4. Denoncimi i kësaj Konvente ose i ndonjërit apo i të gjitha anekseve nuk do të ndikojë mbi të drejtat e garantuara në këtë Konventë për një migrantë ose për pjesëtarët e familjes së tij, nëse ai ka imigruar në kohën që Konventa ose anekset përkatëse ishin në fuqi, lidhur me territorin ku ngrihet çështja e vazhdimit të vlefshmërisë së këtyre të drejtave.

Neni 18

1. Drejtori i Përgjithshëm i Zyrës Ndërkombëtare të Punës njofton të gjitha Shtetet Palë të Organizatës Ndërkombëtare të Punës për regjistrimin e të gjitha ratifikimeve dhe denoncimeve që i janë komunikuar atij nga Shtetet Palë të Organizatës.

2. Kur Drejtori i Përgjithshëm njofton Shtetet Palë të Organizatës për regjistrimin e ratifikimit të dytë që i është komunikuar atij, ai tërheq vëmendjen e Shteteve Palë të Organizatës për datën kur Konventa do të hyjë në fuqi.

Neni 19

Drejtori i Përgjithshëm i Zyrës Ndërkombëtare të Punës i komunikon Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara regjistrimin në përputhje me nenin 102 të Kartës së Kombeve të Bashkuara me të gjitha hollësitë e të gjitha ratifikimeve dhe aktet e denoncimit të regjistruara prej tij në përputhje me masat e neneve paraardhëse.

Neni 20

Në përfundim të çdo periudhe prej 10 vjetësh pas hyrjes në fuqi të kësaj Konvente, Njësia Drejtuese e Zyrës Ndërkombëtare të Punës i paraqet Konferencës së Përgjithshme një raport për funksionimin e kësaj Konvente dhe shqyrton mundësinë për të futur në kalendarin e Konferencës çështjen e rishikimit të saj të plotë ose të pjesshëm.

Neni 21

1. Nëse Konferenca miraton një Konventë të re duke rishikuar këtë Konventë plotësisht ose pjesërisht, atëherë, vetëm nëse Konventa e re përcakton ndryshe:

a) ratifikimi nga një Shtet Palë i Konventës së re të rishikuar do të përmbajë në vetvete edhe denoncimin e menjëhershëm të kësaj Konvente, pavarësisht nga masat e nenit 17 më lart, kur Konventa e re e rishikuar të ketë hyrë në fuqi;

b) që nga data kur Konventa e re e rishikuar hyn në fuqi kjo Konventë nuk është më e hapur për ratifikim nga ana e Shteteve Palë.

2. Kjo Konventë gjithsesi mbetet në fuqi në formën dhe përmbajtjen e saj aktuale për ata Shtete Palë që e kanë ratifikuar atë, por nuk kanë ratifikuar Konventën e rishikuar.

Neni 22

1. Konferenca Ndërkombëtare e Punës mundet që, në çdo sesion kur kjo çështje është e përfshirë në kalendarin e saj, të miratojë me shumicë prej dy të tretash një tekst të rishikuar të një ose më shumë aneksesh të kësaj Konvente.

2. Çdo Shtet Palë për të cilin kjo Konventë është në fuqi, brenda periudhës prej një viti ose, në rrethana të jashtëzakonshme, prej 18 muajsh, që nga mbyllja e sesionit të Konferencës, paraqet këtë tekst të rishikuar tek autoriteti ose autoritetet brenda kompetencave të të cilit është kjo çështje, për hartimin e legjislacionit ose për veprime të tjera.

3. Çdo tekst i rishikuar hyn në fuqi për çdo Shtet Palë për të cilin kjo Konventë është në fuqi me komunikimin nga ana e atij Shteti Palë te Drejtori i Përgjithshëm i Zyrës Ndërkombëtare të Punës të një deklarate ku njofton pranimin nga ana e tij të tekstit të rishikuar.

4. Që nga data e miratimit të tekstit të rishikuar të aneksit nga Konferenca, vetëm teksti i rishikuar është i hapur për pranim nga Shtetet Palë.

Neni 23

Variantet anglisht dhe frëngjisht të tekstit të kësaj Konvente janë të njëvlershme.

ANEKSI I
REKRUTIMI, VENDOSJA NË PUNË DHE KUSHTET E PUNËS TË MIGRANTËVE PËR
PUNËSIM TË REKRUTUAR JASHTË MARRËVESHJEVE TË MBËSHTETURA NGA
QEVERIA PËR TRANSFERIMET NË GRUP

Neni 1

Ky aneks zbatohet për migrantët për punësim që rekrutohen jashtë marrëveshjeve të mbështetura nga qeveria për transferimet në grup.

Neni 2

Për qëllimet e këtij aneksi:

a) Termi rekrutim do të thotë:

i) angazhimi i një personi në një territor për llogari të një punëdhënësi në një territor tjetër;
ii) dhënia e një përgjegjësie një personi në një territor për t'u punësuar në një territor tjetër, së bashku me marrjen e masave lidhur me veprimet e përmendura në pikën (i) dhe (ii), përfshi edhe kërkimin për një përzgjedhje të emigrantëve dhe përgatitjet për nisjen e emigrantëve.

b) Termi paraqitje do të thotë çdo veprim për të siguruar ose lehtësuar mbërritjen ose pranimin në një territor të personave që janë rekrutuar brenda kuadrit të paragrafit (a) të këtij neni.

c) Termi vendosje do të thotë çdo veprim për qëllimin e sigurimit ose lehtësimit të punësimit të personave që janë paraqitur në përputhje me paragrafin (b) të këtij neni.

Neni 3

1. Çdo Shtet Palë për të cilin ky aneks është në fuqi, ligjet dhe rregullat e të cilit lejojnë veprimet e rekrutimit, paraqitjes dhe vendosjes sipas përcaktimit në nenin 2, i rregullojnë veprimet e lartpërmendura siç përcaktohet nga ligjet dhe rregullat e tij në përputhje me masat e këtij neni.

2. Duke iu nënshtruar masave të paragrafit të mëposhtëm, e drejta për t'u angazhuar në veprimet e rekrutimit, paraqitjes dhe vendosjes kufizohet në:

a) zyrat publike të punësimit ose organet publike të tjera në territorin ku kryhet ky veprim;

b) organet publike të një territori të ndryshëm nga ai ku bëhen veprimet që janë të autorizuar të veprojnë në atë territor me marrëveshje ndërmjet qeverive në fjalë;

c) çdo organ të krijuar në përputhje me kushtet e një instrumenti ndërkombëtar.

3. Në përputhje me sa lejojnë ligjet dhe rregullat vendase ose një marrëveshje dypalëshe, veprimet e rekrutimit, paraqitjes dhe vendosjes mund të ndërmerren nga:

a) punëdhënësi i ardhshëm ose një person në shërbim të tij, që vepron për llogari të tij, që i nënshtrohet, nëse është e nevojshme për interesin e migrantit, miratimit dhe mbikëqyrjes nga autoriteti kompetent;

b) një agjenci private, nëse i është dhënë autorizim paraprak për ta bërë këtë nga autoriteti kompetent i territorit ku do të kryhen veprimet e lartpërmendura, në ato raste dhe me ato kushte që përcaktohen nga:

i) ligjet dhe rregullat e atij territori ose

ii) marrëveshja ndërmjet autoritetit kompetent të territorit të emigracionit ose ndonjë organi të krijuar në përputhje me kushtet e një instrumenti ndërkombëtar dhe autoritetit kompetent të territorit të imigracionit.

4. Autoriteti kompetent i territorit ku kryhen veprimet mbikëqyr veprimtaritë e organeve dhe personave të cilëve u është dhënë autorizim në përputhje me paragrafin 3 (b), përveç organeve të krijuara në përputhje me kushtet e një instrumenti ndërkombëtar, pozicioni i të cilit do të vazhdojë të rregullohet sipas kushteve të instrumentit të lartpërmendur ose nga ndonjë marrëveshje e bërë ndërmjet këtij organi dhe autoritetit kompetent në fjalë.

5. Asgjë në këtë nen nuk do të konsiderohet se lejon pranimin e një migranti për punësim për t'u pranuar në territorin e një Shteti Palë nga ndonjë person ose organ i ndryshëm nga autoriteti kompetent i territorit të imigracionit.

Neni 4

Çdo Shtet Palë për të cilin ky aneks është në fuqi, merr përsipër të sigurojë që shërbimet e bëra nga shërbimi i tij publik i punësimit, lidhur me rekrutimin, paraqitjen ose vendosjen e migrantëve për punësim, të bëhen falas.

Neni 5

1. Çdo Shtet Palë, për të cilin ky aneks është në fuqi, i cili ka një sistem të mbikëqyrjes së kontratave të punësimit ndërmjet një punëdhënësi ose një personi që vepron për llogari të tij, dhe një migranti për punësim merr përsipër të kërkojë:

a) që një kopje e kontratës së punësimit t'i jepet migrantit përpara nisjes ose, nëse qeveritë në fjalë bien dakord, në një qendër pritjeje pas mbërritjes në territorin e imigracionit;

b) që kontrata të përmbajë masa që tregojnë kushtet e punës dhe në mënyrë të veçantë shpërblimin e ofruar për migrantin;

c) që migranti të marrë me shkrim përpara nisjes, me anën e një dokumenti që ka lidhje me të individualisht ose me një grup migrantësh ku ai bën pjesë, informacion lidhur me kushtet e përgjithshme të jetesës dhe të punës që zbatohen për të në territorin e imigracionit.

2. Nëse një kopje e kontratës do t'i jepet migrantit pas mbërritjes në territorin e imigracionit, ai do të informohet me shkrim përpara nisjes, me anën e një dokumenti që lidhet me atë individualisht ose me një grup migrantësh ku ai bën pjesë, për kategorinë e punës për të cilën ai është marrë dhe për kushtet e tjera të punës, në mënyrë të veçantë për pagesën minimale që i garantohet atij.

3. Autoriteti kompetent siguron që masat e paragrafëve paraardhës të zbatohen dhe që të zbatohen ndëshkimet e duhura për shkeljet.

Neni 6

Masat e marra sipas nenit 4 të Konventës përfshijnë:

a) thjeshtimin e formaliteteve administrative;

b) masën për shërbimet e interpretimit;

c) çdo asistencë të nevojshme gjatë një periudhe fillestare për vendosjen e migrantëve dhe pjesëtarëve të familjeve të tyre të autorizuar për ta shoqëruar ose për t'u bashkuar me ta;

d) ruajtjen e mirëqenies, gjatë udhëtimit dhe në mënyrë të veçantë gjatë transportimit të migrantëve dhe pjesëtarëve të familjeve të tyre të autorizuar për ta shoqëruar ose për t'u bashkuar me ta.

Neni 7

1. Në rastet kur numri i migrantëve për punësim që shkojnë nga territori i një Shteti Palë në territorin e një Shtetit tjetër Palë është mjaft i madh, autoritetet kompetente të territoreve në fjalë, kur është e nevojshme ose kur dëshirojnë, hyjnë në marrëveshje për qëllimin e rregullimit të çështjeve të shqetësimit të përbashkët që dalin lidhur me zbatimin e masave të këtij aneksi.

2. Kur Shtetet Palë kanë një sistem mbikëqyrjeje të kontratave të punësimit, këto marrëveshje tregojnë mënyrat me të cilat do të zbatohen detyrimet kontraktore të punëdhënësve.

Neni 8

Çdo person që nxit imigracionin klandestin ose të paligjshëm u nënshtrohet ndëshkimeve përkatëse.

ANEKSI II
REKRUTIMI, VENDOSJA DHE KUSHTET E PUNËS TË MIGRANTËVE PËR PUNËSIM TË
REKRUTUAR SIPAS MASAVE TË MBËSHTETURA NGA QEVERIA PËR TRANSFERIMET
NË GRUP

Neni 1

Ky aneks zbatohet për migrantët për punësim të cilët rekrutohen sipas masave të mbështetura nga qeveria për transferimet në grup.

Neni 2

Për qëllimet e këtij aneksi:

a) Termi rekrutim do të thotë:

i) angazhimi i një personi në një territor për llogari të një punëdhënësi në një territor tjetër sipas masave të mbështetura nga qeveria për transferimet në grup;

ii) dhënia e një përgjegjësie një personi në një territor për t'u punësuar në një territor tjetër sipas masave të mbështetura nga qeveria për transferimin në grup, së bashku me marrjen e masave, lidhur me veprimet e përmendura në pikën (i) dhe (ii) përfshi edhe kërkimin për një përzgjedhje të emigrantëve dhe përgatitjet për nisjen e emigrantëve.

b) Termi paraqitje do të thotë çdo veprim për të siguruar ose lehtësuar mbërritjen ose pranimin në një territor të personave që janë rekrutuar sipas masave të mbështetura nga qeveria për transferimin në grup brenda kuadrit të nënparagrafit (a) të këtij paragrafi.

c) Termi vendosje do të thotë çdo veprim për qëllimin e sigurimit ose lehtësimit të punësimit të personave që janë paraqitur sipas masave të mbështetura nga qeveria për transferimin në grup në përputhje me nënparagrafin (b) të këtij paragrafi.

Neni 3

1. Çdo Shtet Palë për të cilin ky aneks është në fuqi, ligjet dhe rregullat e të cilit lejojnë veprimet e rekrutimit, paraqitjes dhe vendosjes siç përcaktohet në nenin 2, rregullon veprimet e lartpërmendura siç lejohet nga ligjet dhe rregullat e tij në përputhje me masat e këtij neni.

2. Sipas masave të paragrafit të mëposhtëm, e drejta për t'u angazhuar në veprimet e rekrutimit, paraqitjes dhe vendosjes do të kufizohen në:

a) zyrat publike të punësimit ose organet e tjera publike të territorit ku kryhen veprimet;

b) organet publike të një territori të ndryshëm nga ai ku kryhen veprimet të cilat janë të autorizuar për të vepruar në atë territor me marrëveshje ndërmjet qeverive në fjalë;

c) çdo organ të krijuar në përputhje me kushtet e një instrumenti ndërkombëtar.

3. Aq sa e lejojnë ligjet dhe rregullat vendase ose marrëveshjet dypalëshe, dhe duke iu nënshtruar, nëse është e nevojshme për interes të migrantit, miratimit dhe mbikëqyrjes së autoritetit kompetent, veprimet e rekrutimit, paraqitjes dhe vendosjes mund të ndërmerren nga:

a) punëdhënësi i ardhshëm ose një person në shërbim të tij, duke vepruar për llogari të tij;

b) agjencitë private.

4. E drejta për t'u angazhuar në veprimet e rekrutimit, paraqitjes dhe vendosjes i nënshtrohet autorizimit paraprak të autoritetit kompetent të territorit ku do të kryhen veprimet e lartpërmendura në ato raste dhe me ato kushte që mund të parashikohen nga:

a) ligjet dhe rregullat e atij territori ose

b) marrëveshja ndërmjet autoritetit kompetent të territorit të emigracionit ose çdo organi të krijuar në përputhje me kushtet e një instrumenti ndërkombëtar dhe autoritetit kompetent të territorit të imigracionit.

5. Autoriteti kompetent i territorit ku kryhen veprimet, në përputhje me marrëveshjet e bëra ndërmjet autoriteteve kompetente në fjalë, mbikëqyr veprimtaritë e organeve dhe personave të cilëve u janë dhënë autorizimet në përputhje me paragrafin pararendës, përveç organeve të krijuara në

përputhje me kushtet e një instrumenti ndërkombëtar, pozicioni i të cilit vazhdon të drejtohet nga kushtet e instrumentit të lartpërmendur ose nga marrëveshjet e bëra ndërmjet organit dhe autoritetit kompetent në fjalë.

6. Përpara se të autorizojë paraqitjen e migrantëve për punësim autoriteti kompetent i territorit të imigracionit sigurohet që nuk ka numër të mjaftueshëm personash që të jenë në gjendje të bëjnë punën në fjalë.

7. Asgjë në këtë nen nuk do të konsiderohet sikur lejon pranimin e një migranti për punësim në territorin e një Shteti Palë nga ndonjë person apo organizëm i ndryshëm nga autoriteti kompetent i territorit të imigracionit.

Neni 4

1. Çdo Shtet Palë, për të cilin është në fuqi ky aneks, merr përsipër të sigurojë që shërbimet e oftuara nga shërbimi i tij i punësimit lidhur me rekrutimin, paraqitjen ose vendosjen e migrantëve për punësim, të jenë falas.

2. Shpenzimet administrative të rekrutimit, paraqitjes dhe vendosjes nuk mbulohen nga migrantët.

Neni 5

Në rastin e transportit kolektiv të migrantëve nga një vend në një tjetër që kanë nevojë për kalim transit nëpër një shtet të tretë, autoriteti kompetent i territorit të transitit merr masat për të përshpejtuar kalimin, për të shmangur vonesat dhe vështirësitë administrative.

Neni 6

1. Çdo Shtet Palë, për të cilin ky aneks është në fuqi, që ka një sistem mbikëqyrjeje të kontratave të punës ndërmjet një punëdhënësi ose një personi që vepron për llogari të tij, dhe një migranti për punësim merr përsipër të kërkojë:

a) që një kopje e kontratës së punësimit t'i jepet migrantit përpara nisjes ose, nëse qeveritë në fjalë bien dakord, në një qendër pritjeje pas mbërritjes në territorin e imigracionit;

b) që kontrata të përmbajë masa që tregojnë kushtet e punës dhe në mënyrë të veçantë shpërblimin e ofruar për migrantin;

c) që migranti të marrë me shkrim përpara nisjes, me anën e një dokumenti që ka lidhje me të individualisht ose me një grup migrantësh ku ai bën pjesë, informacion lidhur me kushtet e përgjithshme të jetesës dhe të punës që zbatohen për të në territorin e imigracionit.

2. Nëse një kopje e kontratës do t'i jepet migrantit pas mbërritjes në territorin e imigracionit, ai do të informohet me shkrim përpara nisjes, me anën e një dokumenti që lidhet me atë individualisht ose me një grup migrantësh ku ai bën pjesë, për kategorinë e punës për të cilën ai është marrë dhe për kushtet e tjera të punës, në mënyrë të veçantë për pagesën minimale që i garantohet atij.

3. Autoriteti kompetent siguron që masat e paragrafëve paraardhës të zbatohen dhe që të zbatohen ndëshkimet e duhura për shkeljet.

Neni 7

1. Masat e marra sipas nenit 4 të kësaj Konvente përfshijnë:

a) thjeshtimin e formaliteteve administrative;

b) masën për shërbimet e interpretimit;

c) çdo asistencë të nevojshme gjatë një periudhe fillestare për vendosjen e migrantëve dhe pjesëtarëve të familjeve të tyre të autorizuar për ta shoqëruar ose për t'u bashkuar me ta;

d) ruajtjen e mirëqenies, gjatë udhëtimit dhe në mënyrë të veçantë gjatë transportimit të migrantëve dhe pjesëtarëve të familjeve të tyre të autorizuar për ta shoqëruar ose për t'u bashkuar me ta;

e) lejen për likuidimin dhe transferimin e pasurive të migrantëve për punësim të pranuar në mënyrë të përhershme.

Neni 8

Autoriteti kompetent merr masat e duhura për të ndihmuar migrantët për punësim, gjatë periudhës fillestare, lidhur me çështjet që kanë të bëjnë me kushtet e tyre të punësimit; aty ku është e drejtë, këto masa mund të merren në bashkëpunim me organizatat e miratuara vullnetare.

Neni 9

Nëse një migrant për punësim i paraqitur në territorin e një Shteti Palë, në përputhje me masat e nenit 3 të këtij aneksi, nuk arrin, për një arsye për të cilën ai nuk është përgjegjës, të sigurojë punësimin për të cilin ai është rekrutuar ose një punësim tjetër të përshtatshëm, kostoja e kthimit të tij dhe të pjesëtarëve të familjes së tij, të cilët janë autorizuar ta shoqërojnë ose të bashkohen me të, përfshi edhe tarifat administrative, shpenzimet e transportit dhe jetesës deri në destinacionin përfundimtar, dhe pagesat për transportin e sendeve shtëpiake, nuk do të rëndojnë mbi migrantin.

Neni 10

Nëse autoriteti kompetent i territorit të imigracionit e vlerëson që punësimi për të cilin është rekrutuar migranti për punësim, në përputhje me nenin 3 të këtij aneksi, është vlerësuar si i papërshtatshëm, ai merr masat e duhura për ta ndihmuar atë që të gjejë një punësim të përshtatshëm që nuk paragjykon punëtorët vendas dhe ndërmerr hapa për të siguruar jetesën e tij deri në gjetjen e punësimit ose kthimin e tij në zonën e rekrutimit, nëse migranti dëshiron ose ka pranuar kthimin në kohën e rekrutimit të tij, ose vendosjen e tij diku tjetër.

Neni 11

Nëse një migrant për punësim, i cili është refugjat ose person i shpërngulur dhe që ka hyrë në territorin e imigracionit në përputhje me nenin 3 të këtij aneksi, bëhet i panevojshëm për punësim në atë territor, autoriteti kompetent i atij territori bën përpjekjet e tij më të mëdha për ta mundësuar atë që të ndërmarrë një punësim të përshtatshëm që nuk i paragjykon punëtorët vendas, dhe ndërmerr hapa për të siguruar jetesën e tij deri në vendosjen në një punësim të përshtatshëm ose vendosjen e tij në një vend tjetër.

Neni 12

1. Autoritetet kompetente të territoreve në fjalë hyjnë në marrëveshje për qëllimin e rregullimit të çështjeve që përbëjnë shqetësim të përbashkët që dalin lidhur me zbatimin e masave të këtij aneksi.

2. Kur Shtetet Palë kanë një sistem mbikëqyrjeje të kontratave të punësimit, këto marrëveshje tregojnë mënyrat me të cilat do të zbatohen detyrimet kontraktore të punëdhënësve.

3. Këto marrëveshje përcaktojnë, kur duhet, për bashkëpunim ndërmjet autoritetit kompetent të territorit të emigracionit ose të një organi të krijuar në përputhje me kushtet e një instrumenti ndërkombëtar dhe autoritetit kompetent të territorit të imigracionit, lidhur me ndihmën që duhet t'u jepet migrantëve lidhur me kushtet e punësimit në përputhje me masat e nenit 8.

Neni 13

Çdo person që nxit imigracionin klandestin ose të paligjshëm, u nënshtrohet ndëshkimeve përkatëse.

ANEKSI III

IMPORTIMI I SENDEVE PERSONALE, MJETEVE DHE PAJISJEVE TË MIGRANTËVE PËR PUNËSIM

Neni 1

1. Sendet personale që u përkasin migrantëve të rekrutuar për punësim dhe pjesëtarëve të familjeve të tyre që janë autorizuar t'i shoqërojnë ose të bashkohen me ta përjashtohen nga detyrimet doganore kur mbërrijnë në territorin e imigracionit.

2. Veglat e punës të transportueshme dorazi dhe pajisjet e transportueshme dorazi të çdo lloji, që zakonisht kanë punëtorët për kryerjen e detyrave të tyre që u përkasin migrantëve të rekrutuar për punësim dhe pjesëtarëve të familjeve të tyre, të cilët janë autorizuar t'i shoqërojnë ose të bashkohen me ta, përjashtohen nga detyrimet doganore kur mbërrijnë në territorin e imigracionit, nëse këto vegla dhe pajisje mund të tregohet, në kohën e transportimit, se zotërohen aktualisht prej tyre, ose janë zotëruar dhe përdorur prej tyre për një kohë të konsiderueshme, dhe se ata synojnë t'i përdorin ato gjatë punësimit të tyre.

Neni 2

1. Sendet personale që u përkasin migrantëve për punësim dhe pjesëtarëve të familjeve të tyre, të cilët janë autorizuar për ta shoqëruar ose për t'u bashkuar me të, përjashtohen nga detyrimet doganore, kur personat në fjalë kthehen në vendin e tyre të origjinës, nëse këta persona e kanë ruajtur shtetësinë e vendit në kohën e kthimit atje.

2. Veglat e punës dhe pajisjet që mund të transportohen dorazi si ato që zotërojnë zakonisht punëtorët për kryerjen e detyrave të tyre të veçanta që u përkasin migrantëve për punësim dhe pjesëtarëve të familjeve të tyre, të cilët janë autorizuar ta shoqërojnë ose të bashkohen me të, përjashtohen nga detyrimet doganore, kur këta persona kthehen në vendin e tyre të origjinës, nëse këta persona e kanë ruajtur shtetësinë e atij vendi në kohën e kthimit të tyre atje dhe nëse mund të tregojnë, në kohën e importimit të tyre, që këto vegla pune dhe pajisje zotërohen aktualisht prej tyre, kanë qenë në zotërim dhe përdorim të tyre për një kohë të konsiderueshme dhe do të përdoren prej tyre gjatë punësimit.

LIGJ
Nr.9321, datë 25.11.2004

**PËR PRIVATIZIMIN E BANESAVE DHE OBJEKTEVE TË KTHYERA NË BANESA, TË
NDËRTUARA ME FONDET E SHOQËRIVE DHE TË NDËRMARRJEVE SHETËTËRORE**

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e një grupi deputetësh,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Të gjitha banesat, si dhe objektet ndërtimore të shndërruara në objekte banimi, që i kanë kaluar Entit Kombëtar të Banesave, të ndërtuara deri më 31.12.1999 dhe që janë në pronësi të shoqërive dhe ndërmarrjeve shtetërore, privatizohen për banorët aktualë të tyre, sipas kriterëve të caktuara në ligjin nr.7652, datë 23.12.1992 “Për privatizimin e banesave shtetërore”, duke shumëzuar tarifën e privatizimit me indeksin e korrigjimit të çmimeve.

Neni 2

Privatizimi i banesave kryhet nga Enti Kombëtar i Banesave brenda 6 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, pasi të jenë shlyer nga përfituesit detyrimet ndaj Entit Kombëtar të Banesave.

Neni 3

Ngarkohet Ministria e Rregullimit të Territorit dhe Turizmit, në bashkëpunim me organet e qeverisjes vendore, për zbatimin e këtij ligji.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.4423, datë 14.12.2004 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Alfred Moisiu

LIGJ
Nr.9322, datë 25.11.2004

PËR MIRATIMIN E STRATEGJISË SË SIGURISË KOMBËTARE TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Në mbështetje të neneve 12, 78, 83 pika 1, 168 dhe 169 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Miratohet “Strategjia e Sigurisë Kombëtare të Republikës së Shqipërisë”.

Neni 2

Ngarkohet Këshilli i Ministrave për miratimin e akteve nënligjore për zbatimin e kësaj strategjie.

Neni 3

Ligji nr.8572, datë 27.1.2000 “Për miratimin e Dokumentit të Strategjisë së Sigurimit të Republikës së Shqipërisë”, shfuqizohet.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekreten nr.4424, datë 14.12.2004 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Alfred Moisiu

STRATEGJIA E SIGURISË KOMBËTARE
TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

HYRJE

Strategjia e Sigurisë Kombëtare të Republikës së Shqipërisë është dokument me karakter kombëtar, që mbështetet në Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë, pasqyron zhvillimet e politikave shtetërore për sigurimin e qytetarëve, të shoqërisë dhe të shtetit demokratik shqiptar ndaj kërcënimeve e rreziqeve të brendshme dhe të jashtme.

Legjislacioni dhe veprimtaria në fushën e sigurisë së Republikës të Shqipërisë përputhet me standardet dhe parimet e shtetit demokratik, si dhe me aktet ndërkombëtare të pranuara prej saj.

Siguria e vendit garantohej kur përmbushet me efektivitet mbrojtja e interesave kombëtarë në shtrirje kohore dhe në vështirësi perspektiv.

Misionet themelore të Strategjisë së Sigurisë Kombëtare të Republikës së Shqipërisë janë:

- Ushtrimi i sovranitetit të Republikës së Shqipërisë;
- Mbrojtja e pavarësisë dhe e integritetit territorial;

- Mbrojtja e jetës dhe e pasurisë;
- Zhvillimi i pandërprerë demokratik dhe prosperiteti ekonomik;
- Mbrojtja e dinjitetit dhe e vlerave kombëtare;
- Anëtarësimi në strukturat ndërkombëtare të sigurisë.

Interesat e shtetit kërkojnë mbrojtjen e Kushtetutës, sovranitetit dhe integritetit territorial të vendit, përsosjen e demokracisë dhe forcimin e shtetit ligjor, mbrojtjen e jetës dhe të pronës private të qytetarëve, zhvillimin e ekonomisë së tregut, në funksion të prosperitetit dhe sigurisë kombëtare.

Mbrojtja dhe zhvillimi i identitetit dhe idealit kombëtar konsiderohen me rëndësi jetike për të sotmen dhe të ardhmen e kombit shqiptar. Propagandimi, edukimi dhe mbrojtja e vlerave historike, kulturore, morale e shpirtërore, ngrenë lart dinjitetin e kombit. Shqipëria mbron dhe respekton me ligj të drejtat dhe liritë e njeriut.

Republika e Shqipërisë synon të jetë një faktor stabiliteti e paqeje në rajon dhe nuk shpreh armiqësi dhe pretendime territoriale për ndryshim kufijsh me përdorimin e forcës. Shqipëria është kundër krijimit të krizave e konflikteve rajonale dhe të zgjidhjes së tyre me mjetet e dhunës.

Anëtarësimi në strukturat ndërkombëtare të sigurisë kolektive garanton më së miri forcimin e mëtejshëm të sigurisë së vendit dhe u shërben interesave të paqes dhe stabilitetit në rajon. Në rrugën drejt anëtarësimit do të realizojmë, gjithashtu, edhe shfrytëzimin e mekanizmave të partneritetit me këto organizata në dobi të sigurisë kombëtare.

Ndërtimi dhe zhvillimi i marrëdhënieve të sinqerta e të ndërsjella me fqinjët, si dhe respektimi i lirive dhe të drejtave të shqiptarëve kudo që ndodhen, janë përparësi për sigurinë e Republikës së Shqipërisë.

Konsolidimi dhe zhvillimi i instrumenteve të sigurisë i shërbejnë mbrojtjes së interesave kombëtarë dhe nuk cenojnë interesat apo sigurinë e vendeve të tjera. Ata janë shprehje e politikave të ruajtjes së sovranitetit e pavarësisë, lirisë dhe prosperitetit, të paqes dhe integritetit të një shteti demokratik, në mbrojtje të vetvetes, si dhe një garanci për t'u bërë kontribues në kuadrin ndërkombëtar.

PJESA E PARË STRATEGJIA E SIGURISË

I. KONCEPTI I STRATEGJISË SË SIGURISË

1. Strategjia e Sigurisë Kombëtare të Republikës së Shqipërisë përfaqëson tërësinë e mjeteve dhe instrumenteve shtetërore që sigurojnë mbrojtjen e qytetarëve, të shoqërisë dhe të shtetit shqiptar nga kërcënimet dhe rreziqet e jashtme e të brendshme. Ajo ka objektiv përballimin e sfidave të mundshme të sigurisë në të tashmen dhe të ardhmen, duke marrë në konsideratë mjedisin gjeostrategjik të sigurisë, shkallën e garancisë që japin sistemet kolektive të sigurisë, si edhe burimet e kapacitetet reale në dispozicion të vendit.

2. Tipari themelor i Strategjisë së Sigurisë është respektimi i shtetit ligjor. Strategjia e Sigurisë e ka burimin dhe mbështetjen në Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë dhe në legjislacionin shqiptar. Ajo respekton të gjitha marrëveshjet, traktatet e konventat ndërkombëtare në të cilat Republika e Shqipërisë është palë. Strategjia e arrin suksesin e saj përmes përafrimit të këndvështrimeve nga të gjithë aktorët dhe faktorët e sigurisë, pavarësisht nga përkatësitë e ndryshme të tyre.

3. Strategji me vizion në funksion të integritetit. Mbrojtja kolektive është perspektiva e pritshme e të gjitha vendeve që synojnë standardet bashkëkohore dhe demokratike të sigurisë. Strategjia e Sigurisë Kombëtare të Republikës së Shqipërisë mbështet konceptin e afrimit të shpejtë të vendit tonë, nëpërmjet reformave të përshkallëzuara e shumëplanëshe, në strukturat kolektive të sigurisë europiane dhe euroatlantike, me theks të veçantë në ato të BE-së dhe të NATO-s, bazuar në dispozitat e Kartës së Kombeve të Bashkuara mbi sigurinë dhe mbrojtjen kolektive. Ajo konsideron që përpjekjet për integrimin në strukturat kolektive do të shoqërohen me konsolidimin e reformave në sistemin e sigurisë dhe të mbrojtjes së vendit, për t'u përshtatur dhe përafruar organizimit dhe funksionimit të strukturave kolektive.

4. Kthimi i Shqipërisë nga një vend që ka konsumuar siguri në një vend që kontribuon në siguri. Vendi ynë është një vend partner dhe aspirant i NATO-s, i përfshirë në negociatat e Marrëveshjes së Stabilizim-Asociimit me BE-në, si dhe në një numër të konsiderueshëm nismash rajonale. Niveli i sigurisë së vendit do të rritet duke zbatuar me sukses programet dhe standardet e Partneritetit për Paqe (PpP), si edhe të Marrëveshjes së Stabilizim-Asociimit. Një tjetër përfaqje për rritjen e nivelit të sigurisë do të jetë pjesëmarrja aktive dhe kontributi në nismat për rritjen e mirëbesimit politiko-ushtarak në rajon. Zbatimi i programeve të bashkëpunimit dy e më shumë palësh dhe i standardeve të integritetit do të lidhet ngushtë edhe me vazhdimin e kontributit konkret të Shqipërisë në dobi të misionëve të përbashkëta në interes të paqes e sigurisë rajonale e globale, të kryera gjithnjë me mandatin e organizmave ndërkombëtarë ku vendi ynë aderon.

5. Strategjia e Sigurisë është një strategji aktive për veprim. Strategjia e Sigurisë Kombëtare të Republikës së Shqipërisë përcakton jo vetëm interesat, objektivat dhe prioritetet e vendit, por edhe rrugët dhe programet kryesore për realizimin e tyre. Strategjia e Sigurisë përbën një dokument të integruar me cilësinë dhe autoritetin e dokumentit bazë dhe orientues për zhvillimin e të gjitha strategjive sektoriale të institucioneve të shtetit ligjor. Synimi i saj është avancimi i mëtejshëm i interesave kombëtarë nëpërmjet konsolidimit të instrumenteve kryesore të sigurisë së vendit. Strategjia mbështet krijimin e një sistemi të planifikimit të sigurisë me përparësi arritjen e një rezultati konkret nën konceptin: “Kush bën, çfarë, kur dhe në bashkëpunim me kë”.

6. Strategji e përzgjedhjes prioritare për përdorimin e burimeve. Vendi ynë ka aktualisht burime kombëtare të kufizuara dhe prioritete të përcaktuara. Për rrjedhojë, përdorimi me përparësi i burimeve kryesore për zhvillimin e sektorëve jetikë të ekonomisë së vendit, të arsimit, të shëndetit publik, të infrastrukturave, për lehtësimin e çështjeve sociale, si dhe për forcimin e institucioneve demokratike të vendit, do të ndikojë ndjeshëm edhe në rritjen e shkallës së sigurisë së vendit. Në kushtet e burimeve tona të kufizuara, kjo strategji mbështet me përparësi zhvillimin e strukturave kombëtare me dy ose më shumë funksione.

7. Dialog, bashkëpunim e mjete paqësore për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve. Respektimi i të drejtave të njeriut brenda territorit të Republikës së Shqipërisë, pavarësisht nga përkatësia politike, fetare, krahinore, racore, etnike, kulturore ose e origjinës shoqërore, si dhe mbrojtja në rrugë institucionale e të drejtave të popullit shqiptar, që jeton jashtë kufijve të Republikës së Shqipërisë, përfshi edhe të shtetasve shqiptarë me banim të përkohshëm ose të përhershëm jashtë vendit, do të përbëjë një nga përparësitë kryesore të politikës sonë të brendshme e të jashtme. Strategjia mbështet ndryshimin e ndjeshëm të ekuilibrit të sigurisë në favor të mjeteve politike, të institucioneve të sigurisë dhe të diplomacisë, si dhe të dimensionit e dinjitetit njerëzor në një sistem demokratik. Përdorimi i forcës ushtarake do të bëhet vetëm për të garantuar të drejtën kushtetuese për të mbrojtur me çdo kusht interesat jetësorë të vendit, nëse ato cenohen, si dhe për të kontribuar në vend ose jashtë tij me mision humanitar në mbështetje të paqes. Shqipëria asnjëherë nuk do të përbëjë rrezik për fqinjët e saj dhe as do të synojë të përdorë kapacitetet e veta ushtarake si mjet presioni e detyrimi ndaj palëve të tjera, sikundër ajo nuk do të pranojë që shtete të tjera të përdorin ose të kërcënojnë përdorimin e kapaciteteve të tyre ushtarake kundër saj.

8. Promovimi i zhvillimit të shpejtë të ekonomisë së tregut të lirë. Zhvillimi i një ekonomie të shëndetshme, duke luftuar ekonominë informale dhe korrupsionin, përbën një faktor kyç për konsolidimin e institucioneve dhe të unitetit të kombit dhe arritjen e standardeve të tjera të rëndësishme për integritetin. Kjo do të ofrojë mundësi në rritje për zhvillimin e biznesit dhe një klimë ekonomike të favorshme për investitorët e huaj. Ndikimi i faktorit ekonomik për sigurinë kombëtare do të rritet gradualisht nëpërmjet pjesëmarrjes strategjike dhe integritetit të ekonomisë shqiptare në nivel rajonal, europian e më gjerë.

9. Konsolidimi i institucioneve të sigurisë së vendit. Efektiviteti i sistemit të sigurisë së vendit do të matet dhe vlerësohet me shkallën e sigurisë që ky sistem do të prodhojë për qytetarët e vet, për shtetin, për rajonin e më gjerë. Thelbin e reformës në fushën e sigurisë, si një proces gjithëpërfshirës e ciklik, do ta përbëjë konsolidimi i mëtejshëm transformues i të gjitha institucioneve të sigurisë. Kjo reformë do të fokusohet në zgjidhjen e sfidave reale që prekin qytetarin shqiptar dhe vendin, duke nisur që nga përballimi i kërkesave të zhvillimit ekonomik e deri te lufta kundër korrupsionit, papunësisë e varfërisë. Reformimi bëhet i nevojshëm edhe për të luftuar

rreziqet me karakter më transnacional, si terrorizmin, trafiket ilegale dhe krimin e organizuar. Këto sfida të reja do të kërkojnë zhvillimin e strategjive të reja sektoriale në diplomaci, ekonomi, mbrojtje, rend, drejtësi, shërbimet informative etj., duke i reformuar institucionet përkatëse.

10. Forcat e Armatosura janë një nga institucionet më të rëndësishme të sigurisë së vendit. Ato do të synojnë përmbushjen e misioneve të tyre kushtetuese nëpërmjet zhvillimit të strategjisë e doktrinës ushtarake, një kuadri bashkëkohor ligjor dhe organizimit të një force ushtarake cilësisht më profesionale. Synimi i saj do të jetë që, krahas misionit themelor kushtetues të mbrojtjes së pavarësisë dhe tërësisë territoriale të vendit, të marrë pjesë aktivisht në një spektër të larmishëm operacionesh humanitare në vend, si dhe në misione ndërkombëtare me mandate kushtetuese jashtë vendit. Reforma e mbrojtjes do të mbajë në fokus të veçantë programimin e rishikimit periodik të zhvillimit e të pozicionimit të Forcave të Armatosura në përshtatje të situatave të reja të mjedisit të sigurisë, duke reflektuar përgjigje konkrete nëpërmjet organizimeve, misioneve, detyrave dhe roleve të reja për njësitë e Forcave të Armatosura, përherë në përputhje me nevojat konkrete të vendit dhe standardet e strukturave të mbrojtjes kolektive euroatlantike.

11. Përgjigje e organizuar ndaj krimit të organizuar, korrupsionit dhe trafikeve të paligjshme. Institucionet e sigurisë do të synojnë me përparësi, në bashkëpunim të ngushtë me organet e prokurorisë dhe me organizmat përkatës ndërkombëtarë, zbatimin e konceptit të parandalimit dhe të neutralizimit të kërcënimeve dhe të rreziqeve ndaj rendit publik. Goditja e krimit të organizuar, trafikeve të paligjshme dhe korrupsionit do të konsistojë në një strategji e përgjigje të organizuar të institucioneve të konsoliduara të rendit publik, të drejtësisë, të shërbimit informativ etj. Ruajtja e stabilitetit dhe sigurisë ndaj sfidave të brendshme do të synohet të arrihet nëpërmjet zhvillimit të mëtejshëm të një kuadri ligjor specifik dhe zbatimit rigoroz të ligjit. Institucioni i drejtësisë do të garantojë zbatimin e ligjeve në vend, duke vendosur si të drejtat, ashtu edhe sanksionet ndaj kujtdo që i shkel ato. Garantimi afatgjatë i interesave kombëtarë kërkon përafrimin e legjislacionit në këto fusha në përputhje me normat e Bashkimit European.

12. Përdorimi bashkëkohor i informacionit në mbështetje të sigurisë kombëtare. Sigurimi i shpejtë dhe i saktë i informacionit lidhet pazgjidhshmërisht me vendimmarrjen e duhur dhe veprimet e shpejta në funksion të neutralizimit të pasojave në dëm të sigurisë kombëtare. Strategjia e vlerëson informacionin si faktor shumë të rëndësishëm për forcimin e sigurisë kombëtare, duke respektuar në të njëjtën kohë mbrojtjen e të drejtave dhe lirive kushtetuese të qytetarëve, si dhe lirinë e mediave. Ruajtja e sigurisë kombëtare kërkon, gjithashtu, ndalimin e përdorimit të informacionit për qëllime të manipulimit të ndërgjegjes së publikut. Do të vazhdohet të kërkohet garantimi me ligje të veçanta i mbrojtjes së informacionit shtetëror të klasifikuar në fusha të veçanta, të atij ndërshtetëror, pa përjashtuar shkëmbimin e informacionit me organizmat ndërkombëtarë që burojnë nga marrëveshje midis palëve.

13. Vlerësimi i faktorit mjedisor në sigurinë e vendit. Mbrojtja dhe rigjenerimi i natyrës shqiptare do të sigurojnë një mjedis ekologjik e kushte të favorshme për jetesë për qytetarët dhe shoqërinë. Interesat kombëtarë kërkojnë marrjen e masave për shfrytëzimin racional të burimeve të natyrës nëpërmjet zhvillimit të një strategjie të balancuar sektoriale për mbrojtjen e mjedisit natyror në interes të zhvillimit të qëndrueshëm të Shqipërisë.

II. OBJEKTIVAT E SIGURISË

14. Objektivat e Strategjisë së Sigurisë janë të planit afatshkurtër, afatmesëm dhe afatgjatë. Realizimi i këtyre objektivave synon të krijojë një lidhje thelbësore ndërvepruese të interesave kombëtarë, nevojave dhe mundësive të vendit.

15. Në planin afatshkurtër dhe afatmesëm qëndron angazhimi për realizimin e këtyre objektivave parësorë:

15.1 Paqe dhe siguri në vend. Stabiliteti i brendshëm i vendit është produkt i forcimit të shtetit ligjor për të mbrojtur qytetarët, shoqërinë civile dhe shtetin nga veprimet antiligjore.

15.2 Bashkëpunimi rajonal. Në themel të këtij vizioni të ri qëndron ndërtimi i marrëdhënieve rajonale, në funksion të politikave të përbashkëta të mirëkuptimit dhe bashkëpunimit. Mbetet qëllim i përbashkët integrimi në strukturat europiane dhe euroatlantike për të kthyer rajonin tonë në faktor paqeje, stabiliteti dhe prosperiteti.

15.3 Konsolidimi i shoqërisë demokratike dhe të drejtave të njeriut. Forcimi i institucioneve shtetërore është garanci për zhvillimin e shoqërisë demokratike. Një shoqëri me norma dhe standarde të larta në respektimin e të drejtave të njeriut dhe minoriteteve, përbën garanci për një mjedis të sigurt dhe raporte harmonike individ-shoqëri. Individit, shoqëria dhe shteti kanë detyrime të përbashkëta për sigurimin e vendit. Shkelja e këtyre detyrimeve, qoftë edhe nga njëra palë, dëmton rëndë sigurinë e tij. Roli aktiv i organizatave joqeveritare kontribuon në konsolidimin e standardeve demokratike të shoqërisë.

15.4 Konsolidimi i institucioneve dhe i instrumenteve të sigurimit. Këto duhen parë si një aftësi për të mbrojtur interesat kombëtarë dhe si një përgjegjësi për të vepruar ndaj çdo situatë. Ato konsiderohen si faktorë vendimtarë në suksesin e demokracisë dhe ekonomisë së tregut në një Shqipëri të zhvilluar.

15.5 Fuqizimi i ekonomisë. Forcimi ekonomik i vendit, nivelet europiane në infrastrukturë, protagonizmi në tregjet rajonale dhe europiane, do të mundësojnë shfrytëzimin me efektivitet të pozitës së favorshme gjeostrategjike të Shqipërisë.

16. Në planin afatmesëm dhe afatgjatë do të mbahen parasysh këto objektiva parësorë:

16.1 Integrimi në strukturat europiane dhe euroatlantike. Anëtarësimi në NATO dhe BE mbetet objektiv parësor në funksion dhe në dobi të politikës së sigurimit të vendit.

16.2 Përafrimi i legjislacionit me standardet e Bashkimit Europian. Përafrimi i legjislacionit dhe funksionimi efektiv i shtetit ligjor janë garanci afatgjata, për të mbrojtur interesat kombëtarë dhe për integrimin e Shqipërisë.

16.3 Çështja kombëtare shqiptare. Stabiliteti rajonal konsiderohet si kusht drejt integritetit të vendeve të rajonit në Europë. Shqipëria synon të jetë një partner aktiv në politikën rajonale. Në këtë kuadër çështja kombëtare shqiptare synohet të arrihet nëpërmjet integritetit europian dhe euroatlantik të vendeve të rajonit, si edhe zgjidhjeve që sigurojnë garanci afatgjatë dhe të pranueshme për bashkësinë ndërkombëtare.

16.4 Mbrojtja e mjedisit dhe burimeve natyrore. Mjedisi dhe burimet natyrore janë elemente të pashtershme të gjenerimit të instrumenteve të sigurisë.

16.5 Konsolidimi i Forcave të Armatosura. Ky proces do të kryhet nëpërmjet rishikimit periodik të strukturës së Forcave të Armatosura në varësi të situatave dhe zhvillimeve në mjedisin e sigurisë. Aftësia mbrojtëse e tërësisë territoriale dhe pavarësia e vendit mbeten shprehje e vullnetit të popullit për të siguruar vetveten pa kërcënuar vendet e tjera.

16.6 Lufta kundër terrorizmit. Lufta kundër terrorizmit angazhon drejtpërdrejt të gjitha strukturat e specializuara të Policisë së Shtetit, të Shërbimit Informativ Shtetëror dhe të Forcave të Armatosura. Në këtë kuadër, në bashkëpunim me organizmat e specializuar ndërkombëtarë, strukturat përkatëse do të punojnë në drejtim të pasurimit dhe përmirësimit të bazës ligjore dhe në ristrukturimin e organeve të specializuara. Objektivi i tyre është efikasiteti maksimal në luftën kundër terrorizmit.

16.7 Lufta kundër krimit të organizuar dhe korrupsionit. Lufta kundër krimit të organizuar dhe korrupsionit do të vazhdojnë të jenë në qendër të veprimtarisë së shtetit dhe shoqërisë shqiptare. Institucionet ligjore shqiptare kanë për detyrë të ndërveprojnë mes tyre në mënyrë efikase. Zbatimi i ligjit në luftën kundër krimit të organizuar dhe korrupsionit përbën një element të rëndësishëm të sigurisë së Republikës të Shqipërisë.

PJESA E DYTË KUADRI STRATEGJIK I SIGURISË

III. MJEDISI I SIGURISË

17. Zhvillimet botërore dhe rajonale në fillim të mijëvjeçarit të ri sollën një epokë të re në mjedisin strategjik ndërkombëtar të sigurisë. Këto zhvillime kanë ndikuar ndjeshëm në ndryshimin e politikës dhe mjedisit të sigurisë.

18. Trafiku i qenieve njerëzore, i armëve dhe i lëndëve narkotike, organizatat kriminale, krimi i organizuar, terrorizmi dhe përhapja e armëve të shkatërrimit në masë po shfaqen gjithnjë e më shumë si fenomene dhe sfida transnacionale, të cilat mund të ndikojnë ndjeshëm në sigurinë,

paqen dhe stabilitetin e vendeve. Këto veprimtari të jashtëligjshme e kanë zgjeruar gjeografinë e veprimit të tyre, duke kaluar përmasat e kufijve shtetërorë.

19. Prania e rrezikut nga këto fenomene ka bërë të domosdoshme përjasje gjithëpërfshirëse në politikat për sigurinë dhe stabilitetin, duke marrë në konsideratë të gjitha aspektet: politike, ushtarake, ekonomike, njerëzore, sociale, mjedisore, të informacionit etj.

20. Kompleksiteti dhe karakteri ndërshtetëror i këtyre fenomeneve theksojnë rëndësinë e një veprimi kolektiv dhe domosdoshmërinë e ndërtimit të masave të mirëbesimit të ndërsjellë.

21. Përfshirja e shteteve të Europës Qendrore e Lindore në institucionet ndërkombëtare, nxitja e nismave rajonale, proceset e partneritetit, bashkëpunimi, dialogu, transparenca, si dhe ndërtimi i masave të përbashkëta të sigurisë, janë rrugët më efektive për një mjedis të ri sigurie.

22. Zhvillimet historike e kanë identifikuar Ballkanin si një zonë me konflikte dhe tensione të shpeshta. Duke zënë një pozicion të rëndësishëm gjeostrategjik, si një urë lidhëse mes Lindjes dhe Perëndimit, historikisht ky rajon është përfshirë në konfiguracionin e influencave dhe të interesave të fuqive të ndryshme botërore, çka jo pak herë ka ndikuar që ai të kthehet në truall ballafaqimesh dhe konfliktesh. Nga ana tjetër, arsyt e krizave të shumta që kanë karakterizuar këtë pjesë të Europës shpjegohen edhe me faktin e ndarjeve etnike, përzierjes së kulturave të ndryshme dhe bashkësive fetare, prapambetjes në zhvillimin ekonomik, kulturor e demokratik.

23. Konfliktet ballkanike të viteve '90 e kanë ekspozuar më tepër rajonin para sfidave dhe kërcënimeve të reja dhe kanë bërë që ai të vihet vazhdimisht në qendër të fenomeneve, si: trafiku i qenieve njerëzore, i armëve dhe lëndëve narkotike, krimi i organizuar dhe terrorizmi, rreziqe këto potenciale për stabilitetin dhe paqen në rajon. Për rrjedhojë, ai është përdorur shpesh si urë për aktivitete të paligjshme nga vende problematike dhe të origjinës për në vendet e destinacionit - në BE apo më tej.

24. Si shumë vendeve të tjera të ish-blokut lindor, Republikës së Shqipërisë i është dashur të përballlet me pasojat e sistemit totalitar dhe transicionit. Kriza e vitit 1997, si dhe kriza humanitare që erdhi si rezultat i konfliktit në Kosovë lanë gjurmët e tyre dhe ndikuan në rëndimin e mjedisit të brendshëm të sigurisë. Këto kërkuan kohën e nevojshme për neutralizim dhe tejkalim.

25. Faktori shqiptar në Ballkan është i një rëndësie të dorës së parë, duke bërë që kontributi dhe roli i Republikës së Shqipërisë të jetë mjaft i rëndësishëm në krijimin e një atmosfere harmonie, të bashkëjetesës dhe bashkëpunimit reciprok në interes të paqes, prosperitetit dhe integritetit sa më të shpejtë të rajonit tonë në familjen europiane.

26. Republika e Shqipërisë ka marrë dhe po merr masa të vazhdueshme në funksion të forcimit të mjedisit të sigurisë së brendshme. Plotësimi i standardeve për integrimin në strukturat europiane e euroatlantike kërkon angazhimin maksimal e në vazhdimësi të strukturave shtetërore në zbatimin e një vargu detyrash të rëndësishme, siç janë:

- Forcimi i shtetit ligjor dhe i institucioneve demokratike;
- Ristrukturimi dhe modernizimi i Forcave të Armatosura, forcimi i kontrollit civil demokratik të tyre;
- Zhvillimi i mëtejshëm i ekonomisë dhe rritja e standardeve të jetesës;
- Zgjidhja në afate optimale e problemeve jetike të popullsisë;
- Bashkëpunimi i ngushtë pozitë-opozitë për çështje të rëndësishme të sigurisë kombëtare;
- Thellimi i respektimit të të drejtave të njeriut dhe të pakicave kombëtare;
- Bashkëpunimi i ngushtë me organizatat ndërkombëtare dhe vendet fqinje në luftën kundër trafikeve të paligjshme;
- Angazhimi i vazhdueshëm në procesin e kontrollit të armëve dhe çarmatimit.

IV. KËRCËNIMET DHE RREZIQET PËR SIGURINË

27. Me mbarimin e luftës së ftohtë zhvillimet gjeopolitike dhe gjeoekonomike kanë nxjerrë në pah kërcënime dhe rreziqe të reja për interesat dhe sigurinë e Republikës së Shqipërisë. Rreziqet dhe kërcënimet e sotme karakterizohen nga natyra të ndryshme dhe vështirësia e parashikimit. Me gjithë vështirësitë e përcaktimit të një vije të qartë ndarjeje, ato mund të klasifikohen në kërcënime e rreziqe me natyrë të brendshme, transnacionale dhe globale.

28. Kërcënimet dhe rreziqet e brendshme:

28.1 Krimi i organizuar në vend, duke u perfeksionuar dhe profesionalizuar, është rrezik për shoqërinë dhe sigurinë e Republikës së Shqipërisë. Shpërpjesëtimet ndërmjet instrumenteve të pamjaftueshme për të zbuluar, luftuar e ndëshkuar krimin dhe përmasat e tendencat që ka zhvillimi i krimit, përbëjnë rrezik real për të sotmen dhe të ardhmen e sigurisë së Republikës të Shqipërisë.

28.2 Destabiliteti politik është rrezik për sigurinë e Republikës së Shqipërisë dhe mbrojtjen e interesave kombëtarë. Përvoja e deritanishme e demokracisë në Shqipëri provon se destabiliteti politik ka qenë i pranishëm në mjedisin e brendshëm. Ky fenomen rrezikon mosfunksionimin e mirë të institucioneve, mungesën e paqes sociale e të qetësisë publike, mosarritjen e konsensusit politik për çështje shumë të rëndësishme të vendit dhe cenon prestigjin e Shqipërisë në kuadrin ndërkombëtar. Stabiliteti politik është një çështje jetike për shoqërinë shqiptare.

28.3 Zhvillimi i pamjaftueshëm ekonomik dhe mosplotësimi i nevojave elementare jetike krijojnë paqëndrueshmëri për sigurinë dhe jetën e njerëzve në Republikën e Shqipërisë. Fenomenet negative që rrjedhin prej tyre, si kontrabanda dhe korrupsioni sjellin ngadalësimin e reformave, deformimin e tyre, stimulimin e papunësisë, trafikeve dhe krimit të organizuar.

28.4 Emigracioni i paligjshëm i qytetarëve shqiptarë drejt vendeve të tjera përbën rrezik për kombin shqiptar, zhvillimin e vendit dhe sigurinë e Republikës së Shqipërisë. Efektet e këtij fenomeni shprehen në humbje jetësh, rrjedhjen e pakontrolluar të inteligjencies shqiptare, plakjen artificiale të popullsisë, mungesën e dëshirës për të punuar dhe forcimin e ndjenjës së largimit nga vendlindja.

28.5 Fatkeqësitë natyrore përfaqësojnë një rrezik për sigurinë e Republikës së Shqipërisë. Fatkeqësitë natyrore më të mundshme janë tërmetet, fatkeqësitë gjatë periudhës së dimrit, si përmytjet, rrëshqitjet masive, zjarret masive në pyje, epidemitë e ndryshme. Fatkeqësitë mund të vijnë edhe nga veprimtaria njerëzore, siç janë aksidentet industriale, tokësore, ajrore e detare, pasojat që mund të shkaktojnë veprimet kriminale dhe terroriste etj.

28.6 Në aspektin e sigurisë, problemet demografike paraqesin një shqetësim serioz në Republikën e Shqipërisë. Lëvizjet e pakontrolluara të popullsisë, kryesisht nga zonat rurale të vendit drejt qendrave urbane, kanë krijuar shpërpjestime të konsiderueshme jo vetëm në drejtim të mbipopullimit, por edhe të largimit të njerëzve nga zonat që, për sot dhe për të ardhmen, do të kenë nevojë për burime njerëzore.

28.7 Dezinformimi i opinionit publik favorizon destabilitetin. Informacionet e pasakta krijojnë në mënyrë të qëllimshme, ose jo, situata pasigurie, frike e tensioni të panevojshëm dhe shpesh mund të çojnë në reagime publike dhe marrje vendimesh të padrejta. Si i tillë dezinformimi i opinionit publik përbën rrezik për sigurinë e Republikës së Shqipërisë.

28.8 Zhvillimi i pamjaftueshëm i arsimit, shkencës dhe kulturës përbën rrezik për sigurinë e Republikës së Shqipërisë. Burimet njerëzore të specializuara, kapacitetet shkencore dhe prezantimi me vërtetësi i kulturës dhe traditës sonë, janë kusht themeltar për zhvillimin, prosperitetin dhe mbrojtjen e identitetit kombëtar.

29. Kërcënimet dhe rreziqet me karakter transnacional përfshijnë në vetvete rreziqet rajonale dhe ato të jashtme:

29.1 Përdorimi i forcës ushtarake ose formave të tjera që vënë në rrezik sovranitetin, pavarësinë dhe integritetin e vendit përbëjnë rrezik për Republikën e Shqipërisë.

29.2 Destabilizimi i rajonit nëpërmjet ringjalljes së dëshirës për realizimin e ndjenjave nacionaliste dhe e zhvillimit të konflikteve etnike përbën rrezik transnacional ndaj sigurisë së Republikës të Shqipërisë.

29.3 Terrorizmi si mjet ekstrem i dhunës, përbën një rrezik real me karakter transnacional për sigurinë e Republikës së Shqipërisë. Si një rrezik ndërkombëtar, terrorizmi ka marrë shtrirje të gjerë gjeografike. Pozita gjeostrategjike e Shqipërisë përbën një element më shumë që vendi të përdoret si bazë logjistike, vepruese e ndërlihdhëse për grupet terroriste. Grupet militante dhe ekstremiste, të cilat përdorin dhunën për të realizuar objektivat politikë, janë një rrezik serioz për sigurimin e jetës së qytetarëve dhe funksionimin e shtetit në Republikën e Shqipërisë.

29.4 Krimi i organizuar përbën rrezik të drejtpërdrejtë me karakter transnacional për sigurinë e Republikës së Shqipërisë. Perfeksionimi i metodave dhe mjeteve të përdorura prej tij,

shtrirja e tij gjeografike rajonale e më gjerë, forcimi i vazhdueshëm ekonomik, përbëjnë një rrezik për sigurinë e Republikës së Shqipërisë.

29.5 Trafikët e paligjshme janë rrezik me karakter transnacional për sigurinë e Republikës së Shqipërisë. Pozita gjeografike e Shqipërisë, kushtet e vështira ekonomike dhe sociale, papunësia, varfëria, humbja e besimit nga shtresat e popullsisë, niveli i ulët arsimor, përbëjnë parakusht, që rajoni dhe në mënyrë veçantë vendi ynë, të kthehen në burim dhe bazë të favorshme logjistike, vepruese e ndërlidhëse për trafikantët.

30. Rreziqet me karakter global përbëjnë një sfidë reale për të gjithë bashkësinë ndërkombëtare:

30.1 Përhapja e armëve të shkatërrimit në masë dhe e lëndëve radioaktive përbëjnë një rrezik me karakter global që mund të prekë edhe sigurinë e Republikës së Shqipërisë.

30.2 Ndotja e mjedisit dhe sëmundjet me karakter masiv janë një rrezik global me tendencë në rritje për jetën e njerëzve dhe sigurinë e Republikës së Shqipërisë. Shkaktohet për ndotjen e mjedisit janë të ndryshme, si: industriale (të shkaktuara nga mbetjet e uzinave e mjeteve të transportit), teknologjike (të shkaktuara nga aksidentet teknologjike), biologjike, kimike (të shkaktuara nga shpërndarja e mbetjeve e materialeve toksike). Ato shkaktohen, gjithashtu, nga pakujdesitë e njerëzve, nga tregtimi i ushqimeve të pakontrolluara etj.

30.3 Reduktimi i burimeve hidrike është një rrezik real me karakter global dhe tendencë në rritje. Ndryshimi i klimës dhe kushteve atmosferike, përdorimi jo me efektivitet të tyre, rritja e popullsisë botërore, zhvillimi i mëtejshëm i shoqërisë, evidentojnë pamjaftueshmërinë e burimeve ujore si një rrezik global për sigurinë e shoqërisë.

V. INTERESAT KOMBËTARE

31. Përcaktimi i interesave kombëtarë është vendimtar për zhvillimin e sigurisë së vendit. Ata i japin pushtetit politik përgjegjësi, legjitimitet dhe besueshmëri për vënien në funksionim të shtetit demokratik, sipas normave ndërkombëtare. Si një sistem unik ndërvartësie mes pushtetit, shoqërisë e qytetarëve, shteti udhëhiqet në thelb nga përcaktimi dhe realizimi i interesave kombëtarë.

32. Pushteti politik e ka për detyrë sublime përcaktimin, mbrojtjen dhe zhvillimin e interesave kombëtarë. Ky angazhim duhet të shoqërohet me kërkimin dhe sigurimin e konsensusit të gjerë nëpërmjet debatit publik. Jo çdo interes kombëtar (me përjashtim të interesave të mbijetesës) mund të jetë edhe interes i përbashkët ose në interes të të gjithëve. Në këtë kuptim, unanimiteti për përcaktimin dhe realizimin e interesave kombëtarë nuk është domosdoshmëri, por pranimi dhe konsensusi është rregull që duhet zbatuar me konsekuencë në një sistem demokratik.

33. Garantimi i interesave jetikë, siç janë ushtrimi i sovranitetit, mbrojtja e pavarësisë dhe e integritetit territorial të vendit, mbrojtja e rendit kushtetues, mbrojtja e jetës së qytetarëve dhe e lirive e të drejtave themelore të njeriut, zhvillimi ekonomik, mbrojtja e pasurive dhe e vlerave përbën bazën e sigurisë së Republikës së Shqipërisë.

34. Interesat kombëtarë dhe shtrirja kohore e realizimit të tyre janë të lidhura organikisht me sigurinë. Thelbin e realizimit të interesave kombëtarë e përbëjnë përgjegjshmëria, legjitimiteti dhe ndershmëria e pushtetit politik për t'i shërbyer kombit e shtetit të vet, pavarësisht nga koha e qëndrimit në pushtet. Kjo e zbut dhe e mënjanon kontradiktën që mund të ekzistojë ndërmjet kohës që ka një qeverisje dhe kohës që i duhet për të realizuar interesat kombëtarë.

35. Përcaktimi i interesave të tjerë ndihmon në përcaktimin e zgjidhjeve strategjike për sigurinë e vendit, në përputhje me rreziqet, nevojat dhe objektivat që duhen arritur. Interesa të tillë janë: programimi i proceseve të integritetit në BE, NATO dhe struktura e organizma të tjerë euroatlantikë, nxitja dhe pjesëmarrja në zhvillimin e proceseve të stabilitetit rajonal, zhvillimi i marrëdhënieve dypalëshe me shtetet fqinje dhe partnerët, zgjidhja e problemeve sociale e të mbrojtjes së mjedisit etj.

PJESA E TRETË ELEMENTET E FUQISË KOMBËTARE

36. Sigurimi i vendit kërkon zbatimin e një politike shumëdimensionale, në funksion të mbrojtjes së interesave kombëtarë ndaj rreziqeve të mundshme. Asnjë politikë nuk mund të jetë e

suksesshme në përballimin e sfidave të sotme dhe të ardhshme, pa koordinimin efikas dhe rritjen e kapaciteteve të të gjitha elementeve të fuqisë kombëtare. Përgatitja dhe zhvillimi i sigurisë së vendit nuk mund të kufizohet vetëm në efektivitetin e një drejtimi të caktuar. Parakusht është përgatitja në të gjitha drejtimet. Kjo përjasje mundëson rritjen e aftësisë për t'iu përgjigjur spektrit të gjerë të krizave të mundshme në kohë dhe me efektivitet.

VI. DIPLOMACIA

37. Diplomacia është instrumenti më i rëndësishëm për krijimin e një mjedisi ndërkombëtar të përshtatshëm për parandalimin e krizave e të konflikteve dhe zgjidhjen e tyre me mjete paqësore. Nëpërmjet saj sigurohet dialogu politik i vazhdueshëm, që synon thellimin e bashkëpunimit me fqinjët, partnerët dhe institucionet ndërkombëtare. Politika e integritit në strukturat euroatlantike, europiane dhe rajonale përbën objektivin dhe zgjidhjen strategjike themelore për sigurinë e vendit dhe mbrojtjen e interesave kombëtarë. Shkalla e suksesit në realizimin e kësaj politike varet nga arritja e stabilitetit të brendshëm dhe e konsolidimit të institucioneve demokratike të vendit, duke e afirmuar Republikën e Shqipërisë në vazhdimësi si një faktor progresi e kontribuese në proceset e sigurisë rajonale dhe globale.

38. Republika e Shqipërisë i kushton një rëndësi parësore zhvillimit të mëtejshëm të marrëdhënieve me Bashkimin Europian. Qeveria Shqiptare e konsideron integrimin europian dhe euroatlantik si një proces shumë të rëndësishëm për zhvillimin dhe të ardhmen e vendit. Në bashkëpunim të ngushtë me vendet e tjera të rajonit, të përfshira në Procesin e Stabilizim-Asociimit, Republika e Shqipërisë po punon për arritjen e standardeve europiane dhe ndjekjen e shembullit të 10 anëtarëve të rinj nga Europa Qendrore dhe Lindore, të cilat nënshkruan Traktatin e Aderimit në Bashkimin Europian. Vendi ynë mbështet rritjen e rolit të BE-së në fushën e sigurisë dhe mbrojtjes në zbatim të politikës europiane të sigurisë dhe mbrojtjes, duke shprehur bindjen se ajo është një element komplementar i Aleancës së Atlantikut të Veriut.

39. Integrimi euroatlantik është një ndër shtyllat kryesore të politikës së jashtme të Republikës së Shqipërisë. Ky fakt është dëshmuar tashmë qartë nga ecuria e marrëdhënieve Shqipëri – NATO gjatë viteve '90 e këtej, nga bashkëpunimi i ngushtë dhe specifik që Shqipëria ka arritur të ketë me Aleancën Atlantike, si dhe mbështetja e plotë e pa rezerva që ajo i ka dhënë veprimtarisë politike dhe ushtarake të Aleancës në rajon. Vendi ynë është treguar aktiv në mbështetje të zgjerimit të Aleancës në Europën Juglindore, duke e konsideruar atë një proces të natyrshëm, që jo vetëm do të forcojë krahun juglindor të NATO-s, por edhe do të ndihmojë në forcimin e demokracisë, paqes, stabilitetit, ekonomisë së tregut dhe shtetit ligjor në këtë zonë.

40. Roli dhe kontributi i SHBA-së në konsolidimin e demokracisë, të institucioneve të shtetit ligjor, si dhe në luftën kundër krimit dhe forcimin e sigurisë në Shqipëri kanë qenë dhe mbeten thelbësorë. Në një plan më të gjerë, Shtetet e Bashkuara të Amerikës kanë dhënë një ndihmesë të pazëvendësueshme në drejtim të forcimit të sigurisë dhe stabilitetit në rajon, e cila kulmon me ndërhyrjen e vendosur të NATO-s dhe zgjidhjen e konfliktit në Kosovë.

41. Republika e Shqipërisë e konsideron politikën rajonale si një ndër përparësitë e saj bazë. Përmes aplikimit të frymës së dialogut e të mirëkuptimit me të gjithë faktorët rajonalë, politika e saj e jashtme ka synuar promovimin e imazhit të një Shqipërie si faktor stabiliteti e paqeje në rajon. Ndër të tjera, kjo ka gjetur shprehje edhe në mesazhet moderuese dhe konstruktive që ajo ka përcjellë të bashkëkombasit e saj, fakt ky i vlerësuar edhe nga faktori ndërkombëtar.

42. Me politikën e saj të jashtme Republika e Shqipërisë ka synuar shkëputjen nga konteksti i trazuar i viteve '90 dhe trashëgimia konfliktuale ballkanike, për t'iu përqendruar në proceset e rëndësishme të bashkëpunimit kolektiv në nivel rajonal dhe më gjerë. Motoja e saj ka qenë gjenerimi i sinergjive të përbashkëta për integrimin rajonal e euroatlantik, për krijimin e rrjeteve të ndërlidhura ekonomike me synim krijimin e një tregu të integruar rajonal të tregtisë së lirë, të energjisë, infrastrukturës rrugore etj. Të gjitha këto do të ndikojnë në përmirësimin e vazhdueshëm të mjedisit të sigurisë në rajon.

43. Për diplomacinë shqiptare, është e natyrshme ndjekja me përparësi dhe vëmendje e zhvillimeve në Kosovë, e ecurisë së marrëdhënieve dhe bashkëpunimit me të, si dhe e përfshirjes së saj në proceset integruuese europiane. Në këtë kontekst, qëndrimi ynë ka qenë dhe mbetet kurdoherë respektimi i plotë i Rezolutës 1244 të Këshillit të Sigurimit të OKB-së dhe përmbushja e standardeve

të përcaktuara nga komuniteti ndërkombëtar përpara statusit përfundimtar. Ndërkohë Republika e Shqipërisë mbetet e palëkundur në qëndrimin se statusi përfundimtar i Kosovës është çështje që i përket popullsisë së saj dhe bashkësisë ndërkombëtare që e administron atë, sikurse vazhdon të shprehet e bindur se pa zgjidhjen përfundimtare të këtij statusi, nuk mund të ketë stabilitet dhe integritet rajonal.

Në këtë kuptim, për sigurimin strategjik të shtetit dhe gjithë shoqërisë shqiptare do të kishte një rëndësi themelore zgjidhja e shpejtë, përfundimtare dhe demokratike e statusit të Kosovës, si dhe përfshirja e saj si entitet më vete në proceset integruuese në drejtim të strukturave euroatlantike.

VII. MBROJTJA E RENDIT DHE E SIGURISË PUBLIKE

44. Ndërtimi dhe funksionimi normal i institucioneve demokratike shtetërore dhe i shtetit ligjor janë rrugët më efektive për arritjen e stabilitetit e të sigurisë së brendshme. E gjithë veprimtaria shtetërore, e shoqërisë dhe e individit duhet të përshkohet nga zbatimi me korrektësi i ligjit. Qytetari, shoqëria dhe shteti përbëjnë një unitet të përhershëm të ekzistencës së Shqipërisë, të cilët duhet të respektojnë detyrimet përkatëse. Realizimi dhe mbrojtja e interesave të tyre, të shprehura në Kushtetutë e në ligje, është detyrë e institucioneve demokratike shtetërore. Të gjitha këto përbëjnë strukturën e sigurisë së Republikës së Shqipërisë, ndërsa Kushtetuta është elementi thelbësor i kësaj strukture.

45. Konsolidimi i demokracisë dhe i stabilitetit të brendshëm do të arrihet paralelisht me rritjen e aftësisë ekzekutive të organeve juridike për të goditur krimin në të gjitha natyrat e shfaqjes së tij. Kjo kërkon programimin dhe unifikimin e strategjive përkatëse dhe një bashkëveprim efikas në planin e brendshëm dhe atë ndërkombëtar.

46. Ndërtimi dhe funksionimi i organizmave ndërmënyorë për të luftuar krimin, drogën, kontrabandën, korrupsionin e trafiket e ndryshme, rritja e efektivitetit të strukturave të policisë për parandalimin e tyre dhe mbrojtjen e rendit publik, si dhe rritja e bashkëpunimit me administratën publike dhe shoqërinë përbëjnë drejtimet kryesore të një strukture efektive të policisë në realizimin e misionit të saj.

47. Lufta kundër kriminalitetit dhe trafikëve mbetet përparësia kryesore në punën e Policisë së Shtetit. Reformimi dhe modernizimi i strukturave të policisë janë kushte të domosdoshme për të garantuar me efikasitet përmbushjen e misionit dhe detyrave të saj kushtetuese.

48. Sigurimi dhe shkëmbimi i informacionit të nevojshëm për parandalimin e krimit e të krizave të brendshme. Ne nuk mund të përjashtojmë mundësinë e ekzistencës së grupeve kriminale dhe të trazirave publike. Bazë për zbulimin dhe parandalimin në kohë të tyre është funksionimi i një sistemi modern të Shërbimit Informativ Shtetëror.

49. Për mbrojtjen dhe ruajtjen e kufijve shtetërorë. Kontrolli dhe menaxhimi i integruar i kufijve mbetet detyrë parësore në funksion të parandalimit të krimit të organizuar, terrorizmit dhe trafikëve.

50. Roli aktiv në bashkëpunimin ndërkombëtar në luftë kundër krimit të organizuar. Bashkëpunimi me fqinjët në shkëmbimin e informacioneve, në programet e menaxhimit të përbashkët të kufijve, në programet e trajnimit, si dhe instalimi i teknologjive moderne për një komunikim të shpejtë me partnerët e institucionet ndërkombëtare, do të mundësojë rritjen e efektivitetit në luftën kundër krimit dhe rritjen e sigurisë së brendshme. Marrja e këtyre masave nuk do të lejojë që Republika e Shqipërisë të kthehet në pikë hyrjeje për emigrantët ilegalë dhe në terren për zhvillimin e krimit të organizuar, terrorizmit dhe trafikëve të çdo lloji.

51. Mbrojtja e lirive dhe të drejtave të qytetarëve, si dhe mbrojtja e pronës janë garanci për funksionimin normal të shtetit ligjor. Ndërtimi i shoqërisë civile demokratike ka në themel respektin për njeriun e pronën. Zhvillimi i institucioneve shtetërore demokratike, bashkëpunimi me institucionet ndërkombëtare për të drejtat e njeriut dhe parandalimi i dhunës e i veprimeve të tjera, që përbëjnë shkelje të të drejtave të njeriut, do të jenë objekt kryesor i përpjekjeve tona në mbrojtje të Kushtetutës.

VIII. POLITIKA EKONOMIKO-FINANCIARE

52. Zhvillimi i politikave efikase ekonomiko-financiare për vënien në jetë të strategjisë së zhvillimit ekonomik e social të vendit garanton sigurinë dhe stabilitetin e brendshëm dhe plotësimin e interesave të qytetarëve. Përparësi mbetet zhvillimi i procesit të integritetit rajonal e europian, si

dhe thellimi i reformave strukturore ekonomike.

53. Në këtë drejtim objektivat kryesorë janë:

53.1 Konsolidimi i mëtejshëm i stabilitetit makroekonomik të vendit dhe krijimi i kushteve lehtësuese ligjore për thithjen e investimeve të huaja.

53.2 Lidhja e marrëveshjeve dhe zbatimi i projekteve strategjike të përbashkëta partneriteti.

53.3 Përmirësimi cilësor i klimës së biznesit për rritjen e investimeve me sipërmarrje private në infrastrukturë dhe teknologji, duke u mbështetur më fuqimisht nga sektori bankar e financiar, për të rritur nivelin e punësimit dhe për të përmirësuar bilancin tregtar e financiar të vendit.

53.4 Konsolidimi i të drejtave pronësore, vazhdimi i procesit të privatizimit në sektorët strategjikë të ekonomisë.

53.5 Nxitja e zhvillimeve më dinamike të degëve me rezultate ekonomike më të larta dhe më të shpejta, duke synuar, krahas të tjerave, zbutjen e pabarazisë ekonomike të zonave rurale brenda vendit dhe reduktimin e varfërisë.

53.6 Forcimi i shtetit ligjor në funksion të përmirësimit të administrimit tatimor dhe doganor. Kjo ndikon në uljen e evazionit fiskal dhe në menaxhimin e drejtë të shpenzimeve publike, në kufizimin e shkallës së korrupsionit dhe rritjen e transparencës.

53.7 Realizimi i Strategjisë së Sigurisë Kombëtare të Republikës së Shqipërisë kërkon shpërndarjen optimale të burimeve ekonomiko-financiare, duke i dhënë përparësi stabilitetit të brendshëm, si dhe krijimit të rezervave të nevojshme në mbështetje të politikave shtetërore për përmbushjen e misionit kushtetues në fushën e sigurisë kombëtare.

IX. MBROJTJA CIVILE

54. Çështjet e mbrojtjes civile kërkojnë një vlerësim sa më real, bazuar në rreziqet që kërcënojnë popullsinë, pronën, mjedisin dhe trashëgiminë kulturore të vendit. Shqipëria tashmë ka një strukturë të plotë institucionale dhe ligjore për trajtimin e çështjeve që kanë të bëjnë me emergjencat civile, të cilat mund të shkaktohen nga faktorë natyrorë dhe dora e njeriut. Ngritja e kapaciteteve reaguese, operacionale në nivele të ndryshme është domosdoshmëri. Ballafaqimi i vendit në vitet e fundit me disa fenomene, si përmbytjet masive, fatkeqësitë dimërore, rrëshqitjet e tokës, zjarret masive etj., parashtojnë nevojën e rritjes së përgjegjësisë për një organizim më të plotë dhe funksionim më të mirë të këtyre strukturave të ngritura në pushtetin qendror dhe vendor, për të bërë të mundur parandalimin, pakësimin dhe riaftësimin e dëmtimeve që mund të prekin popullatën, gjënë e gjallë, pronën, trashëgiminë kulturore dhe mjedisin. Bashkërendimi i veprimtarisë së këtyre strukturave me organizmat joqeveritarë dhe bashkëveprimi në kuadrin ndërkombëtar, do të mundësojnë një nivel më të lartë dhe më cilësor organizativ, përgatitje dhe efektshmëri në realizimin e detyrave. Vlerësimi i rreziqeve për pesë fatkeqësitë kryesore që mund të godasin vendin tonë: tërmeti, përmbytja, rrëshqitja, zjarret në pyje dhe epidemitë e mundshme, do të shërbejë si bazë për përmirësimin e Planit Kombëtar për Përballimin e Emergjencave Civile në Shqipëri. Hartimi i këtij Plani është në proces.

X. MJEDISI DHE SHËNDETI

55. Mbrojtja e mjedisit, shfrytëzimi i qëndrueshëm i burimeve mjedisore, si dhe mbrojtja e shëndetit publik mbeten përparësi strategjike e sigurisë së Republikës të Shqipërisë. Vështirësitë që hasen në drejtimet e mësipërme mund të pengojnë projektet për zhvillim dhe mund të përbëjnë rrezik dhe pasiguri për jetën.

56. Synimi kryesor për mjedisin është dhe do të jetë parandalimi i fenomeneve negative dhe krijimi i premisave për futjen në rrugën e zhvillimit të qëndrueshëm. Reduktimi i ndotjes së mjedisit nga burimet ekzistuese, si dhe parandalimi i sëmundjeve epidemike dhe masive në fushën e shëndetësisë do të mundësojnë mbrojtjen e mjedisit dhe shëndetit publik.

57. Njëpërmjet financimeve të posaçme, sensibilizimit të opinionit publik dhe zgjerimit të programeve të bashkëpunimit ndërkombëtar, do të arrihen standardet e kërkuara për rritje të aftësive të brendshme në këto fusha.

XI. MARRËDHËNIET ME OPINIONIN PUBLIK

58. Transparenca në informimin e publikut dhe sigurimi i konsensusit për zgjidhjet strategjike dhe shtimin e burimeve për sigurinë kombëtare shihen si vendimtare për suksesin e strategjisë së sigurisë. Institucionet shtetërore përkatëse do të synojnë procedura të bazuara në ligj

për dhënien e informacionit dhe nuk do të lejojnë që informacioni të përdoret për qëllime mashtrimi dhe të manipulimit të opinionit publik.

59. Çështjet e përparësisë së zgjidhjeve strategjike dhe të shtimit të burimeve të sigurisë do t'i nënshtrohen debatit dhe marrjes së pëlqimit të opinionit publik. Taksapaguesve shqiptarë do t'u sigurohet marrja e informacionit të duhur për përdorimin e burimeve nga ana e strukturave shtetërore përkatëse. Kjo përjasje do të ndihmojë në krijimin e besimit dhe të kuptuarit më mirë të përparësive strategjike që duhen ndjekur për të realizuar objektivat dhe interesat kombëtarë. Sistemi i sigurisë së vendit do t'i bindë dhe do të jetë i besueshëm për qytetarët për qëllimet dhe efektivitetin e tij.

XII. POLITIKA E MBROJTJES

60. Objektivi strategjik i politikës së jashtme të Republikës së Shqipërisë është integrimi në strukturat europiane dhe euroatlantike të sigurisë, objektivi i cili tashmë ka jo vetëm mbështetjen e plotë të publikut shqiptar, por edhe atë të të gjithë spektrit politik në vendin tonë. Në këtë kuadër, Shqipëria e konsideron integrimin e saj në NATO jo vetëm si një faktor të sigurisë, por edhe si një investim të rëndësishëm afatgjatë drejt integritetit euroatlantik të vendit.

61. Politika e mbrojtjes është pjesë e rëndësishme aktive e sistemit të sigurisë kombëtare, e cila merr në konsideratë mjedisin strategjik, avantazhet dhe sfidat, rreziqet e kërcënimit ndaj sigurisë sonë kombëtare. Ajo përpunon koncepte dhe përcakton objektiva për zhvillimin e kapaciteteve mbrojtëse të Forcave të Armatosura të Republikës së Shqipërisë.

62. Objektivat themelorë të politikës së mbrojtjes janë sigurimi i kapaciteteve mbrojtëse:

- për të siguruar ruajtjen e sovranitetit, pavarësisë dhe tërësisë territoriale të Republikës së Shqipërisë, mbrojtjen e popullsisë në kohë paqeje, krize dhe lufte, si dhe mbrojtjen e interesave kombëtarë;

- për të mbështetur objektivat e politikës së jashtme të Qeverisë, veçanërisht për integrimin e vendit në strukturat euroatlantike dhe promovimin e paqes dhe sigurisë ndërkombëtare.

63. Reformat në fushën e mbrojtjes në Republikën e Shqipërisë synojnë krijimin e një force të armatosur më të vogël në numër, por më operacionale dhe profesioniste, e aftë për të përmbushur misionet e saj kushtetuese dhe të jetë e ndërveprueshme me ushtritë e vendeve të aleancës.

64. Rolet dhe misionet e Forcave të Armatosura përcaktohen në përshtatje me zhvillimet e mjedisit strategjik të sigurisë, objektivit strategjik të integritetit në NATO dhe rritjes së pjesëmarrjes e kontributit të tyre në operacionet ndërkombëtare të mbështetjes së paqes.

65. Forcat e Armatosura, në përmbushjen e misioneve dhe detyrave të tyre, respektojnë Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë, konventat dhe traktatet ndërkombëtare, si dhe ligjet që burojnë prej tyre.

66. Prania e NATO-s, e SHBA-së dhe e BE-së në rajon krijon premisa pozitive për zhvillimin e reformave transformuese në sistemin e sigurisë së vendit, duke përfshirë dhe zhvillimin me sukses të reformave në fushën e mbrojtjes për riorganizimin dhe modernizimin e Forcave të Armatosura.

67. Republika e Shqipërisë kërkon që Forcat e Armatosura të jenë të afta për të frenuar një sulm ushtarak kundër territorit, infrastrukturës ose institucioneve të saj. Në rastin kur frenimi i armikut do të dështojë, Forcat e Armatosura duhet të jenë të afta t'i kundërpërgjigjen rrezikut deri në zgjidhjen e krizës, me ndërhyrjen edhe të komunitetit ndërkombëtar.

68. Përballimi i rreziqeve asimetrike të terrorizimit, krimit të organizuar dhe sfidave të tjera të brendshme do të realizohet nëpërmjet bashkëpunimit dhe koordinimit të ngushtë ndërmjet Forcave të Armatosura, Forcave të Ruajtjes së Rendit dhe Shërbimit Informativ Shtetëror.

69. Forcat e Armatosura duhet të sigurojnë kapacitetet e nevojshme në përputhje me ligjin, që kur të kërkojnë, të mbështesin autoritetet civile në rast emergjence, që mund të vijnë nga katastrofat natyrore, si termetet ose përmbytjet ose nga fatkeqësitë e shkaktuara nga dora e njeriut.

70. Politika e mbrojtjes e Republikës së Shqipërisë nxit pjesëmarrjen aktive të vendit tonë në institucionet dhe nismat rajonale dhe ndërkombëtare. Nëpërmjet Këshillit të Partneritetit Euroatlantik dhe programeve për partneritetin për paqe dhe zgjerimit të marrëdhënieve bilaterale me vendet anëtare të NATO-s e ato partnere, Shqipëria kërkon të ndërtojë marrëdhënie më të forta me

Aleancën. Zgjerimi dhe intensifikimi i veprimtarive të diplomacisë ushtarake dhe të armëkontrollit përbëjnë instrumentet kryesore për realizimin e synimeve të mësipërme.

71. Synimi i të vepruarit në mënyrë efektive në kohë paqeje, krize e lufte dhe përdorimi i instrumentit ushtarak në mënyrë të nevojshme e të ligjshme kërkon një metodë të unifikuar, të integruar e sinergjike në fushën doktrinare, të planifikimit, të komandimit e të menaxhimit të Forcave të Armatosura. Theks i veçantë duhet vënë në sistemin e komandimit, të drejtimit, të komunikimit, të kompjuterizimit dhe të zbulimit. Gjithashtu, kërkohet t'i kushtohet më shumë vëmendje lëvizshmërisë së trupave dhe përdorimit efektiv të tyre, mbështetjes logjistike dhe mbrojtjes së forcave.

72. Zhvillimi dhe modernizimi i Forcave të Armatosura do të vazhdojë të realizohet në bazë të planit afatgjatë 2002-2010. Buxheti i mbrojtjes do të sigurojë mbështetjen financiare për realizimin e objektivave të caktuar në strategjinë ushtarake.

73. Përmbushja e detyrimeve të Planit të Veprimit për Anëtarësim (MAP), realizimi i Programit Individual të Partneritetit (IPP), kryerja e Procesit të Planifikimit dhe Rishikimit të Forcës (PARP), plotësimi i Objektivave të Partneritetit (PG), pjesëmarrja aktive në stërvitjet e përbashkëta dhe në operacionet e mbështetjes së paqes, janë urat që shkurtojnë rrugën drejt integritetit të vendit tonë në strukturat e NATO-s.

74. Politika e mbrojtjes realizon integrimin e faktorëve politikë dhe ushtarakë për arritjen e objektivave të mëposhtëm:

74.1 Në fushën politike:

74.1.a hartimi i strategjisë ushtarake, i politikave dhe i programeve për mbrojtjen, në përputhje me kërkesat aktuale dhe perspektive të sigurisë së vendit;

74.1.b ndihma në uljen e armiqësive e tensioneve dhe ndërtimin e mirëbesimit dhe të mirëkuptimit, nëpërmjet diplomacisë ushtarake;

74.1.c sigurimi i drejtimit strategjik të qartë dhe në kohën e duhur për pjesëmarrjen e Forcave Ushtarake të Republikës së Shqipërisë në parandalimin e konflikteve, menaxhimin e krizave dhe zhvillimin e operacioneve;

73.1.ç alokimi i burimeve në dispozicion të mbrojtjes, në mënyrë të atillë që të rrisë në maksimum kapacitetet ushtarake dhe të ardhurat e vetë Ministrisë;

74.1.d inkurajimi i forcës konkurruese të furnizuesve për sektorin e mbrojtjes.

74.2 Në fushën ushtarake:

74.2.a bashkimi në një forcë të përbashkët moderne i komponentëve ushtarakë tokësorë, detarë dhe ajrorë, nën komandën e unifikuar të Shtabit të Përgjithshëm, plotësisht të aftë për arritjen e objektivave strategjike kombëtare;

74.2.b zhvillimi e mbajtja e personelit të nevojshëm të motivuar, kompletimi, stërvitja dhe pajisja e tij, në përputhje e në zbatim të kërkesave të Strategjisë Ushtarake të Republikës së Shqipërisë, për të arritur nivelin e kërkuar të gatishmërisë luftarake, me qëllim realizimin e misionëve e detyrave të caktuara.

PJESA E KATËRT UDHËHEQJA E STRATEGJISË SË SIGURISË SË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

XIII. BAZAT KUSHTETUESE TË UDHËHEQJES

75. Në pajtim me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë, Kuvendi, Presidenti dhe Këshilli i Ministrave kanë përgjegjësitë dhe të drejtat e tyre, në lidhje me çështjet e sigurisë kombëtare.

76. Kuvendi i Republikës së Shqipërisë është organi i vetëm që miraton ligje në fushën e sigurisë dhe mbrojtjes së vendit. Kuvendi ka kompetenca kushtetuese për shpalljen e gjendjes së luftës, të gjendjes së jashtëzakonshme, mobilizimit të pjesshëm e të përgjithshëm, për ratifikimin e marrëveshjeve dhe shqyrtimin, menaxhimin e miratimin e buxhetit e të politikave shtetërore.

77. Funksioni i kontrollit demokratik parlamentar ushtrohet nëpërmjet formave ligjore, drejtpërdrejt nga Kuvendi dhe komisionet përkatëse. Në këtë kuadër, veprimtaria e tij ndaj organeve ekzekutive përqendrohet në zbatimin e ligjeve, të buxhetit, të politikave të ndjekura për shmangien

dhe minimizimin e rreziqeve për sigurinë, si dhe në realizimin e programeve të zhvillimit të instrumenteve të sigurisë.

78. Presidenti i Republikës, me cilësitë kushtetuese të Kryetarit të Shtetit, të përfaqësimit të unitetit të popullit, të Komandantit të Përgjithshëm të Forcave të Armatosura dhe të Kryetarit të Këshillit të Sigurimit Kombëtar, është funksionari më i lartë përgjegjës për realizimin e misionit, parimeve dhe objektivave të sigurisë së vendit dhe mbrojtjen e zhvillimin e interesave kombëtarë.

79. Këshilli i Sigurimit Kombëtar është organ këshillues i Presidentit. Ky Këshill ushtron veprimtarinë në bazë të Kushtetutës, të ligjeve e detyrimeve që rrjedhin nga marrëveshjet ndërkombëtare të ratifikuara nga Kuvendi.

80. Këshilli i Sigurimit Kombëtar këshillon Presidentin e Republikës për çështje të sigurisë dhe mbrojtjes së vendit, si dhe të drejtimit, organizimit dhe mobilizimit të burimeve njerëzore dhe materiale në dobi të sigurisë dhe të mbrojtjes së vendit.

81. Këshilli i Sigurimit Kombëtar përbëhet nga Kryetari i Kuvendit, Kryeministri, Ministri i Punëve të Jashtme, Ministri i Mbrojtjes, Ministri i Rendit Publik, Ministri i Pushtetit Vendor dhe i Decentralizimit, Ministri i Financave, Ministri i Transportit dhe i Telekomunikacionit, Shefi i Shtabit të Përgjithshëm, Drejtori i Shërbimit Informativ Shtetëror dhe Drejtori i Përgjithshëm i Policisë.

82. Këshilli i Ministrave është organi më i lartë i pushtetit ekzekutiv. Ai përgjigjet për zbatimin e Strategjisë së Sigurisë Kombëtare të Republikës së Shqipërisë dhe gjendjen e zhvillimit e instrumenteve të sigurisë dhe të burimeve kombëtare. Këshilli i Ministrave përcakton drejtimit kryesore të politikës së sigurisë, i parashtron ato në Këshillin e Sigurimit Kombëtar dhe drejton veprimtarinë e organeve dhe institucioneve në vartësi, në përputhje me Kushtetutën dhe ligjet.

83. Kryeministri është funksionari më i lartë i pushtetit ekzekutiv. Ai koncepton dhe paraqet drejtimit kryesore të politikës së sigurisë dhe siguron koordinimin dhe zbatimin e tyre në përputhje me Kushtetutën dhe ligjet. Kryeministri është përgjegjës para Kuvendit dhe Presidentit të Republikës për çështjet e sigurisë kombëtare. Kryeministri krijon dhe drejton Komitetin e Politikave të Sigurimit Kombëtar.

84. Kryeministri inicion rishikimin e strategjisë së sigurisë. Strategjia e Sigurisë Kombëtare të Republikës së Shqipërisë rishikohet në një periudhë jo më vonë se 3 (tre) vjet nga data e miratimit të saj.

Fletorja Zyrtare gjendet:

Duke u abonuar për çdo vit pranë:

- çdo njësie postare të qyteteve;

- Qendrës së Publikimeve Zyrtare;

Bulevardi Zhan d'Ark, pranë ish-ekspozitës "Shqipëria Sot".

Tel: 042 555 63; 267 468

Pranë Qendrës së Publikimeve Zyrtare mund të gjeni:

BOTIMET:

1.	KUSHTETUTA (edhe anglisht)	600
2.	KODI I PROCEDURËS CIVILE	500
3.	KODI I PROCEDURËS PENALE	600
4.	KODI PENAL	400
5.	KODI I PUNËS	500
6.	KODI I FAMILJES	450
7.	KODI CIVIL	1000
8.	KODI RRUGOR DHE LIGJ PËR TRANSPORTIN	900
9.	KODI ZGJEDHOR	355
10.	KODI I PROCEDURAVE ADMINISTRATIVE	500
11.	DISPOZITA ZBATUESE TË KODIT RRUGOR	1500

PËRMBLEDHJE LEGJISLACIONI

1.	PËRMBLEDHJE E LEGJISLACIONIT NË FUSHËN E PËRMBARIMIT	800
2.	PËRMBLEDHJE E LEGJISLACIONIT NË FUSHËN E PROKURIMIT PUBLIK	1000
3.	PËRMBLEDHJE LEGJISLACIONI PËR NËPUNËSIN CIVIL	600
4.	PËRMBLEDHJE LEGJISLACIONI PËR SISTEMIN E DREJTËSISË	1500
5.	PËRMBLEDHJE NË FUSHËN E TAKSAVE DHE TATIMEVE	1500

DOLI NGA SHTYPI

TREGUESI KRONOLOGJIK I LEGJISLACIONIT SHQIPTAR 1990-KORRIK 2004	1500
TREGUESI TEMATIK I LEGJISLACIONIT SHQIPTAR 1990-KORRIK 2004	2000

Doli nga shtypi më 20.12.2004

Tirazhi: 4500 copë	Formati: 60x88/8
--------------------	------------------

Shtypshkronja Grafon
Tiranë, 2004

Çmimi 200 lekë